

51447

Mag. St. Dr.

P

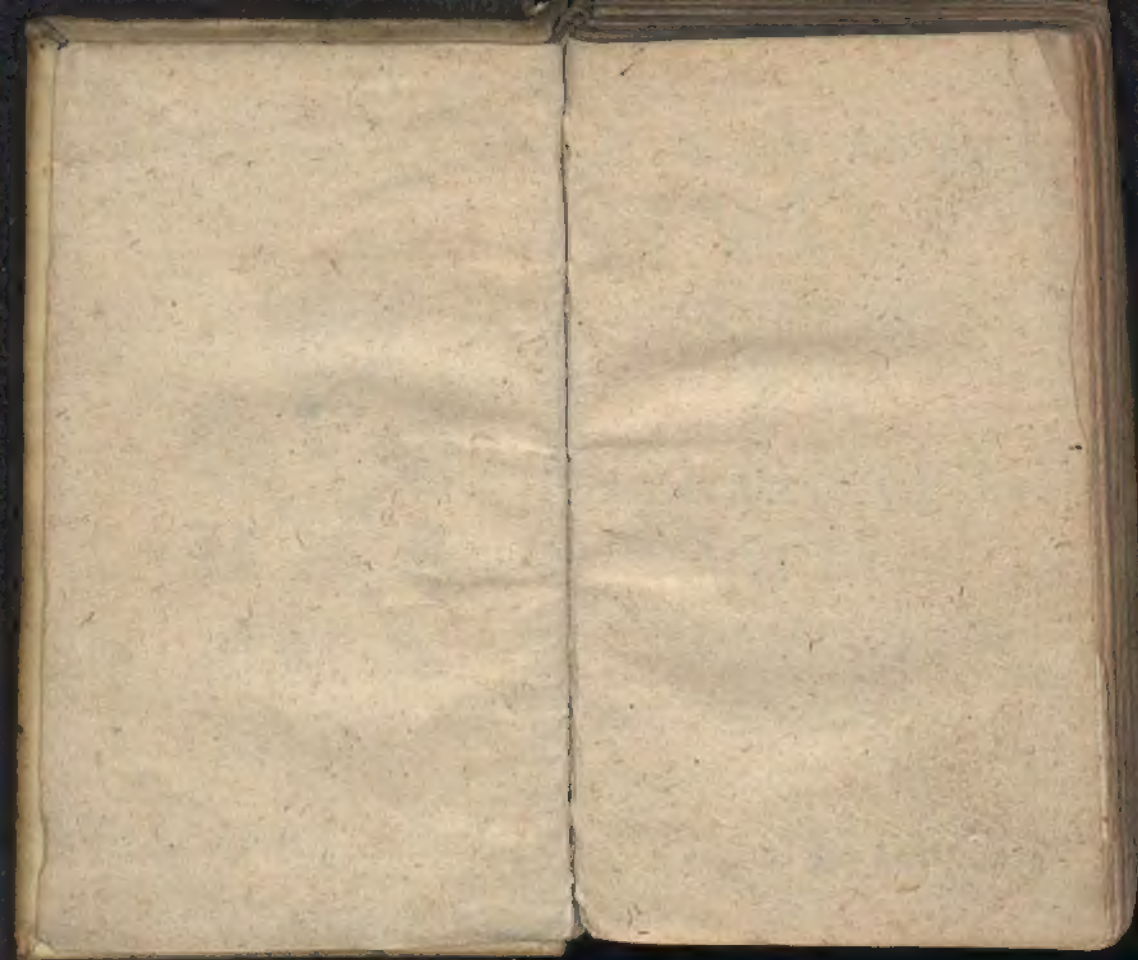

51447

I

114. 12. 33,

At the Court of the
King's Bench

S V A D A
C I V I L I S.

Huius ani genio

E T

J. D. K. Anno 1676.

N o s t r a t i s P o l i t i æ
i n g e n i o

Per P. Joannem Kwiatkiewicz
è Societ. J B S V.

A C C O M M O D A T A.

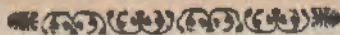
C A L I S S I I.

Typis Collegij Soci. IESV. A. D. 1672.

De: anto. R. D.

57447
I

ILLVSTRISSIMO DOMINO
D. NICOLAO
De Grudna
GRVDZINSKI
Golubiensi. Gribouiensi &c:
Capitano

D.D. & Mecanati.

*Tiam Suada, Illustri-
um, pulsar ambique
atria: Illustrissime Do-
mine. usq; adeo publi-
cum & Solem amat:
quidquid vel natus apex, suopie fa-
stigio, Calis admouit: vel cui horror late-
bra, cum luce fadus, cum Sole, persuasit cō-
mercium. Prensas ergo purpuram, prensas*

X a

Aulam,

Aulam, rogam hac Latij Princeps: & a
Prætextatorum fulgoribus, verborum lumi-
na studiosius accendit. Non tamen suam re-
potius, quam regnorum, procerumq; agit:
dum aditum ad limina Purpuratorum qua-
rit. Nam bene imperijs, ubi limatior eru-
dicio Sceptrisq; cariore Neapolitano Prin-
cipi Roberto lura ubi Eloquentia fasces
gerit,

Illæ regit dictis animos. *Virgil:*
Euasit insuper fama silentia, in quam, &
Tacitus Aulam, & inter armorum gloriã,
civilior Tullius, rostris defixit. Immo etiam
Martem acuit inermis Oratio. Torpet enim
subindè manus, quàm lingua, hoc est voca-
le gloria classicum non animat. & promptum
& ducis faciundia non urget cornucopia. Sed
si alibi, nec ab aris exesse cogitur, nec ab
aulla, urbanior literatura: certè in Poloniam
indolem uberiùs influxit. In aliàs (quod
de Marte Belgico Famianus inuidendo ter-
ris elogio sensit) peregrinari terras videtur
Suada ubertas: in Polonorum ingenijs sta-
bile fixisse domicilium. Forum vel curiam

adi Sar-

adi Sarmaticam: quot inibi oracula! Pur-
puratam tot Oratorum coloniam, te repe-
risses fateberis. Nam comitia polona, seu
belli pacisq; momenta, in consilij lance deli-
brent: seu armorum stipendia, vel Patria
fatiscenti præsidia decernant: civilis Elo-
quentiæ campum aperiant: & ubi Senten-
tiarum pendere configi captum est; in-
cruentam, non sine mutuo pæne arenam.
Nec urbana polites, segnius hanc artem
excolit ubi emeritis Quiritum manibus pa-
rentat: vel hospitalem facundiam in comi-
tatis officia, seu obaratum Mæcenatibus in
gratias sollicitat.

Eximis proinde metum repulse: dum ad
te Suadam Civilem destinamus Heros illu-
strissime. Admites tanquam multis Nomi-
nibus Tuam: qui & Sapientem in consilio
Cnem; & disertum fortemq; in Campo
Bellatorem, utrumq; ex dignitate Polonia
geru. Muniant licet Illustrissime Domus
Tua aditum ter gemine Turres: tamen Ar-
ces ista, Polonia hostes arcet sed uti Patria
ita & Suada securissimum sunt munimen-

tum. Excubet in foribus ferro minax Cata-
phraëctus cum tamen ille Te representet: ho-
stibus tantum terrori est, quos grassante per
Poloniam Suco, multis magnisq; cladibus,
& sub signis Patria Miles; & tuarum do-
mesticarum Copiarum Duxor Marte tuo
manusq; attriuxisti: Suadam Civilem ab A-
dylis non excludet qua Tibi supra multos
egregie instructo, & Regum, & totius Po-
lonie, Senatus Equestriscq; Ordinis Curia
atq; aures ut potè facundo multorū Pa-
lustrinum, ad Regni Comitia Legato iā
raties patuerunt. à Tuis Maioribus, (qui-
bus & arma Togam muniverint, nec lin-
guam exclusit laurea) capacem heroica
mentis animum, & transfusum in literas
amorem ducis: ut ferè literis suffragan-
tur: quibus, fama Suffragia memor in fa-
stis Posteritas, destinavit. Quamquam de
Musi Latius meritos, non tantum nuntia
vetustatis historia; Sed etiam (quod Ve-
nusini oraculum est)

Musa vetat mori:

Te verò & Suada! quā pro Polona liber-
tate,

tate. pro legum & Patria incolumitate, pro
Maestrate Principis, damna priuata rei Tuae,
bono Reipublica consecrasti: cum malles
animi constantia, rectè factorumue consci-
entia, & gloria apud Tuos Cives quàm
Censu aestimari, & facilius patereris quidvis
potius; quàm Poloni ad Regni comitia Le-
gati Liberam vocem, & tum quidem maxi-
mè Patria Salutarem Tibi eripi. Ita non
minùs gladio contra Carolum Gustavum,
eumq; Secutos Poloni Nominis hostes; quàm
digna immortalitate Suada Tuè, Reipubli-
ce profuisti. Tenuè quidem munus est, quo
Te ita de libera Polonorum voce & liberali
facundia facultate mericum, urbanior co-
lit calamus: Sed à Tua, quam Tibi Genus
Virtusq; indidit, magnitudine suam trahere
malem potest, vel atomo non dispar tenui-
us. Augescit illa, seg, ipsam amittit opta-
bili iactura: Si fortè ingentia animæ studiis
faueri, oculis delibari est concessum. Alio-
quin malignum gerit ingenium magnitudo:
eius vicinia tennes partus præfocantur:
ut quorundam siderum exorta, minores
sub facule extinguuntur.

Quod

Quod si ad politici Nostri ingenium,
non satis Suada hac accedit: adhuc arti-
ficium insillat: etiam ubi ab arte, non ni-
hil idea deficit. Nec enim polire ingenia,
sine propria, quantumvis rudiore lima, vel
officiosè comitatis artem protrudere libet,
absq; adminiculis exemplorum. Id namq;
foret, leges condere ex usu genioq; Tyran-
nido: qua vix unquam legibus paret quas
pro arbitrio tulit. Imò id esset (quod me-
ritò vetus Author, nam Ennii nepos videt
& cum illo omni pariter ratio)

Esse ignavâ operâ, Philosophâ Senectiâ.
Legibus ergo cum suis, cum communibus
(quas etiam quia Tribunitiam potestatem
sibi non arrogat, nec abrogat nec vetat) pa-
rendum duxit Civilis Suada hac: eisi non
ubiq; ad Legum amissim fortasse lineâ im-
luit. Quippè satius visum obuer, eisi non
ex tituli fide ac merito plenq; libare: quâ
seculo deesse: quod, quia sic exigit morum
urbanitas, facundia Civilis legibus ac ideis,
& amtem pro modulo instruatam cupit.
Hinc & salutandi profluxit nec cessitas, & su-
nebres

nebres Lessi & compluria facunda urbani-
tatu Lencemia. Tu Illustrissime Domine,
dum Patria spem consilio manuq; erigis eti-
am humile iacensq; dicendi genus, eâ, quâ
totam Societatem nostram acceptam à ma-
gnis Heroibus, Parentibus Tuis & à Te
perpetuo continuam foves, erige Client-
lâ; & inter Latitaula Domûs Sidera, has
etiam umbras diem perferre diutius iube:
Vt Tua in nos beneficia, quia referre non
opis est nostre, Suada hac Tuo inscriptum
Nomini loquatur & nostram legant grati-
tudinem, quicunq; Suadam legent. Hoc
non ex Vano sibi pollicetur

Illustrissimo Nomini T V O

Devotissimum

Collegium Callissense Soc: JESV.

Facultas

~~~~~
FACULTAS R. P. PROVINCIALIS.
ALEXANDER LORENCOWIC
*Provincia Polona Soc: Iesv. Prapostus
Provincialis.*

Cum librum, qui inscribitur *Suada Civi-*
lis à Ioanne Kwiarkiewicz, Societa-
tis Nostrae Sacerdote, aliquot ejusdem Soci-
etatis Patres recognoverint, & in lucem
edi posse probaverint, potestate mihi facta
ab Adm? R. P. N. Ioanne Olina praedictae
Societatis Generali Prapostito, facultatem
concedo, ut typis mandetur, si ijs, ad quos
pertinet, ita videbitur. Cujus rei gratia has
litteras manu mea firmatas sigilloq; muni-
tas dedi Iaroslavia 13 Ianuarij
Anno Domini. 1672.

PROLVVSIO I.

*In qua pramittitur Idea literarū
cultū & decoro scribenda-
rum.*

A Literis (nam & hæc ciuilliter dicendi Ele-
menta sunt) ordior. Nimirum ab imis
celsior semper assurgit moles, & palmaribus
pugnis etiam ludicro Marte versisque armis
præluitur. Præeant minores hostiæ, ante-
quam venias ad hecatomben; & herbescentis
Sapientię ver quoddam aureæ messi, præcur-
rat. etiam herba hæc in florem fructumque
sœ rati dulcem desinet, aut in culmum p. otis-
sus adolescet. Robustior & virilis facundia
hæc etiam ab infantia sumat initium. prius-
quam his non tam ætatum quam artis gradi-
bus maturescar. Thaumaturgus non sum,
qui citra infantię rudimenta mentes ad grã-
diora proueham. Adhæc qui ipsa dicendi pri-
mordia arduo complectar ambitu & tonantē
statim dem tibi Perielem siue præuio leuiorū
nubiū collisū ac concursu? Id verò demum
esset

Nec ab aureis non iam Hesperidum, sed Hor-
 tentij Tulijs; hortulis, Draconis Leonisue pro-
 foribus excubantis obiectu obuios arcere;
 atq; à pulcherrima facultate primo spinarū
 inter has etiam Rosas intactu aut velut obie-
 ctā Gorgonis parmā detertere. Boni proinde
 consule, quod hinc Ideam dicendi scribendi-
 que ordiar. desperet granda, qui etiam inter
 hęc leuiora ingenij molimina non eminet.
 At tu hic esto imprimis Robustus, aut Callipe-
 des antequam in rostris & scena grauiore Ro-
 scius videāre. Afficece primò absenti citra
 ruboris periculum (nam litera non erube-
 scit) eloqui, antequam coram plausum cer-
 tus maiore pompā in latro perores. In rudes
 ac illos olos olim iactabat antiquitas: Nec
 literas nouit nec natare, & mihi rudis omni-
 no, qui, etsi cum Licinio I teras seu viris non
 odent, literas tamen, quibus absentes com-
 pellantur scribere neutiquam nouit. Quod
 p obrem ut a te amoliar, hinc dulce, quo-
 modo formanda sit.

Liters sermonis fide m nistm tui,
 ut Epistolam Nasu venior tubinde quam ver-
 recundior nuncupauit.

S I.

Leges scribendarum literarum

Prima lex esto; Non semper hic curandū,
 ut scho-

ut scholastico more Exordium & Confirma-
 tio Epistolæ inferatur, sed sufficit per certa
 aliquos puncta rerum scribendarum stylum
 ducere

2. Personarum Adiuncta & qualitas vtrin-
 que bene pensanda, ne in aliquo contra de-
 corum peccet Epistola.

3. Stylus Epistolæ nec nimis floridus, nec
 nimis siccus: Ad Doctos & æquales po-
 test esse concisus & pressus: Item Adagio
 hinc inde inperso, versibus Poëtarum inte-
 gris vel truncatis, ac etiam obiter inpersa
 raditione instructus. Ad Procures vel Princi-
 pes paulo grauior esse debet, ne illis punctis
 Periodorum se contemni putent. Deinde ita
 stylus breuis.

4. Epistolis Patrio Idiomate conscriptis
 permiscetur interdum breues sententia, ite-
 rum dictiones Latinæ, quæ non videntur posse
 tam depre vel commode, vel cum tanta vi
 ac enegie sermone Patrio offerri: Item quæ
 aliquam scriptiioni gratiam conueniunt. Pa-
 trium Idioma non sic tam elaboratum, quam
 requirat Oratio: Insuper non tam hile ampli-
 ficatione opus, maxime in grauibz literis,
 nam rerum & verborum rationali pondere,

(6+2)(6+2)(6+2)(6+2)
 (6+2)(6+2)(6+2)(6+2)

A 2

Inscrib

inferibitur: Perillustri & admodum Reuer.
Alj ex aequo ordine infer. bicitur pro ratio-
ne munera Perillustri vel Illustri ac Gene-
roso Domino.

Litteras in quadruplici differentia

Statuo. Aliæ sunt graues, quæ continent ne-
gotium serium, aut al cuius momenti, con-
cernens bonum commune vel priuatum: Ali-
æ sunt Narratoriarum nouorum. Aliæ officio-
sæ, imò etiam ioculares aliquando & ludicræ:
Deniq; aliæ sunt Enigmatice seu abstrusæ &
occultæ, quales mittentur belli vel obsidij
tempore.

§ III.

**Modus & Idea litterarum gra-
uium.**

*Duplicem modum scribendarum huius-
modi litterarum statuo.*

Primus: Si quaeratur initium Epistolæ à re
ipsa & quæ circa illam occurrunt vel occasio-
nes vel rat ones exponantur, quod iustissimè
fit in suatorij, Peritorij, Expollatorij,
Commendatuij. non prohibeo tamen in hui-
usmodi litteris initium a præiudicio uel de ac-
cesso ducere, maxime cum res ardua vel diffi-
cilis, vigenda seu roganda in litteris, ne ipso
fronte & primo aspectu teratur aut percel-
latur

latur is cui scribis, statimq; animum adijcias
legendi etiam ultra litteras, ne dicam præstan-
di quod postulant. Afferant ad hunc modum
conformatas aliquot Epistolas

*Littera Illustrissimi Regni Primatis nomi-
ne omnium Procerum ad Imp: Roma-
num de supplicijs contra hostem.*

Augustissime Imperator.

D. D. Clementissime.

Venit ad Casarem Maestatem Vestram
supplex Polonia; coacta supplicis qua-
rere exera Regnum, cum in Regno solas pro-
pmodum ruinas non sine gemitu spectet &
inecta hostili manu aris focusq; incendia la-
crymis cogatur extinguere. Serpit in dies
receptum semel Regni visceribus malum, nec
tantum ignea Sæctica belli moles imminet,
verum & Volchus in viciniam Regni sese ar-
mat perniciem; vt mittam quod & à meri-
die (ne qua Polonia sit pars, quæ ab his illis
metu vacet) Transylvaniz Princeps arma à
nobis interat & verbum propugnacula demo-
liatur. Non est, vnde hisce malis praesentius
quærat remedium, nisi à Casare Maesta-
tis supplicis. Accisa Regni vires, nisi ab au-
gustæ Maestatis Vestra manu, militib; op-
portunè auxilijs firmetur, non facile alibi
munimentum reperient. Nouimus, quan-
tum

rum Austriacæ Domui Christiana res cordi sit, & quantoni arctiori affinitaria vinculo Poloniæ Regibus obstricta, flagitare proinde amorum subsidia apud Pium Principem & nostra in euentem Patriam iubet pietas, & sperare Casareæ Maiestatis in alline sibi Regnum propensio. Neq; id meum unius votum est, sed omnium Regni Principum, quibus & Patriæ salus in votis & innata Austriacæ Maiestati pietas non ignota. Quorum vota, vel & meæ supplices literæ si ex voto apud Casaream Maiestatem cesserint, æternum nos habebit tanto beneficio obzeratos habebit, cum humillimis semper obsequijs & (sicut communis Mars ferat) cum promptissimis semper auxilijs affuturos.

Littera Illustriss. D. Zamoysski olim Cancellarij M. ad Clementē VIII. Romanum Pontif. Tantum earum initium do, ut vel h. n. videam quales literis sensus inferi possint.

Beatissime Pater D. D. Clementissime.

Clementis nomen Sanctissæ Vestræ summi splis, re ipsa ac nomine est. Audiat igitur Clementes & benignè gemitus nobilitat Sarmaticæ, quæ vniuersa Sanctitatem Vestræ Patrem Beneficium & pacificum veneratur &c.

Littera

Littera dissuadentes indocto statum spiritualem.

Quod ad Clerum & sacram militiam aspires, quis non approbet? is tantum, qui sacra reprobare: at ego Orthodoxus sum, & fidei amicus vsq; ad aras. Sed h. n. tunc ad aras? Vide an non ad focos Patriæ tuendos potius: vel certe vnam ad aras tantum? se, quidvis ad amicum etiam regimen?

Et tu metire, quod audes, recumq; maturū expende quid valeant humeri, quid ferre recusent.
Equidem si continuum sero exquiras,
non diximus istis

Munera conueniunt;
adedq; & tibi dicere licet:
Alis prout Phadthon, non est mortale quod optas.
Formidandum id etiam cœlestibus, quod teneas aggredi. Velum non lucra hic tantum cogites, sed & expendas: imò si lacris tantummodo spectas, quæ concernes, quævis hic est, non religio. Male (erit læpe) curritur ad aras, auro stimulum admovente. Odiosa Numinis deraphinos, suus auaritiæ pennis instructos: nec alio igne xstnantes, nisi quem opum cupiditas, & auri sacra fames accendit. Curare annos beneficia (ut vocant) curata iubent, non maris pia aut horrea. Sufficere tibi Tuum Patri-

A 5

moni-

monium. Ego beneficio beatus esse nolitis, quo tanti etiam plurimum meiq; interitum. At nec subsilia tibi praesto, quibus an mori times; proinde certum hinc eorum exitum; & Tibi grauior ira Numina. Non sic instruas es, ut alios iam lucris instruas; sed minus id non rudes exigit. Male illi nauis, quae rudis gubernator, male exereatui, quem Lux rei bellica guarus regit. Ergo si sapias, non prius ad id muneris aspire, quam opportunus ad id praesidijs instruat.

Respondetur ad superiores literas.

Etiamne in Scholis noui extra Romam Consules? primum te veneror, cui satis consilij semper in promptu, etiam ubi consilio res non eget. mihi certe sero consulis; praedem delibatus; nec consilium exquiro. Tu te sollicitent, non mea. Formidandum si id Coelribus, nec Tibi aggreddendum tuoret. Scilicet Tu celsius quid nactus es praecelstibus, qui idem non reformidasti. Lucris non inhio, nisi animarum; ac nec Tu ipse auri amarem posuisti. Si dispendia ex meis animarum, etiam in Te timeo. Doctrina mihi non supra ceteros, sed non intra Te. Oppositum nec ipse tibi de me falsus sumus & tanta fallit. Cetero de Tua serpie rudicior, quam tamen artis & animarum, regimini

admo-

admonisti. Ergo Tibi potius Turq; Domus ac famae consule, nec monitaingere, ubi minime postularis.

Litterae quibus suadetur Polono adolescenti studium Rhetoricae praeparare Philosophico.

Cassidum te confers? lequor te literis & Castetui. Quid vero Tu Ca. iij, hoc est in maioris Pol. mae Attica, Mularum. Emporio? Si Aristoteles sapit, nondum sapis. Maam te Musis & Tu o adiungas, & hanc hanc aratis, Puteam fontibus adhuc irrigas, vel Hortensio committas. Polonae aequale pullus es, quid in Academi umbras aduers? Sol & apricum Aquilam decet. Quodsi nata hec ales ad fulmina; apud Tullium dicitur fulminare cum Pericle. Quid tibi cum dorois? quid cum lyco? Iouem lapidem nisi Te sola vltus Patriae ciuem idcirco formet Eloquentia. Non illi alie facultas in vita & amoribus; plane hic Eloquentiae regnum est, hic illa triumphat. Obediada ad Orbis Principes legatio? disertum hanc sparta postulat; nec alio magis instructum iubet, q. a facundia adinuenit ipsum Legati nomen. Nam etiam hic Orator Principis est ac Republicae. Ossolinio nomen Romae peperit. Oram Ipididior legationis cultus, quam Oratio, item porcorum in curia? nullus es hinc. Suada

■ Suadæ superius. In foro causas agis? Iudiciali genus tibi regnat. Nec ad Comitum potior comes alius, quam eloquentia; seu animi sensum per Suffragia depromas Orator; seu ad Principes perores, Tullius necesse est sis magis quam Aristoteles. Ac nec vlla alia vitæ ratio sine hac arte proficit. Et sacra rostra Oratorem ambiunt: ibi vel maxime flexu animo dicendi generi lo us. Chrysolosus & Chrysostomos si recipit, format hos Tui palæstra. Quid? quod neq; Mars Artem hanc excludat? Bene convenit hastæ Palladi cū Bellona, Apollini cum Phætreis; nec malè arma togæ, laurea linguæ sociatur. In Duce Onesander & res ipsa exigit eloquentiam, qua militum animos accendat. Vide quantum in vna facultate, Patriæ? Orbis præsidium quot ei sis damna, si hanc deseris. Si tamen & Aristoteles placet, latem prius te instruat optimè noster Tullius, tum demum orationem excolat ratio, & mansuetiorem, lenior literatura excipiat.

Secundus Modus Scribendi græues literas.

■ Hic est vnicatissimus doctis æquè ac rudibus; si nimirum Epistola reducat in certa aliquot Puncta, etiam secum non con-

nectat

2
nexa, quæ, quo velis ordine communices ei, cui scribis. Cum enim Epistola lubet sermone vicem cum absente, sicut cum præsentem amico, de multis, etiam disparatis viro citroq; conferimus, sic idem in literis præstare possumus. Vnde licebit iisdem literis & postulare aliquid, & aliquid commendare, & nuntiare, & conqueri, prout res tuæ ex'gunt. Quæ modus etiam servabitur in respondendo ad puncta Epistolæ.

Literæ cuiusdam iuxta hunc modum scriptæ.

Nuper studiis initium dedit Tuus Client, sed vnam & profectum proficit, sed in deterius: etiam in ipso lumine offendit, & in hoc Latio græcatur. Eum Tu pro eâ, quæ polles eum auctoritate, per literas cœce & principis obsta. Huius fratrem lectus morbo afflicte. vereor, ne mihi vis inualescat, et malo per remedia non lenta occurratur. Mitte obsecro idum quem domi præsto habes. Assulapium quo nemo dickeret. Commendatum etiam Tibi velim latorem harum: Sed vide, ne scire si literas Viri, aut Bellerephontis tuisse. id enim mihi foret odium. is in causa est, quod maior frater sic infamat. Lator hic te palæstræ, sic & lice-

& sceferum eius est socius, ne dicam author. Erge illi bona verba, imò mala. credo, vel hoc ipsa perniciem franges, si Parenti eius te id scripturum miniteris. Iidem Clientes rogant, si fieri possit, ut aliò commigrent: & expedit. Nam hic locus non satis studijs opportunus, & illecebram belluandi offert proxima in vicino popina. De coronatione Regina hic Fama incerta & sæpè contraria. &c.

Respondetur ad Superiores.

Grauer me habet mei Clientis infamia in loco Sapientia. increpo illam in datis ad eundem. Sapiet credo & respiciet. Esculapium què postulas, mitto, sed quam primum morbum à Cliente depulerit, nugas eum inibi moras trahere velim. nam etiam hic eodem Deo egemus. Latorem harum benignè primo, post durius accepi. culpam deprecatur & iurat in posterum, silentium apud Parentem sic à me pactus. Inhibui meo Clienti eius consortia, & vide ne illa postineat, nec verus inter eos amicitia coalescat. De hospitio nihil in præsens. Nam forte Varianam Clientes transferam ad novum Apollinem & Tullium. certè ut ubiq; principia ferpent, sic ibi sperare licet.

Modus

§ I V.

Modus ac Ideæ scribendi literas Officiosas.

Officioſas appella, quæ ad politiem habentis seculi conformata grane seruiumq; negotiū non continent, sed quandam urbanitatem & solennia humanitatis ac obsequantia, vel comitatus ac civilitatis morum indicia præferunt; ut est, Gratulatio, amica Expostulatio, Invitatio hospitalis, nec non sales se huiusq; urbani nec frigidi, & quædam festiuitatis ingenij stentatio, imò & quædam verborum aucupia in assentationis speciem subinde composita. Modus earum scribendarum cum duobus prædictis modis coincidit: nam vel per puncta aliquot trahuntur, vel vix res expensis ad eam Adiunctis pertractatur. iam exempla earundem accipe.

Littera Officiosa ad redicem è Gallijs.

Redicem se accipio perlibenter: pridem id nunc exoptabam; nec aliter quam aurorā post diuturna noctis silentia, Phœbum post nubila. Te verò an Sol Patrius magis, an Gallicus recreat, cuius triennio inluenisti? sed, credo, quod tu Viylle non deterior,
qui mores hominum tot bidis & Erbes,
 tamen illi natale solum ductus. Imò nec
 Gallia

Gallia tunc in se, quantum in lilis floret;
quibus, signum. Vidisse illam scribit: nāve
minuunt praesentia fama;

ita saepe delirium exingit. Sed ego Gal-
liae laudes non detero, nec istulam Scalas aut
Secunae praefero: te potius domi meae ho-
spitem opperor, aduola quantocumque; etiam
hic, si has reperes, ubique, hic Luteria, nihil
tamen apud me par illis G. hicis Tempe so-
mnia, ne hortos arte pretioque exultos, sed
quales flura haec & aura pariter, & sol obli-
que torparetur. Certe ubi veneris, non qui-
dem Gallicā urbanitate, serio tamen me ho-
spitalem experire. Nec vale Tibi dico, cui
quam primum volo dicere Salve.

*Luera Insultatoria cuidam disculo
Rhetori.*

Audis Te inter nepotes Tullij adoptatum;
& verè, ut inaudio, Nepos es, Tulliano more
id accipe. Novus Tu mihi plane Rhetor!
Disso utio, quā in mores etiam admittis, Tibi in
vix vel maximè. Nec Licentiae Figura tibi in-
gnoror, cui quidlibet liber, sepe licet: sic ne-
pe vivere didicisti. Licentiae magistrā! Ad-
junctio Tibi alia non gravior, quam Tui si-
milibus. Allegoriam non nosti, nisi in quan-
tum inuersio, imo peruersio morum est. Sta-
tus hic

tus hic ne quere, ubi nulla morum prau-
tas, sola leuitas animum occupauit. Prothe-
Tu inconstansior, Trocho versatior es: o-
mnibus Maiorum imperijs contrarius, ita
hic etiam amas anastrophe! Translatio in
Campos, Digressio tibi non infrequens, sed
ad popinam. Videris noue inter Rhetores
Annibal, ne Tibi haec, in quam saepius digre-
deris Campania fatalis nāt: aut ne noua
ibi Parenthescos genus ediscas dignum tali
Rhetore, quae non melius Orationem Tibi,
quam faciem distinguat. Exclamationibus
vero & quantum in fulges, quibus nō y-
phaticus forum implet. Quaequam vix tū
melius quā inter pocula exclamas, ibi fa-
tera firma, ibi canoram vocem inesse Tibi
probas: tunc vel maximè tonare cum Peri-
cle, fulminare cum Demosthene & omnia mi-
scere solitus. Mentiar tibi eloquentia, id est,
Ars bene dicendi in Artem bene bibendi Te
auctore degenerauit. Profecisse quoniam Te
asseris mentiens imo superementiens Hyper-
bole est. Nec Historicus melior es; nisi forte
onus ex illis qui

Hausto non humiles Historici mero.

At nec Poëtam ite credas nisi vix simul &
carmini Bacchios inferas pedes solis tantum-
modo aptes choreis. Lyrica te maximo Poë-
ta delectat & melica, ibi, ibi Te entheus imò

furor Pôricus inuadit. In Græcis es versatior, cui scilicet græcari & Græcorum more habere est solenne. Monco, si profectum, negligis, Tamen saltem famæ prospectum consulatūq; esse vobis; vel ut Cato monuit, Familiæ seruare memento.

§ V.

Modus & Ideæ literarum Nuntiatarum.

DE his nota. imò. Exatè locum & Personas à quibus gestum aliquid refert, aliq; circumstantias narrandas esse. 1. Narrationum etiam epistoliarum tres esse proprietates: Breuitatem veritatem, Claritatem, inter quas media præcellit. 3. Possunt hic subinde, si res patiatur, aliquæ euentuum interpretationes non iniucundæ & tales aliquando festiui permisceri. 4. Expedit vt author horum, quæ nuntias, referatur, nisi ipse oculatus vel auritus testis esset. Item incerta à certis distingue famam communi, vel quorundam relatione. 5. Cause euentuum & quædam facti suspensiones non sunt alienæ ab hoc scribendi genere, vt etiam tacit Tacitus in suis Historiis. Nota deniq; etiam hic alias partes Epistolæ non esse, nisi certa puncta rerum significandas; vnde etiam à nouis ordini potes;

potes, & ita vsus fert ac consuetudo. Tuerre tamen res festiuas festiuè, graves grauitèr, tragicos tragico quodammodo refert. Exemplo doctissimam traditam illustro.

Litera Narratoria nouorum.

DE nostro reditu spem resume, quam potueras: in mora interim est Comitiortū euentus, à quo res nostræ ac iter pendet. De abdicatione Regis fama hic variat. deposita iam esse Regis insignia à Rege solenni ritu pompâq; illustri in æde Sancti Ioannis. Sed facti suspensionem spes tantum, credo, iniecerat. Ergo Varisauiam excurrerâ; sed ibi lentata omnia, tamen in proposito abdicandi Imperij persistere Principem in comperto est. Breui Polonia nostra dabit Orbī alterum Carolum V. & nos parietinæ nostræ tenent, cū Princeps vltro suam inquit, & Augustal. Nam ab Ordinibus sup. icatim, ne Regnum linqueret, inaudito post Carolum exemplo; sed ille æternas, vt aiunt, rationes opposuit, Cæli, animq; a noxam hic causatus. Competitores Regni sperantur complures, imò & animis (quod sermo easgat) delignantur. Mæchus Procerum suffragia etiam auro sollicitare refertur: ac si etiam hoc venale foret regnum, quod olim de Roma sparserat Iugurtha; certe in eum maxima pars inclinat. Neoburgi-

oburgio Principi pars adheret, sed plurium
vota obstant, maiorem Mosch potentiam
exhausto Regni ære o magis conducibilem
rata. Est qui Branseburg eo solum omine-
tur; sed nescio an eum Lutherus id consen-
dere permitteret. Florentinum & Lothar ngis
Principem alij laudant. Eadem hic se p in-
cipe utroq; non lauda; si res comita utat
non pauci suffragarentur. Hæc nost ætia. I
Imperio offertur, Turcam iterum nova mole-
ri; prout niles in Imperio confribitur;
æius ibi omnia strepunt & tumultu. Sed
Imperium immerito timet æctas ille libi
nazer a Perside vires non distrahet. aliquot
illi propugnacula ædemit æctis intaper Tur-
caum in libus quinquaginta. ængemat ad
clæie n barbarus Imperator. & pte iterum in
Persas movet, vinam pari fortæ a / Romæ
Ducorum falsis s ænnibus in Vaticano Ce-
rimonis interibendus decernitur S. Franci-
scus Borgias apparatus dat Hispania suo Prin-
cipi olim & Contiboli. Ad id aliquid festi-
mus. noster ille studiorum locus, quod ad Cæ-
rum nuper aspiraverat, hodie nuptias cele-
brat: è tamilia N. consortem adlegit; hie
illi scilicet loco Ecclesiæ sponsa. Pat Consig-
lium inijt eius Patruelis; vix castris à lo. g
sa. utatis. revocatus iterum à Duce illud op-
posuit: Vxorem duxi. Sed latius iterum vo-

uorum

uorum. Si quæ mihi effluerunt, ex me co-
ram hauries.

§ VI.

De literis Enigmaticis.

STpe contingit ut res scripto aut per ta-
bellam significanda sit ea, quæ secreto
egrat, & periculum sit, ne in hostium manus
aut aliam notitiam facile deveniat scripto
commissa. Proinde duplex via periculi hoc
præcluset. vel enim Enigmatica scribendi
ratio, vel alia occultior usurpabitur.

I.

Ratio scribendi Enigmatica literarum.

Enigmata æteræ eadem ferè obscuri-
tatem ex gunt, quam Enigma seu Al-
legoria subobscurior. Hinc ergo spectant aliqua
abstractiora Adagia, & magis recondita Eru-
ditiæ. item loco appellatum orum propriis per-
miserunt, ac ea omnia quæ cuius legenti
obscuritatem parant, & or. a s in Epistola
contentis quodam veluti spiarum obtin-
dant tacta ante conversatione cum eo cui scri-
bis. Iuvat etiam hic nosse illa, quæ de Ani-
g. Atc traduntur, nimirum aliud Enigma
esse in rebus, cum rei ænigmatice describen-
de n. u. ra & proprietates quibusdam Alle-
goria involuta obteguntur: ut illud

Deme

*Deme caput, finge, & perfunde liquoribz om,
Coge loquz truncus, p. prima dicet apex*
quod inter age de calamo: Anigma in ver-
bis & Gryphus vel Logogryphus dicitur, cum
d. & onis alicuius literæ vel syllabæ eam cõ-
ponentes vel eius etymon obscure describi-
tur, ut illud est de corde:

*Da mediâ, plenamq, necasem, tab. 22, caninâ,
A te mi slera postulas ipse DEVS.*

Etiam Barbaris hic modus placuit. Hinc
Scytharum Rex Idantura vñus Hieroglyphi-
ca s loco literarum, extrema interminans Da-
rio, qui Istrum traiecerat: murem ei, ranam,
autem, iaculum, & aratrum dono misit. Id v-
nus est tribunis Darij benignè interpretatus,
si Scythæ Darij deferrent imperium, mure
habitationem aquam ranâ, aut aërem, iacu-
lo arna, aratrum campos & omnem Regionē
possideri. Alius est Tribunis conijcere se di-
xit, Scythas omninari futurum, ut nisi Persæ
cum Darij velut mures terram, vel e ranæ
aquam subirent, vel auolatant in aërem ut
aves, nusquam euitarent Scytharum iacula,
sed ipsi conficerentur, aut superstitres deu tes-
ui agerentur ad sitiam.

Simile de Boleslao Crimonstio Rege Polo-
niæ Cromerus. Is vñus Proceribus è bello
transfuge alijq; fig. exemplum perniciosè
danti, genem sepulculi, colum & fufum, loco
muneris

muneris & literarum submisit, inuastq; ho-
minem confusio eam vehemens ut suspen-
dio remedium quaesierit.

Plura eiusmodi Symbola congerit Sylue-
ster Petrasanta. Afero & Exemplum scrip-
tæ ænigmaticè Epistolæ ad doctiorem, quæ
hoc volebat exprimere. Princeps noster ex-
dus in suos ciues grassatur: etiam Te ex-
di destinat, & nocte hâc muret satellites, qui
te comprehendant. Hoc ex eius coniuge casta
inaudit. tam omnes amicos sustulit, quos
purauit consiliorum suorum conscios. Tu
vñs superes, ergo fugâ Te eripe: thesauros
quibus ille ut & vitæ tuæ iohiat, partim oc-
cultas, partim tecum auter bono famulo ti-
cipatus, ad proximam extero. um oram. Nâ
in Patria nullus Tibi locus saluus est tutus.
Adane ibi dum te reuocem.

Sic ergo hæc Enigmaticè exprimuntur.

Tarquinius vixisse putas? vixit adhuc &
Gabys nostris summa papauerum colla non
tam per Filium, sed per seipsum degen. Nô-
sti quem Tibi corâm dixerim Tarquinius
extera Romam illum cogita. sed iam & Tu
vñs de Gabys es; mentiar nisi dies hæc ad
nocturnum crepusculum deducat eodem fa-
ciat. Fatale Tibi sperandum lommum, &
hic ipse.

hic somnias. Est, qui oculos quiescenti claudat Morpheus. Nullus iam Clytus huic Alexandro superest. Tu nisi Clytus esse velis, Parthus esto, id est, Parthi vel Mauri more decerta. Etsi autem non Indiam petes, tamen non sine Tuo Gange efflue; quodsi hunc recurru deriuabis aqua ductum, eius caput seu fons per subterraneos meatus fluat. Nam his etiam aquis noster hic inhiet Tantalus. Nec comites, qui latus claudant, excludendi. Utopiam Tibi suaserim; ibi extra scilicet scopolum eris: hic certum naufragium. Inter Utopios autem tamdiu ciuem agere praestat, quam diu Te inter Patrios fors alia per me non reuocet,

II.

Ratio mittendi literas occulte.

Veteres hic nobis iam praeuere, quibus aues tabellariae & per Caelum euntes nuntij in usu fuere. Sic obsidentibus Psellomadem Christianus Saladinus Epistola columbae alligata hortabatur obsessos ad constantiam & ut suppetias expectarent sed a uem intercepere Christiani, & mox dimisere cum alijs literis contrario argumento scriptis; quare obsessi desperatis auxilijs deditorem fecere.

sic

Sic Marthes Aegyptius Rex cicurata cornice ta quam nodi tabellariae in usus: mortuam tandem tumuli honore dignatus honorifice sepeliuit.

Alij mundine vsi, maxime cum literae destinandae essent ad eum locum, ubi haec libellum sub mabe fixit opus.

Quasi sit sunt & alij volantes per caelum nuntij, haec nimirum erunt vibratae in oblectam. Cuiusmodi sagittae, quibus interceptum, quid spem superesset.

Quo pacto Cleomenes Lacedaemonum Rex militibus mandauit, ut ad obsessos socios tela conijcerent cum hac epigraphe: Venio, ut Vibem asseram in libertatem. Vel certe iisdem sagittis, alligabatur Epistola. Sic Caesar fecit spem libertatis Ciceroni a Gallis oblesso, nam intempta nocte iussit militem ad mœnia propius ingressum euntem iaculum cum hac Epistola: Caesar Ciceroni fiduciam optat: expedit auxilium. & responsa postea attulit.

Postulunt & missiles tormentorum globi secti in duas partes ut Epistolam includant, & clausulo idoneo deinde constructi ad destinatum locum trajecti.

Praeterea canem fuisse, ait Lysius, qui Heri sui literas, cursim Brox illis perferrebat, referebatq; responsa eodem die. Omuto res oc-

culis

culis significare posse per facies cereas et
Petrae autem. Sicut enim litterae sic dispositae

A	e	i	o
b	f	i	p
c	g	m	q
d	h	n	r
			x

Vna fax erecta significabit a, depressa signifi-
cabit b, vibrata dextrorsum c significabit
inclinata sinistram d significabit e, sinis-
ter binas facies erectas ligabit f, depressas
g, inclinatam ad dexteram h, ad sinistram
i significabunt: similiter tres facies erectas
significabunt l, depressas m, ad dexteram
n, ad sinistram o, depressas p, ad
dexteram q, ad sinistram r. Denique quicun-
que facies si nudi erectas significabit s, depressas
t, ad dexteram u, x ad sinistram. Hinc vo-
ce non hinc *Vante* exprimentur facies in dex-
tram moras, duae substat, tres in leuam mor-
clinate tres elatae et depressas, duae retru-
substat

Cesar si scribere occulte absenti volu-
isset, ea non inuitis esset, ut scilicet prima li-
tera Alphabeti quanta littera occurrat & sig-
nificet fieret mutata. Ac vero Augustus
litteram ziam pro n no elapso vel Caesar
quinta n. Lucundo nullis quod ut quida-
m occulte exprimeret nomen hoc, Lucius a de-
pinxerit

pinxerit lucum & retia eum gerulo qui hu-
miliet & ianuam, quae lubrica VS dicitur, ex-
portaret.

Huc spectant alij modi qui fidem secreti cu-
stodiunt.

Primus est ex Ouidio:

Tuta quoque est, saltemque oculis et lacte recentis

Lactis m. ca. nonus polline tinge, iuges.

2. Modus ex 1 mo. Turbinali (quae dicitur
caprina lactuca) herbae lactis inferri ea pagi-
na cum inarserit, si cinis inspergatur, litterae
apparebunt: proinde quidam tali modo ab-
sentes alloqui maluerunt quam codicillis.

3. Modus. Si idem facias lacte sicutine, quo
inferri & humeris olim mittebantur serui ad
absentes amicos.

4. modus. Si alamine aqua resoluta char-
tam inscribas: haec enim postquam inaruerit,
nullae notae apparent sed mox hinc cōf, icur,
ubi intra aqua in charta illi immaduerit.

5. modus. Si pini Cytisij vel ceparum aut
alii succo terri, feris: Si enim ibi semper bre-
uiter ab igne incaluerint eas legere poteris.

6. modus. Si prius adipe vel lacte uel gū-
mi exaruerit: nam litteras exhibebit aspersa
vel exalite paleae vel carbonis pollice. Idem
eveniet in scyphis vitreis vel crystallinis, si
inscribatur gummi Arabico in aqua resoluta.

7. modus. Si hirci adipe lapidem inscribis &

B 2

in acc-

in acetum aliquamdiu immergas, characteres
antea occultos a teo exhibebit manifestos, vñ
existere & quasi scilicet videatur.

Deniq; si sale ammoniaco aquæ permix-
to vel succo ruz ace baseribas, ad ignem ma-
gros characteres scripta papy us repræsen-
tab. L.

Profunda & H. Riei fuit latebra, quæ Ari-
stogoræ in Asia degenti, quædam arcana nun-
tiant ex Perside. Vernæ diu ab oculis agro
specie modesti capillos deradit, & cutem ips
inscripsit, quæ a nico voluit manifesta; de-
inde domi ea n detruit, donec capilli suc-
crescerent. ibi Aristogoræ in Asia significa-
uit Vernæ Heri sui desiderium esse, ut ipse
etiam venienti capillum defecaret. is morem
ge sit, regiq; in illius Vernæ capite abscondi-
tos intro erudi in characteres

Hactenus de ientis,

PROLVGIO II.

*De Eruditione ac Acumine
vñ: ito Sunde Civili.*

Quoad primum, Vñus Eruditionis potest
hic

hic esse breuior vel longior. Breuior vñus
Eruditionis potest fieri multis modis quos
alibi datos hic in breue compendium redigo.

1mo Eruditione vñ possumus per breuē
Comparisonem: Sic de Belg o Far ianus di-
xit: Tot de-ennijs hæc Troia perit nec op-
pugnatur. Item de in ole cum dam i ter æ-
quales emittente: Cytium diceret inter pa-
stres.

2do Eruditione vñmur per Antonomasiā.
Sic loco illius, sub præceptore discipulus, era-
ditæ d. Quam: Sub Chirone altero Christianus
Achilles, nescias an plura didiceris, an docu-
erit. Huc spectat illud è Martiali: Cum mors
venerit, in medio Tibure Sardinia est; ubi
Tibur pro loco salubri, Sardinia pro pestilen-
ti ponatur.

3ro Eruditione vñmur per quandam præ-
lationem vñ. Melius nos Diuorum Tutela-
rium Sacra tueretur pignora, quam Troiam
Palladium, vel Rens læsa de Cælo Anima.
4° Eruditione vñmur per modum causæ.
Sic de Galba Imperatore: Imperium Tibas
Liberts regendum d. dit; te pauciores Ro-
mam, quam Avernum Furæ aff. gerent.

5° Eruditione potest trahi in sententiam
Sententia. vñ. Sine Cetero & Baccho friget Venus
quod dictum est Terentij.

6° Vñmur Eruditione per Oppositionē vñ.
B 3 Plurim

Illos alicubi Aegyptos inuenias, quàm Hy-
politos.

7 Virum si aduione per Oratoriam Re-
jectionem v.g. Iuerogliphicam Libris con-
donare injurias, Tu eas muneribus rependis.

8 Possunt Eruditiones trahi in acumen.
Tale illud est

*Alter Aristoteles nostra saltaria in eus,
Ilius Euripos, Panomiane, cave*

9 Possunt plures Eruditiones occurrere in
vnum concervari v.g. Rarus est qui i. jura
a. ridet ut Tiberius, ut Titus aspernetur, ut
Theodosius condonet, ut Augustus etiam
remuneretur.

Vsus Eruditionis longior.

Fle imprimis per Proctasim & Apodosisim:
Deinde, dum aliqua Historia sola teor-
sim vel Historice vel Oratore affertur, Erud-
itio per Proctasim & Apodosisim multipliciter
fieri potest.

Primo si Historiam per Comparationem vel
Rejectionem latius offerendo. Deinde mate-
riam propositam ad Historiam predictam puncta
accommodando v.g. A terram te Orbis sus-
cipit Alexandrum; ne Meleagris sua dem-
eops insolentissime instrumentis, cum & Colo-

MAIUS

niam non impar exornet Heroum Principūq;
facundias. Macedonem cum quarta glo-
ria sitis, quanta prouehendi nominis ac Vi-
ctoriarum incessit cupitis non nouis,
qui nec Alexandri nomen nouerit. Quia
ill fuerat Macedoniam a Phylippo & Græci-
am recepit, parum totam, Peridem imo to-
tum Orientem domuisse, etiam quos Deno-
cratus somnabat, infinitos ille Mundos subi-
gere promptum fuit. Tarta est vel generose
indolis vel arrogantiae vis, si quando alienius
animum pulsauit. Sed taceat Alexandrum.
Curtius, taceat Macedonia; maior Tu mihi
etiam Alexandro, qui non tantum tot hosti-
les cuneos profici gaueris, quod & Alexander
facisse memoratur; sed super Te ipsum no-
tis vincere, quod nescit Alexander.

2 Historia obiter tantum attingi potest ap-
plicatione addita longiori v.g. Maior Tu
mihi & longè aduincibilior, quàm decantata
illa septem orbis insculpta. Nam siue exas
mortuum merces u. bona trugis tramitem
reducere sit nec sit, thura resurgendis cym-
bae citharus accensa; & ue patria u. omni-
to egeat, Armeni illi præ iuribus B. h. y. n. i. c.
exiles; sic magnanimitate facinorum eri-
genda patriæ sit gloria, sua Colosum hic Rho-
dianum debet in agnoscere.

3 Paucis prius post applicatio Historie
B 4 post-

posterius ponenda v. g. Pridem *Tux* propaginis arbor Patriæ succrescit in palmas, ætatur in arcus, assurgit in trophæa, nec nisi in coloniz decus crescit, id quod olim de *ylus* Odonæa creditum, ex qua non nisi Principum ac Deorum insignia, Ducum clauæ, Victorum trophæa condeantur.

4 Exaggeratur improbis Veritas vel falsitas Historiarum aut aliq. d. ex illa erutum aut ad eandem pertinens: tum ipsa profertur Historia cum extenuatione vel exaggeratione, prout res exigat, ad extremum ut Apodolia.

5 Potest fieri accessus ad Historiam vel Apologum deductus à documento vel sententia in illis contenta. Ostendo id in fabula de Ciconia cum grævis foret depraesentibus inuenta, proinde velut rea cum græbus ab agricolis captiua. Sic enim heres accedens ad fabulam. Rara intercedit cum scelerato asinitus; quæ non patitur in neruum abesse, nempe ipsa etiam innocentia, crimen est, quando nocentibus sit pulatur. Hinc & piz in non raro exp. citur ab illo senite, quod illi si non improbas, saltem improbum consortia placere. Age, quisquis improbis adarsit periculi te admoncant vel autem infamia, & hic, quem ass. o de Ciconia Apologus, qui paulo ante insinuatam verita-

veritatem velut putamine nucleum tegit. At hanc famencam viderem ab agricolam per commissa terræ semina &c. &c.

6 Comparatio loigior per partes Historiæ est ac omnimoda at propolitam, ita ut vnicuique parti sua fiat in Apodolis subiectatur loigior vel breuior, item secundæ parti altera, & sic deinceps.

Quoad vsum Sententiarum.

Hic Optimè fiet primò. Si Sententia non proferatur tanquam Sententia, sed tanquam aliquid ad leasum currentis Periodi attinens: Sic Curtius dixit: Maior fuisset, si viceret superbiæ & iram iniusta mala Alexander. Idem patet in illo exemplo: Te in aciem prodeunte, paruit, quantum in acie potuit Gaesæ maiestas.

Fiet. 2do. Si Sententia in locum causæ substat. Sic de Prems. 2o secundo Auctor Leoniadis ait: Aternitatem temporum meritis, non integram me tuum hebdomadam vixit. Raro enim summa bona & diuturna contingunt. Præsumit ille labor tuæ parit magnæ Fortune inuidiam aludere: ubique enim magnæ Fortune append. x est inuidia; nec vlla tam modesta satis existit, quæ malignitatis dentes vitare possit. B 5 *est*

occurrent. Sic cuidam Senatori acclamati.

Grande Senatoris tibi nomen adhaeret; d' ergo

A Senio nomen tale Senator habe.

Ab insigni a, p'cto Duce Claræ illud acuminē
deducitur apud Hidermanum.

Præsentem gestas ipso præ pectore solem,

hinc bene te clarum dicere quis, potest.

Etiam Eructio facit acumen offeret plures;
q; alij fontes quos alibi relerant.

Prolusio III.

*In qua breuiter attinguntur var-
rij modi scribendæ Orationis
Suadæ ciuili idoneæ.*

Primus modus est. Si Allegoriâ Propositio
exornetur quam per totum Orationis, d-
rezum corripuit. Quod ut possit, cum
dicet de materiam stemma offeri, vel loci aut
temporis circumstantiam.

Modus duo Per Continuum Allusionem
vel a seorsus illius cui peroratur, vel ad legi-
gæ quod auctori appingitur vel attribuitur.
Porro ad Remma hæc ingeniosa Allusio mul-
tiplici-

tipliciter: vel enim allusitur ad proprietates
rei in stemmate depictæ: vel ad opposita
propterea ibus stemmatis, vel ad Campum &
colorem stemmatis, sicut Rubrum vel Qui-
didum; vel per Allegorias quæ possunt trahi
apud alij stemma; quæ omnia infra m-
Exemplis ostendunt.

3 Modus. Si ad propositum adducatur, si-
mile vel exemplum vel Symbolum aut Hie-
rographum per Proverbia, adiuncta deinde
Apodixi quam res exigit

4 Modus. Per Oratorium Enthymema vel
Sylogismum ita ut Antecedens vel maior ac-
minor cum rationibus cum exemplis Senten-
tijs, quæ res patitur illustreretur.

5. Per expositionem Oratoriam, cuius sunt
5 partes Propositio, Ratio Propositionis, Ra-
tio Rationis, Confirmatio eiusdem ab Exem-
plo vel simili; & Complexio seu Conclusio.

6 Modus. Si Oratio scribitur per modum
Chironiæ laudæ seu prima parte Chir-

7 Modus. Est singularis, si attendatur ad
circumstantias & adiuncta Temporum, loci,
Causarum, Personarum, ingenuum, Eventu-
um, Prognosticum, Virtutum, & triplicium
honorum, id est Animi, Corporis, & Fortu-
næ.

Modos huiusmodi Exemplis illustratos infra
adferamus.

Prolu-

Prolusio I V.

Supellex Eruditionis Suadae Ci- viliis sul fermentis.

M Agnum hic mihi panditur agnor, si per
lingula ire velim; sed ad compescent
recurso, quod alioquin immensi laboris &
temporis res esset. Suada Civis a me b
tuo consideratur. Et pro, prout compl
et Officinas lationes. 2. Prout series ad
plum nostrae aetatis accommodatas. Ad
primas spectant Admota, erlonarum, potis
si numer plicis Remarum, Dignitatis & Vir
tutum. Igitur ad hac tria pertinentem erud
itionem describo.

§ I.

Aligua Stemmata eruditè &
cum Allusione varia
decurruntur.

Dixi, Aliqua: Nam omnia sic decurrere vix
possibus, annis quocum, sed cum aliquot diebus.

Hæc

Aquila.

Hæc primò in mentem & paginam involat.
Regum id & regnorum insigne: Romæ olim
Aquila argentea, Persidi Aquila aurea in fi-
gnis militibus effulsit; & Aquilifero idem,
Romanam Aquilam rapuisse in prælio, tulio
Cæsari intra gloriam stetit.

Nec, nunc Imperialis Aquila non in pre-
tiosus biceps illa, quod Orientem & Occiden-
tem quondam Imperii cœrecurrat. vide: de
hæc aliquis aptè. Picta biceps Aquila hinc
oculatum hinc aspiciet O-rum: alter, ait, no-
stri est, Cæsaris alter erit.

Etiam in principum familijs ac insi-
gnibus, hæc ales re splendet. Radiantior
& Gonzagas recule; & Aquilæ celsitudi-
nem, compeccit. Illud de Radiolorum
Aquila dictum à quodam: Perstrinxisset o-
lim oculos tanta serenitas, nisi in Aquila
incidisset. Assuerat Soli spectaculo ales, vel
soli simul lumen aspiciet impene, nec
viduam in pupilla sentit radium. nam
at serenitas astrum excutit nocturnarum idem,
non Aquilarum.

In Aegypti Gonzagas illud est Oratorum
No. 2. e. m. 60. 7. g. um, proutat sub
los aquila, qua tunc augustio locum dedit,
dam

dum in solem euocat ingenia, quæ vnbra-
tis domi recessibus ita uenturo, nec mihi re-
lietari, liber inter Aquas emittit, quas aut
bellator Lechus protulit, aut opus effusus edu-
cit nidus. Præuolat Martiana Aquila, quæ
maturatum secum trahens admirationem, æta-
tum, terræ ambitum supergressa solem iam trui-
tor autertit.

Nec insigne tantum Regni, verum & omne
Imperij fuit Aquila Alexandro, & quidem
duplex, nempe Asiæ & Europæ quod omen
natum, dum nato Alexandro binæ Aquilæ
culmen natae itæ Domus infedere, ita ut etiã
hic suum ilud Claudianus occinere potuisset:

Lustrauit, Tuos Aquila bistricebus ortus.

Quid quid nummis etiam impressa toties A-
quilæ effigies? certè alas addit velocitati &
pernitiæ in obsequio admonet talis DOMINA
moneta, Tamen apud Pyrrhum (quem Aquila
dixere pulchro ascensionis argumento
eius milites) in nummo Aquila sub pedibus
suis in genere duobus ramis in coronam fle-
xit. Caveat sibi hostis ab Aquilarum gente,
si GIGAS est, fulminis & nouata rursus Philo-
gram pertimescat.

An & in sceptris inuolant Aquilæ? Nam
Tarquinio Prisco Romanorum Regi sceptru
ebuit cum in summo infederat Aquila uirgo
coronata. Tam antiqua est Aquilæ nobilitas,
quæ

quæ ad hunc Præstem etiam istam refertur.
Quid in Symbolicam assumeretur teide-
ram Aquila? Taceo Gabrielem Cæsarum,
quia idem Fama & Scholæ non tacent; qui
ad solem exploranti pulos Aquila illud pRO-
pRIUM iam addidit Mei non degenerant.
De qua pulorum exploratione vERUM quicquid
pulchritus fecit, ita quam hæc Claudianus:

Paruos non Aquila fas est educere jussus

Ante ipsem olis iuuiciumq; poli. (dot,

Nam pater implumes conuerit ad ætheris
Et resdo flammæ imperat ore patris.

Consult ardentis radios, & luce magistra

Natum, vires, ingensumq; probat.

Degener & refugio torit qui lumine visum,

Ingubus hunc jussus ira paterna ferit.

Exploratores oculis qui pertulit ignes,

Sustinuit, acie nobiliore diem,

Nutritur, volucriq; potens & fulminis heros

Gestans summi solis triquetra Iouis

Non ita tritum est illud: Aquila ad nidum
fert lapidem, adducat Lemna: Maturabitur
paruos. Nam Phœbus et ad totæ reidi puer-
perum per Aethera lapidem qui in nido A-
quilæ inuenitur.

Alius Aquilam Soli intentam depinxit hoc
addito: Sola capax solis Nempe Reges
Aquilæ laem & solem amant, quas extra-
uimoram & noctem obliuious augustinus for-
tuna reposit.

Nuper

Nuper Regalem Lunam Aquilæ Polonæ
pectori impellam sic vacuata admirata: Il-
lustre prodigium Tibi Polonia illuxit: cælū
in Tux pectus Aquilæ desolat, & Luna Regis
Aquilæ destinatur in monte. Soli ales hæc
tulit fulmine, ferat & lumina &c.

Accipiter.

Nec Accipitrinorum Insigne non insignes in
plures familias ales hæc inuolauit, nec po-
stremas. Vnde quempiam è Polonis proceri-
bus, cuius insigne est Accipiter sic Vates ex-
tulit.

Pro Latio latus bonis vigil excubet anser,

Qui Capitolini proditor hostili erat;

Pulchris Accipiter Soleam cõplexu equestre

Pro Lechiæ caru excubat v g. focus.

Hic Tibi sublimis essera despondet honores

Scilicet ales humi serpere tanta nequit.

Odir hæc ales tenebras, hinc "publicos" in So-
le cines Patriæ gignit & insignit. Equidem
Solis Symbolum est Clementi & exanimato
animali Sol arde: tum quia ignis naturæ est,
& occultâ quiddam Sympathia ferat ad so-
laris: tum quia soli seu Apollini dedicatur;
tum quia ad lulem subterraneum, id est, au-
rum naturali quâdam inclinatione ferat (nâ

Acci-

Accipitris ossa aurum magnetis instar attra-
hant (teste Plinio) tum quia ex o libus Ac-
cipitris ignem elicit ait *Plinius*; tum quia
Accipitris imagine Sol Aegypti exprimeba-
tur ab ægyptiis cui vident facultatem & velo-
citatem innotuit. Adeo nulla maior in eam
cum sole cognatio, ut nec de eorum luce am-
bigere liceat, quibus hæc "gentilium" abigit
insig. c. Tunc pene locet Patria gerit, quos
Accipitrinos numerat.

Nec antiquitati idem nunc in pretio. Ac-
cipiter inter Deos ab Aegyptiis relictus. Hæc
ut in Thessalia Ciconiam seu Ibin, sic in Aegy-
pto Accipitrem occidisse capitale. Noluit
hi Deum etiam hunc non esse immortalem.
Et adhuc Divinum quidpiam inesse hæc stir-
pi negaveris? Non iam hæc superstitio va-
terum est vbi humani maior indoles & Di-
vinitati propior moderatio terrens quædam
hic esse Numina attestatur. Illud meritis
quis miretur, quod, ut Poëta cecinit:

Accipitri panis sales esse venenum;

Sanguis potius illi alimentum est: Militares
animas hie indigere: quis non videat? quas
hostilis cruor liberaliter hausus ad eam glo-
ria martialis staturam perduxit. Cane ergo
deinceps, ne aliud occinas.

Odimus Accipitrem, quia semper vivit
in armis. Et illud cælum Accipitrinorum in-
delegit

idem indicat, quod se volueris hæc supra
nubes efferat, vbi nec fulmina, nec fugari
locus; unde tam alte subslarari non timo
Lemma subseripit: Reliquis supereminet
vultus. Vel certe posset subseribi, quod Aquila
Carolus Geldricæ Dux asseripit: Altiore
priori huic verò Familie id exanimis co-
muni, quæ semper alta honorum fastigia ob-
tinet & adhuc altiora merito expectat. Eri-
to a gratitudinis Hieroglyphicum Accipiter
est. Nam hyeme passerem calidioris naturæ
per etiam admonet, ut se à frigore caveatur, co-
stea illatum memoret beneficii dimittit. Quod
etiam eidem Familie semper grata memorq;
vel beneficiorum vel de se meritum acco-
modari facile potest.

Afcia.

Hæc etiam honorarijs, sed cruentis Romano-
rum securibus antestat, hinc in summo Li-
um Sacrarum atq; in Arcopago Sarmatiz
hoc insigne sic metro celebratum est.

*Nil moror Ausonios sajces, Latæque securas,
Afcia Sarmat am pulchrius sine tegit.*

*Hæc malit dextram Themis exarmare securi
Quæ micat armata sacra propago domus.*

*Omnino; euentus mox sanctet omina; quævis
Ferrea sit, Lechu aurea stela feret.*

Taceat

Taceat hic Roma, quæ à fascibus securis ex-
actis Regibus edicto amovet ad inuendum
imperij terrorem. Nefquam Lechicæ securis
non suo mis fascibus annexa: nec terror re-
uerentiam, nec acies corrupti lenitatem.

Regibus etiam & his placuit hoc insignis;
quo quid insignius ad laudem dici queat?
Eundem Labradeus Iupiter in Caria pro sce-
ptro & fulmine securum gessit. Iudæa verò
Regibus sceptri vicem eadem subit. Tantum
eminet inter terrena troicæ insignia au-
tum Afciz insigne!

Et aciem ingenij eadem subinde facile ex-
acuit hinc de Ostolinio huius stemmatis hæ-
rede sic quidam acutè: Verum amior
quam reo strophici, armatam sua securi ius-
tiam intendebat, non ignarus posse inermi
confilio armatam vinu euerit. Idem arch re-
stante alia in solatium ea unitatis arboræ
o, peritum in vabe fia molius est trystæ-
um, suæ & alienæ Fortunæ taber.

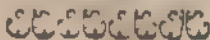
Campus.

Campus intra caput in va nus, vulpæ diebus
laena. Huc canpo non sen ei nec falso in-
scripsit Poena illud Ludovici Cardinalis
Melior Fortuna non dicit Tentatur ut etiam
hodie Sobrietatem Domus auxq; huius gen-
tulis

iste Symboli hæredes. Patuit in hoc Campo, quare longe latus; posse excutere Poloniam insoles, apertum enim est posuisti omnem praeconare Fortunam. Campum Marti Sacrum. Romæ ne requies; hic etiam Marti fuerit, nec in eorum creuerunt laureæ. Habe tibi, Romæ, conopium sceleratorum, in quo iuxta portam Collinam Vestæ es incensæ res desidit; nil tam infæustum nomen enim nostro habet, tibi omnigena Viribus, florent insignia.

Idem Stemma saluandi materiam quondam mihi struit, ut sic dicebamus: Latissimum nobis dicendi imo & gestiendi campum præbet Patrium Iuvum Insigne. Non sterilis hic campus est, ex quo & nobis vberissima lætitia leges, & tibi Gloria mellis obtigit. Quæ infæcunda. Nulla hinc fatalis Iuvæ Nominis Capressus sed soævenerunt lauræ huius stillicidii gurgite irrigatæ. Educimus & nos in hanc forsæ stragem palmarum arenam; non aues sed ingenia, totâ viridæ mentis acie de Tuis certaturi præconij, quorum amplitudinem vix capere quicquam alius campus possit. Hic omniviro pulchra ingenij Olympi oblectantur, ubi pro meta est Iuvæ gloria &c.

Canis

Canis dimidius. vulgò Korczak.

Non mutum id insigne. Hosti Patriæ adhuc gloriosè obstrat ad terrorem; Atque ferinâ rabiem à Patria Obmutuerit Romæ vigil alioquin id animal, in Crucem proinde astitit, cum Gili Senones irrumperent in Capitolium; sed hoc pro Patriæ focus perurgit pridem excubat. *Rursum* hu Franciscus Malaspina suam recuderet tellerem, qui canem Lyfimachi iugo incumbentem illâ Epigraphæ donauerat: Intrepida hdes. Si vispiam, certè in huius insignij hereditaria stirpe par hdes eluxit. *Quidam* in latos Canem Mathesis intulit, nec in teris fugiet obscurus, n si quod Coelestis Syrius exurat agros, inuehat licet ceteri, sanguinem patriæ, mal grum plane. csi illustre hdes; Hoc vero, quod micat, in terreis Procerum insignibus innocenti radiis sereno. *adhuc* in recenti fastorum temporibus, quæ vixit men oris Burchoris Montmorentius Heros ille, qui in acie infracto stetit animo aljs fugam capissetibus. Hic a confectu intravit ardem Philippi Galliarum Regis torquatus monili aureo, quod cernuæ capta ita componebant, ut ante pectus ex illis canis aureus deponeret. Monit pulcorum ingenia novum ornamentum, Venerat

locum

natorum traphæa & Sylvarum adumbrans
spolia. Regi ergo percunctanti respondit, no-
tari torque illo Procures, qui ceruorum in-
stat timidi, & ad fugam celeres, cum ipse ma-
serit molitib ad custodiam Regis. Placuit vir-
gens, & ut facti recordatio iræ in annos con-
sequentes, instituit Rex Ordinem militarem
cuius in igne sunt torques cum cane & ca-
pibus cetuinis. Plures extra Gallie Pares,
non impares habet Molossos Pania, quorum
fideles experta excubias, hæc illis arma cum
fidelitatis insignia consecrauit. Nunquam
hic Principi cum dolore occlamare licuit:

Actæon ego sum.

Quod vero Canis in Asculapij Templo fue-
rit asseruatus, etiam id Sturpem hanc con-
secrat, cuius ceris dimidiis canis inhabit.

Cygnus seu olor.

Non obstrepat anser Romanus, dulcius nobis
canit olor, qui, ut de illo Pœta:

Simul ac leuæ vicina sensis

Ad vada Mæandri fatale retentus so.

Hinc illi tu huius diuinitatem quidam tri-
buunt, quod per ætens, quantum in morte
sit boni, cum ea tu & voluptate moritur
Cantator Cygnus fœprie ipse sui. Id quidẽ
certius de Olorina Sturpe, quam coloniz sue

mus

de modulatur & præcinit ad triumphos.

Cygnus omni sacrauit Apollini antiquitas, ergo
do olemus faciam ab Apolline inuime
alienam. Nec in Cygæorum familia dila-
adit, qui meliori Apollini sua sacrauit in-
genia et atq; exulta, ut & Romanus anser
Olores Lechicos obstupuerit.

An de ad aras oler euolat? Euolat cerre.
Hinc Augusti racome si non nemo ad Gem-
matium eius Olorem aludens: Candidam
Tibi dedere fuit agium merita & candidus
Cygni color, ominatus dies Poloniz Cani-
dos sub tanta felicitatis candidato. Eidem
sic Poëticè acclamatum.

Laudare tuum nomen non indiget; illud

Namq; suauis Tuus cantat auribus olor.

Ita: Fama carit reliquos, sed auit suauis ales

Grande tuum nomen super astra ferat.

Et: Euolat in celum, quam albus honor,

Euolat in Cygnos celsius alius honor.

Ita: Per tuos albenies terras Olor habet alas

Sic Tibi de, ingat cana cuncta cum omni

Et: Si volat hanc humilem, sit tibi laus ante Camæna

Et cygno per nam possit ille Tuo.

Idem Olor etiam Olores em. olorat, ut qui-
dam recentior Olor Tuus fortunato verius
meritorum quàm aurius. Per igitur ad debi-
tam Tibi peruehiunt celsitudinem, dum ad
id euadit fastigium, & concentu famæ in n. or-
talis

G

talis

cul s concordem, in animis omnium prouocatus in certamen offēdibus exultat harmoniam. Nemo ambigit Te bonis auibus cultum hoc attingisse. Dives calamis olor ve interpretum Tra inen abula felix augurio Te loqui cœ u et ales Apollinis futurum inter illustria Cygnæ Domus nomina.

Cantante Cygno scopuli & valles respondent (teste O p an) Cant autem suauiter, ut inu; prouide anseri illud nō Oliv Frangulus Carafa inscripserit: Nucer sil l cutum.

Etiam Mars Romanus ab ore ad iunioris ornamenta. Nam in Italia Romana p tentis galeis / ygnorum pennas gessit. Sed neque Leeb co uari par deest ornamentum; *Concludam* hæc de Cygno, dum struleio, quod Stortia Dux ortu elotim aq is un tribis vespertilionibus in aère a tectis emina: Caudor u xlas. id est, etiam inter amias nō vōlucres quod facile in laudem Cygneorum trahi potest.

Coruinarum Stemma.

Insignis Coruinarum familia à Romanis dicitur origi ne. Caput Fam l i x V a n n u s. M l f s. a Co uinu. qui Galliam Venoniæ n d uat ob d i r e sacra superant. sic ales hæc & Romanis se Aquilis adiungit. Iuuu eadem t a p i

usro-

us Poloniam, quæ semel Romam, dum tot Lechus propius intores Gloriz submisit.

Hæc n in perij omen eadem volueris O clatio f a t, cui cum panem porrigit, simul & hospitale u mun n u r Cæsar mox est d clatus. In Poloniz regno si non Principes partur at famæ Fortunæ pares animas. Ex hoc in h i o m e n eruit Poeta:

In pul me suas Tuus alas explicat ales

Ille Tuum nomen vel super astra feret.

Nec illud incongruum, quod idem Vires hinc deducit augurium: hospiti prædicti stemmatis heredi:

Iure bonis ausibus Te hac aduolasti; putarim,

Municipat Volucris cui solata sum.

Vel iuga iuratur in tuto sup ribus honorum,

Cui ip n u e t i l l u m C u x, olrau sum

Dum j u n hac p a l i x, p p u p e r f u l a p a s s u,

Du I u u, quo melius iuuolet, ales h u o r t.

Trahuat & in heroglyphicæ idem Nomen. nam Victor celebres y b u m c o n u z a l y s Temperantia, cum in a l a t e l e x p r e d i c a p o r t a l l u a t a g e r i p o n a t u a t i p r u d e n t i z; nam v e a q u a l e c h d e r, q d a n t e x o l l p o r t, l e d e s v a s t i n u i t, qui s a m r e t o l l a n t; adeo, multiplex Virtutis Sy n b o l u m. Coru i n o r u m g e e.

Nec illud non i g n e quod est r o e Romanorum tam; n e m p e q u o u R o m a n i t o r u o d e

uo dederint exequias tibiine precedente
duorum Aethyopum humerus deterentibus.
Sic & aubus suis non defuit emeritis honor.
Illud etiam de cruce bliz perquā pcedat :

Tradidit illi am repens moribus ejus.

*Nunc bonus Elia, perfidus ante Nōc,
doluit in terras quid quid deliquit in Vndis.*

CruX vel scsq̄ui crux.

Profecit sub Constantino orbis de huius, Crue
zem colere, dnm ea n in Coronas transiit
& aurea plurium Symbola. Poloniae Emptis
impressum id bene inguam, in qua vicit Con
stantinus. hoc in Potioria n acnas res sen
der: hoc in Sczepanorum scsq̄ui u e
tiam in Dno Cracovie si Ant e e namias
consecrata effig it, plur huiq; al s. Huius
effigund n acnas idlerbe n non eff it, quā
ja nonnemo inscribit. Idem & tutamen in
armis, in Panegyco Eusebii Potioria hui
de eodem insignt ponitur: I. bel. is. is. n
urboris nomen n et q; i rux amittit, ex quo
et relic anos cor n parere, & a menta in et
fenciras secul rum. Ne tam en a Potioria
insignt nam felicitatem speres, te gemitam
Crucem v de, nempe omnium felices huius
get fer citatis in com nune parhmonia.

Omen ex eodem insignt sic aus deducit:

Nescit

Nescit Fortunae ludibris, quisquis sub hoc
minuat. Idem & Oritropho, & in Victri
Crucis signo non solus est vincere Constans
tin: est condescit huius in lau eas, in palmas
Victrices pululat. Non deducit & Poetas
*Ne Tua morales creatur vita cupressus,
Lut lignum vita Crux det amia domi.*

Si liber & de Symbolis huius aliquam deubere
ad Praesules orbis Te ablego. O curer, cui
pulchrum Victoria nomen consecrat, Ne co
laus VI, qui Cruci cum rama palmar decusa
sato Coronā spinea red mura inter pht. Vi
ctrix casta fides. Occurrit & Castus III
qui Crues narrat ascēripit: Omnes reges
seruient ei. Quidni hoc insigne in animis
triumphet, quod orbem subigis

Caput Vri.

ETiam caput eminet ut in corpore, sic in
Patria Caput humanum teria Dobizyn
ensis gent coronatum: Palatinus Calisi
ensis Caput Bisunt s. Caput Vri Leszyny, ca
put alioi Leges. Bene ominari poterit Ora
tor Potioria et am hinc de Capitulo bene
ment s. Victimarum olim coronata capita
& hoc caput non sine insulis.

Olim cum Capitolium illud Romanæ su
perbia domedum surgeret, Toli caput in
funde

Fascia aliis Nalecz.

Quod Caelo Zodiacus, idem Patriæ vide-
tur esse hæc Fascia: verumq; cing &
ornat. Zodiacus Stellis, Fascia terribem vide-
r has superbit. Testor nuntiam vestitus
Hæstia, & vivam adhuc sperantemq; He-
rou in Virtutem, qui se hæc Fascia Patriæ co-
modis obstrinxerit. Quid nati cum no-
do Gordio Al. x. d. r? Majoris Fortunæ o-
men huius Fasciæ nodo adstrictum, maxi-
me cū n. novum Gordium gladius, hunc tot
seculorum flexu nulla ferri acies nulla tem-
porum injuria dissoluerit.

Amo Traiani virtutem, qui ob gaudis mi-
litum vulneribus Purpuram in lacinias con-
cidit; quasi vel purpuram meruisset mi-
litaris fortitudo, vel ut purp. ruborem inten-
deret effusus pugilum cruor. At Fascia hæc
non milit. s. tantum, sed q. b. ius. Patriæ vul-
neribus ignotis fovendisq; sufficit. Tandem
Fasciam sic pro more Vatum Poëta velut no-
vus augur voluit.

*Fascia, quæ quondam red miri & diina fœnit
insula vicinato vertice tegmen erat.*

*Nec te Patriæ quæ das Tibi fasciam cernis,
Præsulens dignum fascibus esse negat*

*Non longo spatio facies & fascia a flante
hinc iuxta augurij veteris ansa a iur.*

Ex 10-

Ex eodē insigni & illud desumpsit idem Phœta:

Non l. b. mortalis spatium accurrunt ante

Asterimatis tantam cerva gerunt.

Id. Fascia quam nodo prænobis stemma coarctas

Zodiaci Leebico præstat in axe vicem.

O quot is hoc vixit toties sub ore Planeta

Nuper Præsulens quævis radians apex!

Hæstia.

Plethrum & hic Fortunæ Hæstidium, n. q.
quod plus meritis prænobis hæc Hæsta-
torum lego d. beat tuo potius quam alieno
centi dices, vel fortuna casus aut levis Dæ-
beneficio.

De hæstis Zamoseiorum Orator Polonus sic
ait: Pallas ipsi non alias aut gerere sagata
vellet aut tog. ta regem d. i. gerer monimen-
to: non alias neq. Alia Victori Lythypis solo
pro facine in dextera collocaret. Lucere per
varias manus læuoratum, dixerem, quia no-
te fuit rudinis, sed cum insuper ob cogni-
tam huc sagatam sapientiam errare in tolle-
nele erunt, haud occurrere par nomen. Fæb ja
certe & Me. e. is sola temporum injuria tueri
& steriores, etenim rebusq. suis longissime
prævidere.

Alus hinc impetum calem desumpsit.
Hæstia mihi stimulum addunt, ut in duas ex-

C 3

CHERRA

de tranquilla statio, barbaris myoparonibus
nunc quam eustabile naufragium. Quoties ille
rabore erore, hostium caecis capis / quo-
ties ingenio ad candorem pacis reuocato cry-
stallo purius fluxit? Est in nostro regno non
Pactolus aut Ganges aurifer, sed preminibile
illud Flumen, ex quo in Kempub. beneficia
tam diuite aluco refunduntur, vt Poloniz
Gazam vehere videatur. Alter exordare ne-
scit beneficium hoc Flumen, quam in periti-
ciem hosti, Patrie in salutem, quam nli pro-
pina, nouum hostibus Thra ymenum, Polo-
niae fecundum exhibens Nium. Vexerit For-
tunam Caesaris nonnemo; pulchrius Polonā
Szre nawa Fortunam, qui amnis vt candore
nunquam exiit, ita semper eius flupis feli-
citas ad purum fluit. Nec opus est catenā
si cōsumen. conprimere torrentem, vt Xer-
xes vinctis domare studuit Hellespontum;
nam quā hīc motus, nisi ad beneficentiam:
nuda hīc in mari Syren nisi innoxia Anti-
goni lacum bene crede; ex quo nec aquam
gratis bibisse licuit, significo pland, qui exa-
resceret, vt potē cui nullus inerat ad gratitudi-
beneficentiam motus &c. &c.

Superbis olim Agyptus nihil se imbrebus,
nihil ex ore debere dicebat, omnia Nilū; quod
si o pestifera arne, non alio aquarum generē
pinguē foret, quam quas ipsa deuexerit Flu-
ra hūc

ra hūc Flumini debet Polonia, maxime cū
tunc piger Nilus se cūstāter aluco actan-
guādē extrulerit.

iam miracula fontium deliba tantisper &
obstupescere. In Afe cō lacu omnia extant, ni-
hil mergitur. Absamea aqua ndem seruati-
bus & acis & aspectu placida, infidis infesta,
quorum pedes manufq; inuadit epota, & vo-
mitus inquit, ibiq; suam coguntur depla-
rare calitatem. Sensit & nostrum amnem
hostis periculos flux Gortae fatalem, in quo
hac toties fluctuauit *In Syri fonte faces ac-
cenduntur.* Item fons est apud Indos, vnde
hauritur aurum fistulis (nec eo quisquam
potitur, nisi frangat hētile) deinde ferrum.
Vtroq; a noui hic Lubomirscianus Poloniam
dat metalo, quam & armat ferro, & auro
locupletat beneheus omnino.

Tumidē olim, vt nūc ex animi Sententia
Vespasianus Agyptus apud illos hī spes dice-
bat: Haurito ex me tanquam ex Nilo. Tu-
mor hanc ab illo vocem fortasse expresserat;
euentus resq; hūc tam hīc seruabatur, ex qua
velut ex Nilo haurit p idem Patria tot decora,
nec scatebram riuus deficit.

Admirabilis illud fortasse est, quod refert
Aelianus; In huius Meropum esse duo flu-
mina, alterum tristitiae, quod epotum lacry-
mas totā vitā ministrat; alterum Voluptatis,
quod

quod præteritorum obliuione inducitur fen-
ditatem deiecit Hoc, utius nostræ an-
nulus, nisi quod & primo quoad hostem
Patric.

Fons Solis in Ammonia nemore n eridit
 fuget, caler Vesper, nocte nixat aequor,

Plus facile prod'ra in anne l'anne 20.
 1796, un illa, quod Ba lam hotel mto-
 gi in & py to ingenti adscriptum & ab-
 crevit, quodcuq; rigat.

Ex gentilibus autem unus Marsiliensis laudē
 & opina sic nonnemo derisui:

Per 1715. com. a. J. n. a. tenet: $\frac{1}{2}$ m. a. f. n. com.

Max, the Saratoga Dr. 2. - 14, 4, f. 1.

Omnes huiusmodi sunt, et per hoc

[illegible]

Et votum fentes commovere Tus

die pulter sine face laev. si gen. is obrep.

I. fluat, & humidus melle r. cro. l. igno

Alendite sam rinos, jat i tati luvre.

Leo ignem vomens.

MArtiale id Symbolum & quod Patriam
necius quam Draco Hec pendam hor-
tos tuetur: ornat pulcherrus quam Leonis e-
jusque rostrum. Expatuit corruq; hinc,
hinc

2014年10月14日

Simul ac in Polonorum Aquilas Dece huius-
modi Leone incidit Nempe Polonia Leones
gignit, nunquam Cervos.

Graviter hinc non vult Pericles, qui quon-
dam in vetero matro, in bello Athenis loco est
creditus

Animal id tu i est amicum, cuius magna
vis in oculis sita est. Certè solus Leo inter
animalia apertis oculis nascitur, sic lucis au-
dus est, ad eum tunc matu e radem a. sic
pupillam emittit: Hinc vinctibus vena a-
lexue Matris dilatat, ed quod ad lucem em-
pere festi. Argue et res in hoc Familia-
pe spicace a ab i can hulis indinet, & quæ
lu e n emet, t n bras quas inter n mi is
obtusio multu n odent ac nesciat. Nā q d
L. o tam totus te n gorum valus soli nar-
q, vello his alixi v g. antia admonebāt
quod in no ad hunc adhuc vias terro-
idq, n a m tota capum mole corporis, sed
in oculis e am hila, q i tab axia gestis
certis capionibus am leus sit tenuita-
n ead, fortia d victorum nomen & ubi
rian ex gegerat, quæ hostium ac improbis
que f. n certum. De hoc Leonis etiam mæ-
tui terrore e' d'antur Sæuus;

manière amère, brusque, cadente

7. m. l. v. i. a. m. m. o. l. e. r. e. d. i. t. n. e. c. p. r. i. m. u. s. o. m. n. i. s.

Handwritten note: "The number of people who are going to the school is 100."

744

*Vulcris adversum moriens et miles in hostē
Solutus, exultat honore*

Feriat hinc oculos animāq; hostēq; requirit.

Milem me adhuc Megarenium, qui dum caperetur a Caleno extractis caveis Leones in hostes immiserunt, rati sese obicem hostilitati obiecturos, cum (ut ferme malicia maximam sui partem habet) miseri ab istis Leonibus miserabili vel hostibus spectaculo in prædam cadere. Sic in caput auctorum insidix relabuntur. Alud a nostro Leone speres, non ut in suos leuaret; nouit ille hostem, nouit & ciuem Patriæ.

Radiat adhuc olim effectus in tumulo Regali Hermæ Leo marmoreus, cui oculi ex Sinaragdis inditi in gurgitem radiantes, etiam pulcra terrore affluisse feruntur. Typus id insignis auctoritatis, quam hæc Familia obtinet, & eius in quo sui reuerentiam intendit.

Quidni is custodit Acutius quæ sit, quem ferunt passum Leonum medullas? Cuiusmodi id Magnæ Virutis obolum, non humiles in eo spiritus enutrit.

Nec leonis ossa sine terrore: ignem collisa emittunt, seu adhuc igniculos retinent. Illustre id ichema est, & radium hanc familiæ accendit, semper in Honorum luce versanti, nec in posteris lucere desinenti.

Nec Symbola Leo effugit. Nam Herculi Mala-

Malaspinae Leo Simia denotans ad morbi remedium placuit cum Leonem: Mithracæda. (Dicit enim etiam in Personatam) Ad Virum Placuit & Plentico talia. (Biancuccoli, qui Leonem Captum inveniunt) cum Corona monumente addidit: Tandem bona causa triumphat.

Deniq; & in aris Leonem effulsere. Nam in templo Herodoti altare, ubi iuge Sacrificium Leo Dæi dicebatur, Timeant sibi hostes fanatici, dum pro aris Leo exubet

Luna.

Si Eclipsim in Cælo patitur, in terris citra defectiois periculum lucet perenniter. Etiam nunc in Solis, ut in Cælo resplendet, tam in etiam extra Solium illustris, nec tantum in Sibus præest quam diebus, noua & prodigiosa Metamorphosi, ubi Lunam Solem plane immutatur, ut de illa nonnemo recte cogerit.

Exiit ingenium Luna Tua Luna, viceq; :

Nam præter Nomen cetera Solis habet.

Et in acumen, ut in terras Luna insit. Et hospitale mæstrum:

Non solum nostram remediasti nuper ad Urbem,

Insulens biduo Cælica signa lavi

*Sic quancumq; Tuum circumfers Nomen, eodem
Vel Cælum reperit vel sacra esse loco.*

Nauis.

Etiam hæc pridem Polonæ velificatur Glo-
riæ, nec tam vnius Lætanæ quam tot Ilu-
pium ac Orbis Fortunam vebat. Quicunq;
appellat, Insulas aut inuenit, aut efficit For-
tunas. Argo ita tantum osti prior, non Cæ-
lo dignior. Hinc nonnen o illi accinit;

*Isioniam cæli spatij deesse carinam,
Lignoribus Lechææ stirpis auita ratie.*

Quod ille nauis ad portum tendenti adscrip-
sit: Aut ingredi, aut petire; Generosæ id
mentis Symbolum ac indicium est. Sed no-
stra certior hæc in tranquillo itinere portus
quædam exitij; si tamen illi vaquam quietem
Patriæ indulget amor. Iustus hæc Familia
quàm olim Lucullus deuictæ Mirridate na-
uem laureatam in Victoriam signum ante se
Romam toties præmisisset. Alienum hoc
ab huius nauis felicitate, quod alteri surge-
ntibus à vento velis proprium, cui subscipta
cautio: Si tumeas, timeas. Nescit hæc in
summa etiam Fortuna intumescere.

Quod verò Augmaticè quispiam nauem
sic describat:

Longa seror belox formosa filia Sylæ,

*Curro vix mutum, vestigia nulla relinquo;
Id vltimum de nauis Patricia hand quaquam
dixero quæ sui recordationem alie secutus
impres-*

impressit ætatibus. Nec Isionis nauem æmu-
latur, si quod Heroum nomina & potiora
aura Phryxidecora: nam Argo illa tarditatis
capitit a oculis. Hinc ille tardioribus nau-
tis insultans:

*Non nautis puto vos, sed Argonautas
Percontone asinæ, pigriores.*

Illud nōstræ Argo maxis cogit, quod na-
tis latitæ quæ ut ait Cratolus, ad res ina-
gni momenti fruatibus. Cadit id in sum-
mos in hac stirpe Heroës

qui magnos seruantur ad usus.

Apprecatur eidem Naui bene Poeta:

*Quam Tibi consignat aucto genu, illa Polonæ
Construo curru pueri troj hæc sebat.*

Rosæ, Flores.

Aureum sæculum non inuidemus;
nec floridum dehipit aut roseum. Hon-
rent omnia, dum hoc vernat insigne, ac ubi-
que etiam odor spargitur, quæ a Rosa ex-
pectatis. Ingrata de Rosa, ut ait ille, Cratio
vix contingit, quæ venustatis & Gratiarum
sunt compendium, & blandum etiam in ani-
mos exerceat imperium. Iunat (ig) inter-
ram earum fragrantia lustentari, caridote
pertrahi, arcana impelli potestatem.

Nec talent hunc florem secula etiam Harpo-
crati

erari sacra Rosa silentij Symbolum antiquis fuerit, & nunc i praeteritae saeculae dicitur, ut sub ea dicitur cuncta silentia. Hinc praecebi-um: Hæc sub rosa.

Originem huius Stemmatis sic Flagitiosus describit: Rosa in hanc h a stripe deservit, Romana est: Romæ ubi prima nascitur, sed non sola: Patitur in Italia, Bohemæ Ca-loniam, totius Rœnnum de er, Scilicet in his Roma verbis non a Rœnem nec in No e ferri potest, igitur cum dicitur hanc a hui-bus ce liz, ne aliquam cor mare egerunt: praecebat tunc Boianus recepit ut hof ient, Rœnburgis ut astantem, Poram ut G n-tia n, echus ut in ligentiam adolant, ho-norant am re liz h B ious Chabri, gratu-las Re a hollis & deservit natas pariter & prodesset.

Color rose candidus sic ab eodem acutè describitur: Rosa hæc est sanguine hostili p-riat, caputem non amittit; Sanguine tur-pidus et rubesceret, non invenit; nec illi Parma, nec ulla ante p-ibro fuit. Ad hæc lo-custas h-ic induxit aro, versum huius d-icet re p-erit aro. Nunc ut a v-ic in-terpreta Ros non affert nec aro i-nas inter leprosa nata mori novit. Quinque q-iores ab a-putate cor-ponet, qui venustatem præhabent vetustati? Huc h-ic

& illud

& illud Distichon ubi inquitur cur hæc Ro-sa N. N.

Purè wine purior albet

Concolor est Lili in moribus ipse color.

Ad Rosearum familiam spectat & Henricus In p- & Orcho Magnus, & vrbiorum Fami-lia; quæ nra Nomina / tam late hæc Rosea plania effluvit.

Interca adhuc eruditè de eodem Rosa, quod nec a Campana Rosa sit similis, quæ præcox; Nec Mælix, quia ille ferius p-ue-nit; Nec Græcula, quæ a hæc nascens, sem-per similis nisi manu coacta non delitescit; Porus a Prænestina Rosa similis quæ no-n illud e demit.

Placent Rose, sed eadem etiam placent, Ad id s- p-ronco, quibus Principis gratiam Rose ante dono dare conciliabant. Etiam Rose / cet, quod Calix flori ad solem con-vento quidam adiecerat: Non interiora se-cutus

Rosa tamen hæc libertæ omnino sunt non-tributæ; resistunt s-ue Principibus Or-cho h-ic h-ic, aro i-ic fuerit perfoliolum ex-a-bus, in quibus Rosa primas tenui, quæ paucimur & cor e-ue negium o-ic er-ic concluserat. Vnum est tibi Paræ tribu-tum & nec Rosinorum familia, nempe velli-ga. gionæ.

Nec

Nec in triumphis non enituit Rosa Nam cor-
neis Scipio triumphatur de Annibale octavæ le-
gionis miles calciculum Rosarum manu gere-
re, & in posterum depictas in clypeis Rosas ter-
re iussit. Adeo Rosæ non tertis duntaxat ido-
neæ sed & Galeis.

Idem fecit Scipio Æmilianus euerctæ Cartha-
gine, nisi quod insuper ejus triumphantis currus
Rosæ fuerit undq; coronatus sic alijs aureus
placuit, rufens scipioni currus; Tantum vel au-
ro, Rosæ antestant, & grâdiores exornant tri-
umphos.

E Spinis rosæ colliguntur; Pœta è rosis
etiam acumen:

*Dum Rosa cognatum sibi last sparsit odorem
Omen perpetui Lechæ serui habet.*

*Exoritur, ait flor. nra seculi; quando
Vernat & Nilvæ Nobilis axe Rosa.*

De eodem stemmate est illud.

*Cum rosum verno referas in stemmate Floræ
Sic Sol in hyverno Ver facit esse gelu.*

Solca.

ARma hæc Magnæ Virtutis sunt vestigia
bene memorie p. sterorum impressa. Sol-
lea hæc calcandis barbarorum reitibus fa-
talibus, illustres exornat Fimlias, & Solem illu-
lino in nomine accendit, aut suo circumducit

nondum

nondum in orbem reducto, accendit Lunam.
Addit O ator Lechæ eius. si locum in Cæro, ubi
Luna Eclipsim pati solet, solæ similitudi-
ne exprimitur Matheleos per ta. verus in-
v. Et mox symbois ponitur in ista solca, in
qua itaingere vix Luna Otomanica
petuit, quia sol quoniam pateretur. Subest
huius solæ fortis in. nam pulch. res est meri-
tis tantū, in l. fortis quæ cæca est, debuit
se. Si per, si in lea fontem elicit, neq; hæc
non ubi es Poëta & Orat tribus mites et di-
vitem dicendi venam aperuit. Hanc Poëta
illud derivat.

Quæ sol. à Patrio radias in stemmate, nomen.

Impressit no. tris mentibus ula Inum.

Quæ etiam celos inuas ut certus honores.

Ula In. nra, credi, parat iter.

Sol. id est, solca tuta sibi pandetur Honores.

Qui robar, olea nra, lema iter.

Adhuc etiam in l. olea autorem & symbola.
Cylindrum illa ep. nra de oro Lemmate
non modo laceth. Lue sua recu a certato
parata. Idem decepti fortis drem Per-
ta. et, n. quæ sunt in l. ori sol an ingere
a. et in nra. Non enim nra. s. Ide
d. nra. so eam a l. nra per p. ta nra Lem-
mate. Parat. attitit. Non tunc nra. nra. i-
culum & malleum apre in lytho um Con-
stantia in adversas adjeat. Adversus nra. nra.

D

gitur

do nostra verius dicas, seu petat, seu impetat.

Adhuc etiam hodie miramur peracritatem pedum in Abar, Isytha, & suem pœne Historiam abrogamus, qui enim ex arcu Sagittæ pari celeritate profectus eodem tempore in meta constitit, quo sagitta. Proinde hæc non extra fidem, si hanc stirpem & agilem in omnia mentem nec de dem & veluti stagnantem iniquitate indolem, sed ad omnia exactam, & suo insigni quoad celeres ad Virtutem impetus concertaturam.

Non infulse iaculo per tres aves traiecit Godefridus Bullonius inscripsit: Dedit enim vram casulæ Dux vsq. sed hic nihil casus & fortuitus debetur eucoribus, sed inausitæ sed prudentiæ momentis secum ante omnia expendentis.

Mais est, quod illo metro exprimitur de sagitta, quæ vno radu & p secm in a m e & hirundinem in aere, & leporem in Campo traiecit.

*Inns amnem visus lepus est, contendit arcu
Oculus & celeri missa sagitta manu.*

*Fortè saut puer, si rigne pateruocat herent
Tres vno intacto pefere, hirundo, lepus.*

Amphiaras teium ab A ioria si b. m. rapti
& de'apsum celtæ in laurum. Hæc J. res:

*Quid veteres ornati iuicent, no ut telum,
In virides laurum frondent ac oleas.*

De co

De eodem insigni est illud Pœticum:

*Umi Tibi Patres docui immortale sagittæ
Lulis vultu erexit omi iux gemmata optima
Nunc mihi se meta docet, pateris e telum,
Quod super alia tuo niteris se sita.
Desunt i se. meta sue si forte sagittæ
Pauca vultu e meta Cor vultu eris.*

Turres.

Turres has vides? munimenta Patriæ sunt propugnaculis Semiramidis petiora. Nec ad Portum Agyptiam saloma aspirat, dum hanc domesticam habet, quæ certiori transit ad portum Boni Consulj prouehit, quam illa in mari.

Necio an non in harum Turrium Encomio reponi debeat quod Phil. Stratus de Turri Sapientum Iudæ ad Hyphasidem annemfita, quam nec mare ich des, nec ter mare Ataces expugnassent, uno & eo estibus præsidij munita erat, & totum terronibus circumvallata.

Obe decos non curamus veterum, nec Mæphens miracula ty amides, nec Colliu Knodum: radenda hæc caduca sua mole & sine re, in quem dehinc. At ve si turres hæc extra m. & Fortunæ pericula posant certa immortalitatis tot Hieron gloria.

D 3

Cōrola

Corollarium ad dicta de Stemmatibus Inum.

IN concursu plurium Procerum subinde contingit, ut plura eorum stemmata una Oratione sint attingenda, cuius rei exemplū hic addo:

Sic ad illam Propositionem: Vestra Magni hospites Gloria perennabit, accommodantur eorum insignia: Nescies quoquam Vestra interire Gloria, cui Laberum hoc triumphale expanditur, oppugnatūra Procerum nomen obliuio vel in nos signū vincetur. Sed nec Luna Ducatu vltis vobis offundit tenebras patietur in hoc Luna cœlite superior; quod immutabilis ipsa constanti Serenitate Patriæ affulgeat. Quamquam & Accipitrimoralis auctus cunctum tetrenz metas Gloriz effugiet vestrum Nomen, & Leo Rammeus Zodiaco digni præ cœlesti, melius pro Vestra Gloria excubabit quam Draco ille vel tauri xupedes prouenire aureo vel Hesperidum hortis vgeret. Scutum insuper vobis contra obliuionis Etum dabit auxilium ancile Romano. In ancil his vel Scuto Persei præstantius Atro. in solea ter vobis ad immortalitatem munus est, & vestigia posteris impressa nunquā aboleri suneat: dignitate recta ad immortalita-

tem Nominis collimabant Fastiæ nobiliorem Cœli vobis accendunt odacum: Cruces auxque contectant: Rosa & lilia vestri famam Nominis efflurescere, Tumulus non iam emori, Hæc patiores palladas vel Alexandri hauris, a perennis Gloriz meta vos nunquam exartare volent. Denique nec Arcus sine prædido, nec Gradus pedis infusisti extra certum ad Famam immortalem iter, vos esse patientur.

Corollarium 2dum. De claris Natalibus.

IN his cum Orator ciuilis non raro agat, ad hæc aduertat.

Imo Laudem hinc augeri posse, ut patet in Iupubri curasdam comploratione in qua sic dicitur. Genesitiam si lubet, Parentalis dolor, extincti Herois Gloriam perlesnare; Certe hinc Iustus coarctes vbi præcella si ipse tam nobi enim pluram noueris præcella: Nequit enim non hæc totum esse eos mri, quibus tam splende hæc nasci eant gte: x pte tior mealis aruit, ac otus ter nior te c eior. C et et & nobis pompa oior d rano. natio a n uoz, quæ cetera ab ocau in cept non uere.

Ad similitudinem tanquam illa spectant. Non

facilis laudem cuiusquam ad maxima per-
duxit, quam si a Maioribus incipias. Vix
pulchris coloratur Oratio quam ab imaginibus
Maiorum; Vix cuiquam suavis inhae-
ret loquens, quam auctorum Ceres. Tamen
laudator laqueis statim laqueis se tenet
non primis. Item: capitur ad gloriam Glo-
riam insignis indoles.

Ad Tenendam, quod timebat Romanis,
Plus, ut in eorum domibus quidquam pul-
chrum cerneretur, praeter imagines Maior-
um & picta utraque verum sit, iusticia. Cer-
te animus non genus nobilitat, adeoque licet
cuq; supra Fortunam asurgere. Imo pul-
chritudo est Magni Nominis auctorem esse, quā
heredem; maximē cum persaepe augeant pos-
terorum tum fastum Maiorum fasti. Rarus qui
Maiorum Gloria illustriorem faciat suam;
sed cum illustres habeat auctores, ipse obscurus
est Nepos. Sed turbidum nomen non com-
mendat se, sed cui fontis latex in iudice im-
bitur intonat improbus Maiorum Gloria; & de-
ge erit ipsa nobilitas ignominia est. Optima
quoniam, nobilissimum quod, ait ille plane ad
Sisyrii sensum iuxta quem

Nobilitas sola est ac unica virtus.

*Et si quis a maioribus incipiat,
et si quis a maioribus incipiat,*

Supel-

S I I.

Supellex Frons nonis & Allusio ad bo-
na triplicia, quae Oratori Civili
laudanda occurrunt.

Triplicia, inquam, id est, Animi, Corpō-
ris, & Fortunae. Eth hic posuimus Bo-
na animi per se ingentis, ne pe Virtus & sci-
entia. Illa proprium hominis bonum est fa-
cito, eade n. cen quid immortale contingit
m. ita iuxta lat & sapientem; atq; in omni-
um a. quos tui lumen amittit. Hae id est
per se illa & quoddam Cornucopiae; nam (ut
Decima Musa, laetus) omnia adiungit bona,
quoniam virtus est virtus: Hoc fecit Atias
cypen long. fortis, nam aduenit Virtute
etiam faciente Seneca hoc possunt in-
r. & calamitates quod aduersus se le nebulae.

Nec laudatore virtus eget, ipsa sibi Orator,
ipsa omnia. Hinc Oratio, cum C. et C. et C. et C.
ta, in iuxta, Virtut. laus sibi est theatru.
Hinc & Stiliconis beneuolentia:

*Ipsa quidem virtus pretium non, olar, late
Fortuna secum miset, nec saeuibus vna
Erigitur, planius petu clarecere vulgi
Nil opus externa patiens, n. l. sed ga. audis
Dumtaxat animosa sua.*

Tamen illud Innocentij III non excidat qui

D S

ad

ad oleæ & palmæ rarnum in monte depi-
cti, & apponere ad n. r. s. duæ Virtutes.
Nec tui Constitutæ Principis Solenne sis,
que transierat illa tota, & iam Victoriæ,
at tam Virtutis in notis heri depingit
ad illi leuonote: Nec e trān e vltra. Ne-
pe quo n. q. & qua rarnur p. à Virtutis de-
Beas, extra Virtutis decus es.

Laudanda p. et scriptis bu. bonis fan-
tes notio. *Prima* sunt *Joseph* uxoriz. In-
gia *Punica* inter que sunt *Eligia* tu o. r. cō
XIII *Galliarum* Regitius; *Virtutibus* in sen-
pta re n. *Patrycus* el. 1. quon vix
quan tentus bonis p. r. ita in *Principe* d-
lausat. Item *Patrycus* a *Neoterica* Orato-
ribus conscripti. Tolle, lege.

ruditiones huc pertinentes affatim tibi
dabo it *Mura* & *exempla* solitica *Isti* *Im-*
perit *re n. A* *ne n. Poluci* *Chokien*. Ne-
m. n. *del* *ipe* dicam, aliqua obiter atem-
gallio.

Bona animi.

I.

Inter hæc primo loco Virtutes repono quas
inter iterum Principe loco ponetur *Reli-*
gionem, & *Religionis* & *Diuorum*; quæ
quidem *Virtus* *Regum* & *Regnorum* basis:

nam

nam certissimum mansoræ felicitatis onen-
est, re in eorum Numini etiam toto diu-
tut n. 4. p. r. t. Huc *Virtutis* illa non
Iustitiam vox tuit: Id quod in religionem
Diuinam committitur in omnium ferri ius-
tiam, deo, & *Religionis* *Religionis*, quæ
At *Religionis*, & *Religionis* bene p. r. t. c.
Quæ & *Religionis* *Religionis*, & *Religionis* *Religionis*
lia *Religionis* *Religionis*, & *Religionis* *Religionis*
bile *Religionis*, quæ *Religionis* *Religionis* in *Religionis*
pro *Religionis*, & in *Religionis* *Religionis* *Religionis*
uit *Religionis*. Ad *Religionis* *Religionis* *Religionis* *Religionis*
Alphonsum dabit contra *Religionis* *Religionis* *Religionis*
re *Religionis* *Religionis* *Religionis* *Religionis* *Religionis*
quæ *Religionis* *Religionis* *Religionis* *Religionis* *Religionis*
cole, & *Religionis* *Religionis* *Religionis* *Religionis* *Religionis*
Nō-
pe is in *Religionis* *Religionis* *Religionis* *Religionis* *Religionis*
gressus *Religionis* *Religionis* *Religionis* *Religionis* *Religionis*
Ne
taceam *Religionis* *Religionis* *Religionis* *Religionis* *Religionis*
re *Religionis*, *Religionis* *Religionis* *Religionis* *Religionis* *Religionis*
Coelitus *Religionis* *Religionis* *Religionis* *Religionis* *Religionis*
sum *Religionis* *Religionis* *Religionis* *Religionis* *Religionis*
so *Religionis* *Religionis* *Religionis* *Religionis* *Religionis*
do, & *Religionis* *Religionis* *Religionis* *Religionis* *Religionis*
Oratorie: *Religionis* *Religionis* *Religionis* *Religionis* *Religionis*
videtur, quon *Religionis* *Religionis* *Religionis* *Religionis* *Religionis*
impe *Religionis* *Religionis* *Religionis* *Religionis* *Religionis*
ad *Religionis* *Religionis* *Religionis* *Religionis* *Religionis*
pe *Religionis* *Religionis* *Religionis* *Religionis* *Religionis*
pe *Religionis* *Religionis* *Religionis* *Religionis* *Religionis*
sus, est in *Religionis* *Religionis* *Religionis* *Religionis* *Religionis*
fundo

fando Eucharistiae Diuinitatis cultu, equum
Sedulo Deo plenè obsequij congerie offereis,
qui ante aselum inflectat. Sed praeterat
tantum, se quòq; inter Te ac Rudo ubi tem-
poris diem non intercesserat, non vixit itis Pri-
mus nã esse inclauit, ac non si lus h. o. tu-
rus etiam Te ideam, n. si statem hanc, ad
natos Orbi Rudolphos ex atas, paucioribus
leuis praecellat. Si cederas in priore na-
qua non Coen. sed Deo, bapsum Ariante n.
Simpuduit celsitas vehi terræ iam Coel. Prin-
cipem, peccare officium equi obliquo plu-
cuit immutare, satis decorum arbitransi, si
Altissimum adhuc e purtandi usu redieres al-
tiorum.

Relictum est si cuiuslibet Ludouici XIII.
quaerret, qui Deo deu n. s. s. m. v. b. q. vixit
taquam ad aras facendos, eueniens ne uida-
geat inter homines s. m. v. s. s. non dignum.
N. n. d. o. minus obsequens Deo, quod omni-
bus imperaret, curas gloriam crebris acerbis
iunius dec. &c.

Pulchrum, si Synbolica flammæ Inscriptio
Tunc inueniat: Naquam deorsum; non ut
rubet, qui in terram, vnde exiit, capite inhi-
gitur; ne exclamet iterum Peritus:

Op. una in terras anima & Caelum inanes!
Perit cum illis h. m. d. o. Sexto Reg.

Britannia dignum protecto Symbolum, or-
bis

bis catenatus ex Coelesti manu dependens
cu. adamas Lemma: N. l. e. Deo. Illud ve-
ro purpureo ante te digni sum Caroli Bur-
tonico, qui ceruo fontem aduersus venena an-
gulum pueri opportune addit: Vna salus.
Haurire is nempe iustus de fontibus salua-
toris.

Ius verò quam pulchrè veritati concinit;
nempe Cyra a si se nobis cum Lemmate:
V. s. v. i. t. a. tollere? tolle adem. Geminum il-
lud i. r. o. x. i. e. p. o. s. i. t. o. n. i. t. u. m. chelys cum en-
pta vna n. s. o. d. e. c. e. m. m. a. t. e. Quo renquez, si
me deheuit vna hdes?

II.

Alium jam nobis fontem eumq; vberem
aperit Alon uentia. Liberalius ego,
ingenio indulgendum, ubi ad liberalis
dex re ingenium uentum est; praeparatum
non deest esse calanum, ubi x manum par a
esse puer. Moxenatem nactus cum sis, cur
non lub to Maronis ingeniu n induas? Ma-
riticentia cuiusdam sic excolitur: Vnam
è monitcentia Tux aluco aq. e dicendi ve-
nam h. a. t. e. a. l. e. r. e. t. e. a. l. i. e. r. e. t. / i. t. a. m. p. a-
ne N. s. g. e. a. m. x. a. l. i. t. / i. t. a. b. e. n. e. i. e. n. t. x
Genio a. u. e. r. u. s. v. t. n. e. h. e. r. a. m. p. e. d. i. d. i. t. s. v. i.
Tux diem. Oceanus est, quem altius, n. o.
modicus

medicus latex Graciarum, adeoq; pluribus
quam Aegypti flumen Nilus a Te excurrit et
gurgitibus hinc cum Irajano commune,
quod ea impertias e tuo.

Scien aut an Libitatem miser Divos
Tetræ nona qui Oceanum periturus vastu
gremio Sol haurit quidem, can n. h. h. h.
Non exaurit. Mirum quam hoc yx solo
exacte transcentur ingentium ex, rursus /
Memor Scipionis Africa, cuius armis per
memit & Roma, quam post Cathaginem,
auro oppugnavit, in forum quotidie descen
dere solitus, nec inde prius se domum reci
piens, quam aliquem beneficio affectisset:

Altius proinde est libera tas Constantini,
qui hinc etiam magnus, quod mal e de Re
gnum, quam liberalitatem amitteret. Citebat.

Scribat adhuc immortale blogum & Bo
leslao Crivasto manus aurea quam / eihlao
Duci contra Moravos strenue dimicanti pro
manu in prelio an illa repo ut etiam ique.
Nam Alexandri effugum notus est, quia ut
referatur, qui ubi thesauros recondideret, ro
gatus, amicos ostenderat.

Facit huc iterum, mare cuiusdam ripa e
xuntat, cum Iemmate: Me copia ripis ex
cunt. Facit & Sol cum Iemmate. Omnia
exterior; Quod / hinc in son Principe exag
gerat: Omnia perstundit ut dol & dier, qui o
parto

parte aliquâ, sed statim totus, nec vni & al
teri, sed omnibus in commune proferor.

Eximium plane si de te quoq; dicatur: Qui
Colonas Gratia, ut secum ducere videbatur,
Insulam quancuq; Fortunatam efficere po
tuisse, arummas a totum scire audis, ut ex
lenicea, negugere opes nisi quas erogaret,
plura appetens quodare plura pisset: Nil
in sua ximmas horrida quam quod prote
se deberet in illece, fecit, ouer, denique
quod quod Fortuna a potu fieri emper, lucrum
ficerat virtutis; id vnum se habere arb tra
tis, quid in alio est id ille. Hinc qui misero
rum o. / si liccaat vauis, nunciat morru
us. Theodorico Regum gamma hæc confi
gio quid dicit: / excurt a nobis dignitates,
quod a tu e ad p. Ut taceam invidend, in il
lud us touet X. h. / logium, de quo hoc vñ
queri potuit Gaius, quod solatia non dederis
fututura, qui dedit maxime.

III.

Post prima in Principe sidera, ad regno
rum Solem (Iustitiam he vocet Eupius)
sciem conuertere. Hæc illa virtus est, quæ re
morâ quid aliud regnare nisi magna latro
cinia, ut monuit Hipponensis Antistes? Co
gemur proinde assensuri Tulho ius & xquit

n in re Severum: Odi hortulanum, qui à rai-
dico olera excindit.

Machis Pericles, vel hinc Olympi nomen
meum, quod nemo tua opera iuliam ve-
stem induerit.

Similiam id sibi te quaerit ad d. Biantis:
Tunc subditi non illum, et pro i. o.

Regem insuper quam experientia Princeps
quod iter apum Satellitum solus tunc acce-
dit, casus superat: Mactare tantum. Nempe
natura ait Seneca) Natura seum detrahit
ut in eis non rem reliqua are, hoc Syn-
ta. Oportet Franciscus Medices Dux He-
tore.

Hoc iam scies credo quid velint Aegyptij,
dum Hippopotamo (qui crudelitas est hie-
roglyphum) in sinistra parte Sceptus effigis
Ciconum super addunt in summa parte eius suam
Scepti, quæ veiq; lenitatis pietatisque Sym-
bolum fuit.

Atque viderit, ut in eum etiam laus illa
posse cadere: Expressit Principem, molis
figuralis amas, et non patrem, etiam ita iux-
ta, tantum te unum id minus, qui cum pa-
caton non potest esse feceritibus subuectis
est (tunc et tunc). Adverum proior,
cum potest, & memorum up, hic, ut i. V.
natura: non & de iustitiam a n. animis e-
dum. tam auctore beatum se ex, ugiabat.

Hinc

Incranseo ad Temperantiam cuius lu-
xui moderantem. Hic se offerunt Pa-
tinari Principes & gulæ mancipia, Vitelli-
us qui natus ad hoc videbatur, ut bibere,
ederet, et non viveret. Itē Helioabalus & Nero,
qui nunquam bis eandem vestem induit: itē
Ottho, qui in castris etiam prælio immen-
te ad speculum putare faciem, capillos cinci-
nare solebat, quasi nuptias initurus non cer-
tamen. Quid hic memorem Luculli cenæ
vinoles Cleopatraz, Claudij luxum, qui sin-
gulis conamantibus quam torbile ex auro, ut
Vite lus panes aureos mutatis apposuit. Re-
ctē exagitat cenæ Romanorum immodera-
tas Seneca: putasne hos vivere, qui ad faces
& cereos epulantes, funus iam propè suum
deducunt? Temperantior Severus Imperator
qui viris gemmas non esse vias dixit. Augu-
stus adhuc inde Augustus, quod in cultu ve-
stium modestior, unde auro orem amictum.
Superbia vexillum & luxuriz nidus vocavit.
Merito iterum Sarcinellus occinat:

Surgemus? an nos distinet aures

Mensa superlex quos manes (heu dolor)?

Hac mensa confivas? ut auro

Nempe bibas cui dulcis ferrum est.

Quotus est, cuius palato ita Virtus arriserit,
et præ

ut præ illa omnis illi voluptas desipiat? quod
tuo, cui Regem iudicium in te transte-
rat. Iudicium, qui omne genus animi in no-
uerat: præterquam Cupidus arcus, execra-
tus probrosam libitum atque gentem, quæ
Reps etiam faceret seruos tibi. Tempe-
rantis & illa laus est: Illius le ceræ et au-
ceræ abtumptis; delectabile id est in ratos,
quod hinc est. Orbatus fidentibus noctes tu-
is monstrant vigiles, solis placuit, et in ta-
men, ex ante ac delicato epulo non præ-
ter sat. Etiam soluta denbare, contentus
voluptate, quæ refectus inuizet, imo solas
à vix difficultate quærens delicias. Non ille
corpus intano luxu operuit, non vestes gem-
marum flammis accendit, non Phrygio i go-
saram textu ludenti q; artis commento emul-
liant sericum; cum aut serenitate purpuræ
euerberaret oculos, intra serici auro fluen-
tis vincula gressus frangerent, fulgerent pur-
purâ, niterent vnguentis.

Assume si placet in symbolum, globum ex-
cussam in laqueam incidens, & Lemina adhi-
be: in molli frangitur. Vel certe aunculam
in cauea cum pabulo, adscripo Lemmate:
Ad modum necessitat. Vide item, vique-
stris elegantie iactantiam carpat satibiens
lib. imo.

Hinc

V I.

Hinc ad Modestiam deuiusatur Oratio.
Mulus hic Plinius dom sui Principis mo-
derationem dilaudat. Eisdem nos Tu, inquit,
eundem te putas, par omnibus & hoc tantum
ceteris maior, quod melior. Vidimus Tuos
humefcentes oculos, demissumq; gaudio vul-
tuum, tan umq; in ore sanguinis, quantum in
animo pudoris, &c.

Vinctas hic aliorum laudibus offendet
Ludovicus XIII qui solem indutus adhuc la-
tere sperauerat, In tanta opportunitate de se
loquendi vnicum suis virtutibus silentium
exegit ac imperavit.

De Traiano iterum ad Plinium recurro
Parricis Patris et alium detrectante. Nempe
quidquid leue ac inane in animo est, secun-
da aurâ se sustollit, vt ait Seneca, at

*Verecundus, cui fugit ipse satibiens: pulcher
Se sua Titan prohibet sideri
Luce, qui totius potuit latere.*

Maior habetur.

Non vni oggerendam esset quod Archidamus
Ponipo Vietriam solo elenti; Mitre vin-
bram Tuam, a hilo reperies auctorem.

Plautis vmbra fuit, ex qua inclauit Ale-
xius; Hinc bene de illo Poëta

Ignoti

Ignoti maior laus est & gloria Alexij.

*Nunquam tam celebris, ut lasisset oras;
Bombycem quisquis es, quisquis Sapi, imita-
re, qui Operitur dum operatur: Imitare &
solum, qui spectatur dum deficit: Imitare &
testudinem modesti animi Symbolum, cui apud
nemo adscripsit: Sub paruo, sed meo: Imita-
re & Lunam decrescentem cui adjectur:
Lateo, non minuo. Ad extremum imitare
grues inexto ori lapillo prateruolantes qui-
bus inscribitur: Tuta silentia.*

VII.

Fortitudo succedat tam animi, quæ in fe-
rendis cuiusvis Fortunæ & fati ictibus sic
est; quàm corporis.

Quoad primâ. Prostratæ Virtutis es, si sub
quouis ictu Tibi succumbit animus. aduersus
vincis erigitur, aduersus alitur, in equuleo
prefficit, in neruo roboratur, caput in fiduculis
triumphat in catalla. Hæc virtutem consolida-
tæ, & intractum animi robur producit.

Huc ea pertinent quæ Ode 3. lib. 4. scribit
de Regno sapientia.

Beatus, a quo non humilis grauis.

Fortuna vocem, non tumidam lenis.

Expressit unquam Sc. Sc.

Princeps ille Galicus omni ausus hora pro-
vocat.

vincere Fortunam, conatus eius omnes ita
conatusque, ac si illos obnoxiamus, ut res;
lenis & cæcis non prævit in decem una.

Iuvat alioque Bel, utrum Patrum Syntona,
quibus non thaurum in hoc ergo cento

1. Proxerunt tam um exsena i Coronas, ad
triumphos cum Lem. Cælia triumphat.

2. Typhera imago em in paxo imprimit;
Lem. Fæta, ptemi do.

3. Metatus in tantum format cum Lem-
mate. Dat præcor agæ.

4. Chayba au f i e i ignescit cum Lem-
Percussus corripit res.

5. Vates sub terra conditæ. Dum condor
facundior.

6. Pannus minutis se omibus ornatior cū
Lem. M. to v i nere vulch or.

7. Oræum puliatam harmonice plaudit
cum Lem. nate. Munon p i adus ab 9.

8. Aus clausa cæa vento adacta in talia
me teni cū Lemmate. Præstant aduer-
sa leccidit.

9. Puaax vrâ lance depresso cum Lemma-
te: Vis caudem at l e, qui deprimi.

10. Lebes occulsa, igne supposito cum Lem-
mate: Clausus magis æst, at

11. Hor logiam totus pondera descenden-
ria alia eleuant cum Lemmate: Denotius ju-
uat auctusum.

Apagē Iicini; Virtus est quod effundis, dum
viciis Republica ceteras esse te se sic eni
endum erat, ut I. bonis dispares. Menul
literis amant foueri q; qui d' gna literis ge
runt.

Basace Rex Neapolitanis Robertus: Car
riones, inq; t, in h. Regno litera. Non h. de
delit, et qui laudem a te propofita, & capu
gerere maluit quam Coronam.

Par vorum vt & idem Sceptum Alphonsi
fo, nifi quod exat, rarius d' ceter, Ma. id
onum Regiorum iactura n' facere, & a I
m in nam d' f' t' n' Hinc & herapit & e
ius fuit i. fig. e, & contra Regem H. p. a. z
qui non c' i' u' n' re p' t' n' s. & r' as c' e. z,
b. c. d. xit; Vocem hanc bonis esse non h
mitis.

Taceo Alexandri Homerothecium: Taceo
I. y Commentarios, & I. cam Augusti, The
odoli E ychium, Dionij laureti n' m
Platonij premiffam. Tamen non tacebo Aene
aro y. i. m. (alias Eum. II.) cuius effat n
est: & ceteras in obliuio homine esse a g
tu n, in iactura aurum, in Principe ge
pretiofas.

Quid diues indoctus? Aureum mancipi
Africis c' i' u' n' s, vel h. e. c' i' u' n' s. & I. op. h. e.
tua agred' a se larā superb' eng.
Familiari conatus est laus tua apud Clindiar
Aumt

Iam tunc carities animi iam dulce loquendi
Iam tunc & att' n' ta. sermo qui d' ceter, aures
Mox undare foro velleix opulentia lingua
Tutur h. reos cinctula h. e. n.
Eloquio prebere tuo nunc dignum Enquam
Maestas inuim' sepe romana locutam.
Atrium, & beraum & cetera un in parti
sua i. laudes petri d' are superieico; nam
h. e. non vultis voluminis esset labor.

Fars

PARS PRIMA

Suadæ Ciuilis.

Supra innui Ciuilem Suadam duplicem:
Saliã, quæ ad Officiosas Orationes refertur,
aliã quæ ad se ias: nam in utrisq; Ciuile
ingenium & Urbana polities elucet. Primo
ergo agendum erit de Orationibus Officiosis,
ac in illis Orator Ciuilis formandus.

CAPVT I.

De Officiosis Gratulationibus
Festorum in Orbe Christi-
ano Celebriorum.

MOs iam urbanior obtinuit, ut etiam hu-
iusmodi festis ac solennes inst. uan-
tur Gratulationes. ego has ad certum ordi-
nem redigam. sit igitur.

SECTIO I.

De gratulationibus Natalis CHRISTI.

Natalis Verbi verget, ut ab his ordiari, & ipse Oratorem, lacrymæ infantis Verbi promouant ad Natalitium protulit. Hic ergo fuit fillam, a sacro Poleone & Calicis non alio quam ad Magnatum & Mæcenatum animos archus Tibi deuinciendos progressurus.

S I.

Materia & modus scribendæ huiusmodi Gratulationis.

Quoad primum: Materia harum Gratulationum hæc est communis orbis latitæ ac planitib; additis specialem plaudendi ratio ducta a celsiora cui peroras & a Tu. Item latet de orna & lina bonomies atq; appreat opum. Placere laus obiter in perge la Mæcenatis sed in huiusmodi muerant, quoad huius potest, trahere sunt fisti cunctis huius, ex quibus lupo non leuis sumetur impetus & acumen.

Quoad modum, primus & optimus est per Anachorem ad feli. Anundia & Circumstantia

tias derivato ex illis impetu & acumine. Impugnabunt carumne & inperibilia de infantes a. Etiam Falsia? eodem mentem in hi deueniunt cum inguine re xant. Tam fontem illas quas Chertius adstant amicos, nec fac le talibus e vinculis se? exp dat imbecillitas &c. &c.

Alus impetus: Vel in Falsijs Infantis
Des nodas Gonia non abhinc a o o r e y cum noia l ignas & calamos v r a h i f u a l t a s, T b i e n t i d e m V e h i, a n T e P a t r i æ T u æ que stirpi sospitem gratulet &c &c

3. Impetus: Falses quos Tibi Virtas detulit, etiam ipse venerari cogunt Falsia. Tam in Verbum illas vincula quam in mentes coniungunt &c. &c.

4. Imoeris: Infantiles Falsia nouum in terris deserunt Zodiacum, qui Celi falsia quadam est. Ludo nouus signum omnia ex hac falsia, & dicit pra in Zodiaco sidera de T u s c o n s u o f i c e r e b u s n o m i s s e d h u c t u p e r f i c i e n t A t h o l o g u s. H o r o s c o p u s h i c v i r æ e s t &c &c.

Dabitur impetum acumen i q; & lacrymæ vapores Dax, vi? Lacrymæ vagantis Vebit in v e a m d e c i a v e r i a n t, & i n c a m i n v i o i f l a n t b o n o c o l a n e i f l u x a. N e e t a m e n i n d e i h i d u r a b i l i f e r e s, e r i l a c r y m a m i h i l c i u s a r e f e r t; M a j o r v i s i n e s t

illis ac pondus; nam etiam lacrymarum pondus
ra visis habent. &c.

Vel hic: Geminum polliceri seculum co-
gunt Verba lacrymarum: Guttae illae neritissimae
geminæ sunt, quæ ex oculis cadunt: nec vi-
na illa est ysticus alium excludat rorem, quam
qui in gemmas faciliè conalescat.

Etiā ipsi Verbi Infantia hunc daret im-
perum dicendi: Vix quid iam maturo cla-
b ratum ingenio a me speres: pudet hoc
maturo esse cum idem ipse puer est. Quod
quam & in Tuis laudibus nemo non iussit;
quarum magnitudo omnem dicendi absterget
ac præcipit apparatus. Etiam Natalicia ca-
uerna eiusque socii Circumstantiæ huc attinent;
ubi vel ipse stellarum Verbum agnoscit. Adfæ-
num aliudendo diceret: si pridem mihi affe-
cta pectus incaluit, hodie ad te nunc Verbi
erminæ cauernæ is calor inuolens. Ex præcipi-
tis imperes: Præsepe Verbi hinc est pabulum
Oratoribus iam præbet fecundia, nempe in
hoc præsepi Verbum est; quid nunc dicendū
di crescat apparatus.

Idem modus. Per Allegoriam vel temporis
vel Romæ nati Mæcenatis vel alium euentum
congruam.

3us modus. Ab Brutiōne desumpto im-
petu quæ mox afferetur.

Potest item (quod commune est omnibus
Orat-

Orationibus) tractari huiusmodi Oratio nunc
per syllabas inueniatur per, entia, etia, nunc
per exponitur. Tenet Oratio nunc, nunc sumpto
nunc a commun. loco & Sententia.

§ III.

Eruditio ad prædicas Gratu- lationes spectans.

Libet imprimis te hic Sententijs instruere
Primam esse et Flutarchus. Patres, in-
quit hic Orientem totum venerantur, quam
occidentem. Senecam in illa Sententia ag-
noscit: Sollicita magni pretia Nates ha-
bent. Et in illa. Est aliquid, quod ex Ma-
gno viro etiam tacente pronas. Nec Noto
hic inuenies:

*Dij quos & a cunctis hominibus pietate colantur
Instituta sunt per sua festa iuvant.*

Accine Te, cuius vultu Romano:

*Luce daretur requiem, ut ager, requiescat anctor,
Et græue suspensum tollere cesset opus.*

Reprobat alacritatem, non item Oratorum, calamitatem
victoriales. Idem in laudem celebrantis dici
canit:

*Venit post multos una serena dies,
Quod non. vultum Nasonis metro qui ait:
Nube solet pulchra candens ne dies.*

Symbolis Eruditionē concludā.

Aeternae Paci qui Orbis perfructus sub
Abissi Natalem, congruit Arcyon aut
cum hemmate: Caelo concepta leream. Nam
haec aet tunc nascitur cum summa est in ma-
ri malacia. At Augustus orbem pacauerat,
cum orbem ingressus est Princeps Pacis. Ita
Deo pax cordis, pax in votis & amoribus est.

Ad vota & appretiationes hic Solennes apte
inseru et Iohannis Baptistae Comitiss ab Arcu
Iris seu Calistis Arcus in Caelo a sole descri-
ptus, qui eo maior, quo Sol. altior, cui ad-
eclat scriptio: A magno maxima Hic qui-
dem qui oritur Sol pulchus est; nempe huc
et ita sic occurrent Gigas? sed tamen magni-
tudi neminem non exiit; et a n in Puero Gi-
gas est. hic ergo Tibi optima, hic dabit ma-
xima ipse ter optimus ter maximus.

§ III.

Gratulationes Natalis Christi- ma.

VAgente inter fatus & lacrymis peror-
ante Verbo (nam disertus est etiam
dum vagatur) vincta mentis munus
vixit, hanc pergit tacurnitas M. D. I. uel
clia-

elinguem esse hanc affectuum Officinam, ubi
vel quia Dux nascere in infantia sic diserta, ta-
citurnitatis leges abrogat, dum alii in na-
tis silentia vagitu interceptis. Disertum est
Amoris ingenium, nec semel dupaxat ho-
gis pluit. Ergo si vel in elinguem situam
transiit, non saxum id hodie subito lingua fo-
ret. Sol in Pachtiz Caelo exoritur, quidni
saxum hic Mer non uerum sonet, discat, sat-
stas radio lapsus tonum edere magistro Sole?
Sic hae extra fabulas propterea, ne pauciora
hodie in linguis statu hie, quam in Verbo
coruscant miracula: Abiit cetera loquendi
illata, vel id vnicum, Harpocratem ab ore
proscribit, quod continua felicitatis feri-
em, quae nondum metam attingit, ad Diuinum
perduxeris Natalem, inter summos Patri & Ci-
ues efflorescens, cum inter illos inseritur
Deus Cuius. Commotis hae nec aliquos
tantum contingit, alios praetere felicitas, sed
michi non communis gaudij venam aperit,
dum Tuae pulchro radere innest cor Solpita-
ti. Ge natus animum percontat voluptatis
sensus Deo in terris huius & Te incommuni;
cuius ut momenti mea circumagitur fortu-
na, sic interit et gesticentis animi feruoritas.
Iteades tandem quatuor diutius, no con-
tinuato luctu in contextu toties huius
hunc reatit tenenter coges, quoties annua re-
noluit.

Uoluitio Dⁿⁱ reducat Nazalem, cuius interim
 Conabuli pio daturus Iam incipit etis
 aulino perenne votum supplicis appendo.
Dixi.

Gratulatio I I.

Etiam infantiles Verbi lacrymæ mera nobis
 deficiant gaudia M^{di} non nolent sic
 suavis deabantur solatia, nisi hoc noscatur
 te parentem; adeoque amarum est quicquid
 Ions hic non dūlit, quem a gūis affundit
 vagiens D^{ns}, a lacrymis nostra exortus gaudia.
 Eterus hic ætæcia cras amest, non mor-
 roris, nec alio modis prodi potest indicio
 mite hunc a thmi Verbi ingenium quam par-
 ratu. Sic oculi gemini te et terrestres Cœli
 deplendent; neq; alia vberis tenerrimo Amori
 quia n lacrymarum pluuia, ut in rorida nu-
 be meas cœteris idem, & pulchris Orbis
 exhibeat Arcum pacis. Autem imber credi
 poterant hæ lacrymæ in noua fecunda gaudia,
 mificand auro pretium hæ viux oculorum
 gemmæ admittit. Ego equidem non tam
 mite huius ad te dicenda. Huius eni affundit
 sentio, quod tu, quoniam vberis exundat, quam
 dum gemmæ auctat huius iactis & lacry-
 marum in plaudes & in Tui fecerit s omni-
 na si mien hoc intus elicit. Neq; vlla te po-
 sum iniqua ratio pluuia exhaustet, cui peren-
 nes be-

nes beneficentia Tui alui nouos latices in-
 fadunt, namquam in Tuis laudibus exsic-
 cantes. Sed neq; parci in eluere in lingua
 inuolent inuolentia quibus patriam Enam-
 q; Tibi postquam obliuio gaudia, meritis
 nes hæc huiusmodi a latices aperient, & no-
 uum referantur etiam fecerit ætatis a-
 que inuolent? Sed ut in lacrymas delat, ac
 in illis huiusmodi in faciat ut a lacrymis
 si xit O autem. Sed in a inter vora potest mū
 ut Diuines hic huiusmodi lacrymas sic exhaustat,
 ut in a Tibi a latices inuolentibus superfluit.
 Ah, autem v. tale huiusmodi si mien omnia quæ Ti-
 bi in piam & gaudia flecta temerare possit,
 potest in piam. Tibi in præcordia deuener
 laticis aquæ ductus.

Gratulatio III.

Sibi lacrymas, Orbis gaudia indicit Verbum
 quod inter Mortales nunc est inuolent a-
 la solatia a parci inuolent pro inuolent a-
 nec in la te terati poteris conuolent lacry-
 marum, M^{di}. Iam enim Te mihi velle a-
 met in emite nuper exhibes, quoniam huiusmodi
 reatitate in eduius cocepta in Nazalem v. l-
 traxit, & inuolent huiusmodi inuolent a-
 a le laticis. Fortuna cocepta inuolent a-
 ca inuolentia gaudia ratio. Applaudis in

Remus

Stiles verborum Clientis animum perur-
gunt, ut se torsebeat, circumdat qua-
uis nec optas, factis Diis lacrymas non hinc
urgens, ut cunctis praestat ex ore quibus
irrigat quousque felicitas exierit, ut pul-
chritudine choros. Nec; etiam aliud in manu
conspicis, habes, quam sonitu Nuntior tubit,
in lacrymas, ut in pluviam boni puber
secundam soluta, non inquam, aliud quam
auream aetatem & novam solationum mensē
portendit. Aureus hic nimis est nec gutta-
tum in commune deflans, sed terras felici di-
luvio inundat. Nec Tu extra hanc eluvium
M.D. cui ut prae dem Caelum totis instat cara-
ractis, sic & in annos etiam consequentes
plenos Tibi fecunditatis alueos spondet ac deue-
hit, ut etiam Tibi

Eou potiora glebas

Rura; fortuna sine face pulcher

Ribus inuaret.

Nec plura eloquar, Abbreviati non imme-
mor Verbi, sed ex animi Sententia precatos,
ut sub hoc infantiae Diae rose aurea flori
recurrant ac renascantur saecula, ego cum hac
instituta in lacrymarum pluvia Tibi

Grandis, nec gemmis, rignos Caeu depluat auro.

Gratu

Gratulatio IV.

PVidet quidem esse hodie facundum, cum
& rursus se infans sit, nec elaborata
in dicendo maturitas laetis, cum & Divus
ipse puer; sed tamen non linguam a'decet
Verborum sterilitas, cum & vetus Verbum
patet. Libet n' ve haec linguam relaxare, et si
vebum distat, adlanguere, cum & tan-
to quo me pene opprimis, benelicentiam
potere vocem exprimas Gratiarum, & hu-
manitatis cura non vacet, ut egredi Deo in
carne humanitatem prohibente. Novus hic
Vator terrenum iter arripienti, etiam ad Te
mum viam indicat. Sol hic me Tibi umbram
fudit, nova gaudio luce perfusum, quod Te
suspente, quod incolumi frui liceat. Utinam
hic saepius recurrat dies qui novae forenitatis
auctor, alim in nocte media solem, & Te mi-
hi domo aeternam profert. Non vanè augures
(nam & Tullium auguria non dedecent) est
inter haec tam fecundae auctis prodigis adeo
lucis prodigium onatur Nomen, quod prius
Tibi deinceps terrenum, nec nullus non illu-
stis onetur dies. Cedent ad tantae lucis exor-
tum quazs animi nubes frontibus; rebus, &
per sadam Fortunam, reliquam zini (quod lon-
gissimam voveo) non interrupta prospero-
rum serie decurres. Ad omnia insuper vortu
addo,

addo, nec aliud quam ut lux hinc vitalis Tibi
 b. d. utur & lucis vltima p. r. e. b. a. t. nec ad
 mera n. a. n. Te cui ve n. r. o. n. t. e. r. e. a. n. t. I. u. m.
 nomen emori, exingu. g. o. r. a. m. v. n. j. a. u. a. t.

Gratula ionis sive impetus.

Non ea vis iocundis est, ut, cum labentia
 edoeret à cursu flumina, eloquentia iati-
 cem rursus rep. sic m. d. Serpente de m.
 animis Gratularium effusaescit, nec ly ma
 verbis cibat, quæ vag. e. t. i. v. r. b. i. v. e. m. m.
 r. i. n. e. i. n. t. e. r. c. u. d. i. t. Sileatis, qui sicut in suo
 p. r. i. n. g. e. n. t. i. o. q. u. a. c. e. n. d. e. t. e. c. e. r. s. s. e. i. n. t. e. r.
 t. a. r. o. n. c. a. n. t. a. s. & m. e. l. o. s. v. a. d. o. n. i. u. m. t. a. c. e. r. e.
 haud expedit, non quod Intraeam Verbinon
 a. e. m. s. e. j. n. e. s. o. a. p. u. d. T. e. s. e. m. p. e. r. o. r. e. m.
 a. f. f. e. c. t. u. S. o. l. u. s. h. o. d. i. e. D. e. p. h. i. s. o. b. n. u. r. u. m. A. p. o. l. l. o.
 e. d. q. u. o. d. c. o. n. s. p. e. c. t. u. m. o. r. e. v. e. r. i. t. a. t. i. s. p. o. t. i.
 n. o. p. o. s. s. i. n. m. e. t. a. r. a. v. e. u. s. q. u. a. n. t. a. c. u. l. a. A. b. e. i. t.
 h. i. o. b. n. u. e. s. c. i. n. d. p. e. r. i. c. u. l. u. m. q. u. a. m. i. p. s. e. n. i. a. m.
 v. a. g. i. t. a. v. o. c. a. l. o. p. i. p. i. t. v. e. h. u. m. n. e. n. d. e. d. i.
 r. e. n. d. i. o. m. e. n. h. i. n. c. d. e. d. u. c. a. s. & c.

Græ Gratulationis impetus.

Cumrescente adhuc per Infantæ leges
 V. b. o. (e. s. t. e. l. n. g. u. a. s. i. l. a. u. t. i. x. v. e. c. e. m. v. i.
 c. e. i. p. l. u. s. i. l. e. a. n. t. n. a. t. u. r. i. s. l. a. c. y. m. a. s.) n. u. n. c. m. e.
 d. i. o. r.

lior est quam inops Verborum facundia, sola
 a. s. t. s. t. u. a. m. d. i. c. i. t. a. p. p. a. r. e. n. e. c. a. o. r. i. c. i. t. i.
 s. i. m. h. i. n. c. m. a. g. i. s. a. u. t. i. c. o. c. u. i. v. e. l. a. n.
 A. s. t. u. m. a. p. e. o. r. i. t. u. m. p. e. r. i. t. e. m. o. r. i. s. m. u.
 g. a. s. t. e. r. e. t. e. m. o. r. i. s. h. i. n. c. m. a. g. i. s. a. u. t. i. c. o. c. u. i. v. e. l. a. n.
 m. e. v. e. l. o. r. o. r. i. s. f. e. n. t. i. o. v. i. t. a. s. t. e. t. o. r. i. s. p. e. r. i. o.
 r. a. t. i. o. n. e. m. N. q. u. i. s. a. n. t. v. o. r. i. s. t. e. c. i. t. a. u. t. d. i. p. i.
 t. a. t. e. a. b. r. e. t. i. t. v. s. i. n. f. a. n. s. v. t. o. m. i. n. u. m. n. a. t. u. s.
 c. o. m. m. o. d. i. s. s. i. c. & T. u. i. s. & c. & c.

7mæ Gratulationis Impetus.

A Moris vires nullis non pares viribus pri-
 dem didici, nunc experior. Dulce verò
 experimentum, quod in amoris meta non-
 primus capio. Vix ille blandum pectori ad-
 mouit tormentum, in iucundam deditionem
 inclinat, ut iam verius.

Non sic exuberat nec circumstantia tela,

Quam debincat Amor.

Ne longe petas exempla; en ille Tuus me-
 pedibus adoluit, ille Tibi legum deuouit
 vestigium & antiquam Græci filio redorsus
 miracula, è Tacito Tullium reddit. Nimirum
 vehementius iam linguas & animos ferit be-
 atior vis amoris inter nova humanilium Ver-
 bi crepundia & c. & c.

Genethliacon Christo nato.

Quæ nova se rerum fauces quas scenæ voluit
 læset super axe olim? cuius ergo pro persona
 In pecudum stabit aut hara, tu? aut ea lucis.
 Arma, sicut emise de trojani antro aeneas?
 Quæ his stelligero puerum desecet Olympos?
 Et tenuis luvio lares camini, coqui?
 An conjura is iterum? Itanes in arms
 Immiscere nobis caelo nova bella ferentes?
 Rursumne Enceladus scutis depressus ad Æna.
 Phlegreum meditatur opus? quem porce minaci.
 Porphyryon ruit inde statu, nimisq; Tonantis.
 Minas, inde novem Tytiis perjugera vasto.
 Corpore astrati, Schenelæ, Geryon, ericorpor,
 Asæni Threncia supponeret Pelasiosse.
 An puella Iovem iam defecere, Gigantum
 Flamma nefas, sano quem coelitus ausu
 Luctu in extorres natum traxere Penates?
 An fatu secunda novo heracynia Mater
 In, per nobis secunda Deos in carne Tonantem
 Protulit, Et natum migrantibus addidit amica?
 Fra non illi s. solis putore reclinam.
 Composuisse Deum, Phrygo, et inesse iaspide.
 Aut cretan Debalis Tyro de bellis inclius?
 Hic ubi sidereis radiantia signa propis.
 Aut ubi sunt multo radiantia, sidere postes.
 Ac novis vigilas millenis ignibus orbes.
 Algerum negat ire cohors, nec nobile sceptri.

Candet ebur, viridique nitet Diadema Smaragdo.
 Non, olim regale decus, quod pulcher in auro.
 Curio p. huius varieg. rotenti ex ordine gemmae.
 Lumen nitens etiam puerilis fustia stringit.
 Fulmina quae torquent Ruodopengculmina quae
 Ergo qui geminos dignantur, oie Triones.
 Nocturno, thalices auro, multique coruscum.
 Lampada noctis iter, lacrymis merguntur oculis.
 Purpureum cui Flora decus cui molle rostrum.
 Felix in agnatis pudando murmur ore.
 Et ferrugineus violae pallentis amictus,
 Int. th. g. nubes argentea lilia adsenti.
 Curio, fuit rep. v. is ager, cui debet amenas.
 Admira opes, picto, j. horti fragrantu honores.
 Sidereus h. g. eliora facies ruz wing, voluerit.
 A. v. r. red v. paratu, cui debet acanthu.
 P. v. r. v. n. non v. e. decus; nun ip e. logatur.
 A. o. l. e. p. bar, yru, qui pueri p. r. e. d. i. t. a. m. i. u. s.
 H. e. g. u. n. c. n. m. p. e. n. n. i. t. a. c. o. n. s. h. u. c. a. g. n. i. t. u. s. d. e. s. o.
 A. g. r. i. p. r. o. p. e. r. i. t. e. p. r. e. s. q. u. o. s. e. d. u. c. i. i. n. g. e. n. s.
 I. a. s. v. e. l. a. s. s. u. s. b. u. s. s. u. m. v. i. t. a. l. e. f. u. b. i. l. e.
 R. i. d. i. s. E. t. l. o. v. o. r. a. d. i. s. m. i. r. i. c. e. i. g. r. e.
 d. e. u. q. u. o. s. i. p. s. u. m. q. u. i. n. a. c. n. u. r. i. t. a. u. i. s. r. e. s. t. e.
 P. e. s. e. i. t. i. n. e. n. a. t. a. r. i. t. i. p. a. r. t. b. n. a. T. o. n. a. n. t. e. m.
 A. m. b. i. a. t. E. t. t. e. n. e. r. u. m. n. a. t. v. o. r. e. i. a. o. s. i. o.
 I. n. g. e. n. i. u. m. p. r. o. m. i. s. s. i. o. n. i. s. m. o. i. m. i. n. f. l. e. s. t.
 P. a. i. s. i. n. v. e. r. e. c. e. t. i. n. e. r. a. m. m. u. n. i. t. a. t. e. d. i. v. i. t. e.
 H. u. i. t. e. n. t. i. n. i. l. u. m. i. a. m. d. i. n. i. p. r. o. m. i. s. s. i. a. l. i. a.
 D. u. l. c. i. s. e. v. o. l. i. s. n. u. n. c. i. n. o. n. o. s. u. n. t. m. i. n. i. s. t. r. u. m. v. i. a. d. d. e.
 u. b. f. r. e.

ne Nec mirum id Regale Sidus, quod igne
 Caelorum linguam si pponeris tristes non
 cupavit. Abunde Tibi etiam me tacente per
 rorabit, nec feralis quod quam omnis com
 tranet, eth enim alibi augur Coneres mal
 rum prodromus & illustis cladium sit ante
 ambulo; hic tamen mera Tux felicitatis pra
 sagia portendit. In ocula nempe luce radiat,
 dum ipsum luminis honorum quod semper
 ch o indicat arguendo, & ad mœnera libe
 le praestus incitat, manum Regia n aperit. Sed
 ego frustra aureum Tibi aperienti cange n
 quo apud se liberal exundat aucto, cui pra
 sto semper est aurea vena domi. Tunc tamen
 (ne nam etiam munerum largitionem par
 c us hic. & estis Orator persuadeat) muneris
 loco a me accipe, quicquid a memori gratoq;
 peatore Tibi re, tu n velis, quicquid a Tuis
 obxato beneficijs merito speres.

Responsio ad huiusmodi Gratulationes.

NVlla vnquam gratulantium officia refusa
 gunt vacantes, vel animi, praetertim quod
 a fido peatore profluxere. Quod enim annuo
 lo gem na, hoc amico peatori nova significa
 tio Amoris. Perinde est, si fortuna applau
 das conficius alienae, ac si eiusdem beneficii
 author fores. Nequit nostris gestire successe
 bus,

127
 bus, nisi vel cui nostra cordi sit felicitas, vel
 quem nostra calamitas eruerat. Hinc & ego
 et mania verborum aut omni, aucto, & b a
 das assitantium voces hostes, ut seria gra
 tulantium & sua potissimum vora attimo. Te
 peros in me non alibi luculentis affectus
 adumbrasti, quam ad pueriscentis D e c u a
 bula. Summum est, quod gratularis; quod
 precaris, non mirum; quare & gratulatio
 me Tibi seu mutuae benevolentiae reum ob
 strigit, & votis paria vota in amicum respon
 dent. Quod apprecaris, ipse cum aucto b
 fine, & si Tibi, si superis ita libet, felicior
 tuae & vige æternum meus &c. &c.

SECTIO II.

Gratulationes noui Anni.

Non minus hæ Solennes, imò apud politos
 frequentissimæ.

§ I.

Modus ac Materia huiusmodi Gratulationis.

Hic erumpere licet cum in latex de Anno
 F s Supe-

Superiore feliciter decesso Acclamatione
tam in omen & apothecationem continetur
feneritatis anno incerto, & pluribus, tam
si ergo ob ter laudes Mecanaris potuit. Mo
das ipso hac Gratulatione, obervari
litos, tum Natalis Cur. & Kalendiarum
et pueri infantias attingit, tam aliquam
Annis Eruditionem, tum collationem tempo
rum vel dierum.

1 Potest ergo per modum cuiusdam Viti
tici, i. augurium desumi ex test. Adunth
non desinente illi. Per iter. h. i. poterit Mun
das et em fere tam, dum n. ane sic rubet fun
guine rosse. Omen. quod omen metro sic co
prehenditur:

Purpureum si mand rubet, si flammam amoris

Quantis natura Sole calebit amor?

2 Per iterum potest duci Oratio a reclusi
vel clausi libri foribus in pacis vel belli mo
e. an v. g. terra in la infiores recludit et la ianua
& mihi iterum Amoris indicit. Tu n
in meta es, nec amem hac tela petunt. (C
uis in dies grat. us Lux benevolentia telis ob
nox us luccu. b.)

3 Nec item aliquor velat Genethliac
nisi. ut Anno ut exord. & al. u. d. velut
pu. chra e. nstunt v. g. Nec dies vel Anni
pa. funebri calent, nox hac Anno superio
parentavit, nox l. p. e. i. extinctum. nem
dum

im Anno oriuntur, alij occidunt: Cognitur
trans. q. d. i. p. l. b. r. a. l. e. n. i. a. m. & n. d. e. n. t. i.
Genethliac. in n. i. t. u. r. a. t. e. i. d. e. i. in. L. u. g. r. a. t. a. m.
4 Potest insuper et A. u. t. o. ad. v. i. t. a. m. v. e.
sclerum Kalendis tanquam v. i. t. a. t. u. m. : Etiam v. e.
peres d. i. e. m. h. a. n. c. v. i. t. a. m. u. n. i. t. u. r. h. a. c. c. o. n. s. e. c. r. a. r. u. n. t.
d. i. a. m. i. n. i. t. u. r. v. e. l. a. l. e. s. i. n. u. n. t. u. r. i. p. s. i. m. e. x. c. i.
a. n. t. v. t. h. n. e. n. o. n. e. i. a. s. p. r. e. s. a. g. i. a. c. a. p. e. r. e. n.
i. u. r. l. a. u. r. e. m. o. r. t. a. l. i. t. a. t. e. s. : i. n. t. u. r. M. a. g. i. s. t. r. a.
t. u. s. i. n. t. u. r. h. n. e. i. t. a. A. c. c. l. a. m. a. t. o. n. e. s. :

Prospere lux oritur, linguis animisq. fausto,

Nunc dicenda bono iuris bona verba die.

Item: Purpura se felix, se colat omnis honor.

§ I I.

Eruditio huc pertinens.

Premittere libet Symbolicam. Pridem
u. erudit nec adhuc melior si binde For
tuna inscribere distit & puram tabulam Lu
ciferi Cardinale Barberini, cui Lemna in
scriptum: Melior Fortuna ne tabet. Apudosis
Nec congrua: Annum ingredimur ignam,
quod eius ferat evolutio: o. m. n. a. r. i. t. a. m. e. n. i.
et, quod eum I. b. i. p. r. o. s. p. e. r. i. s. c. o. e. l. a. m. d. i. s. t. i. n.
p. u. e. r. l. u. c. c. e. s. s. u. s. b. u. s. n. e. v. e. l. u. t. i. p. a. r. a. m. B. a. r. b. e. r. i. n. i.
tabulam, Melior Fortuna notabit.

* Pax tabulae nummum Adriani inscribit,
in quo

in quo nauis remigio vestra depingitur simul
q. inscribitur: Felicitas. Apud dices
nis quem ingreditis mare quoddam est, col
Tu nauem tuam committis felicitas Argo
nauta &c.

3. Quilensius quiddam Adriani nummi
Lyij offerunt. nec mirum; nam apud
Pacton est; qui Aquilas aureas initio anni
transmisere, quibus inscriptum. Primari
fis xatis, primaria virtus, & felicitas, curra
de recurrat.

Addo Solennes hic appreciationes.

Ex Tomitiano Pöete est illa:

Auspicio felix totus hic Annus eat.

Ex Authore Palatii illa:

Habe Fortunes omnes cum Craso, numeru
candidos cum Polycrate felici dies, fluant vi
tro dormienti Victoris cum Lunotheo, sis
aureum quidquid contigeris cum Mida, rosa
quidquid calcaueris cum Persio, laurus quid
quid palpaueris.

Ex Sarcheum illa, est appreciatio:

Tardum sereni partibus aetheris

Te sidus addas, nū propeus citus

Adensis reclinari, Et supernus

Coribus accubuisse Divum.

✠✠✠✠✠✠✠✠✠✠
✠✠✠✠✠✠✠✠✠✠

Iam ex alijs Eruditionibz aliquid delibo.

Si annos Meczati apprecabere, vide, ne
Sannos Arcadium apprecere, apud quo An
nus tantum t. mectus sic ar. Potusatu n
Metonis, qui n. str. res. Annos novemdecim
continet. ve annum saturni, qui n. str. con
tinet quater gent. s. vel annum Monda rom
Platonis, qui continet null. vram is. m. d. a,
quo tetr. oris spatio octius c. n. uo utue
spira. De ergo Meczati: On Arcades,
quibus breuitas in annis placuit: claro mihi
Platonisq; annus in votis; hunc vive & vixi
se sufficit. Patum refert an perennem Tibi
W. tunam rita Venerorum desponsas, qui quo
tation sin mare annulum inij iunt, quo ritu
il ud sibi veluti desponsant & amicum faci
unt. Fluvium aqua: elementum est, nec Vin
cula Xerxis timeat, nec am citia novit fidera.
Quod si illud Pöete audieris:

destrag. suos iam computat annos;

Intellige centen. um et c. l. em. Nam num
meri vj; ad centum ex. usque sin str. com
putabunt. Quam Meczati talem com
putandi expe. centum appreceris? Vt annum,
sic menses currentis anni l. ijs veteres conso
cravit. Ianuarius sacer lunoni; Neptuno
Februarius; Mineræ Martius Aprilis; Ve
neri Maius; Apollini Iunius; Mercurio Ju
lius.

F

Julius

Ius; Ioni Augustus; Cereri, Vulcano Scipio ber, Baccho O. Robert, Nouenber Martij Diano & Decembris: Sic autem inter se Annus cum Ioue diu habent. Adde illud de Iudovico XI Gallia Rege, qui extremo anno & morbo eo ad status quotidie medico quingentos aureos dabat, ut vitam illi prorogaret, si d

non potes & pretio tam breue tempus eris.

Deniq; miror hic dictum tunc: Nilul, inquit, illic, la ubre est, n si quod totum Annu la ubre. Approbo tamen dictum Faunusiani. In rebus humanis secula & anni intereunt, causae & essentia earum recedunt. Sape aurea secula (erli Heliudus quincum addat seculum Helemon, quo Hercules Thleus, aliq; Heroes v. xere) neipie aureum sob satuo, omnium rerum abundant a & iustitiae laude, celebre: argenteum son Ioue, de quo Ouidius

Subijctque argentea prole

Auro deterior, siluo pretiosior ares;

Quo tempore aiqua huc vican abundantia sed non eira ad insulda, q; ppetua. Annum primum, quartum & vltim & vltis, iustitia & pialis. Au ei fecat, decriptione in quod Meccanici appereant, habes huro primo 17. rior: Satis vbi aiet

Per se rejecto ferro adamantinum

Offulsit auro seculum & vndiq;

Glaui coronatumq; gemma

Incursus renouit auro &c. Gra.

S I I I.

Gratulationes noui Anni

Prima.

Pthiparalens Infans Verbi sanguine aurora primum Anni diem mundo inuehit sol s lum in conco orem. Nihilum huc Anura diem soleatq; parit lueri conauguines vmbrae; atet a seculum currucl, quid Anni nascentis Olympia muerere. Sic exrubente Oceano non de. tantum, verum & Anni Fortuna emergit, n n hinc candido mentium aspicio: nam & Coeli rubor sapè, serenitatis est praelagium. Non sic tan en reliquis quin & Tibi MD, mane hoc nubum exprois, non nubilum Fortunae porte, dit Meridien sero nen ad vnus Anni vitæ, velperam producentæ. Cruentus quidem dies hic in. De vi et extitit; Sed ex hoc vulnere non plus la gnis quam boni omnis emanauit. Vultus id habentium Annorum obducit cicatrici, adeoq; Orbis ac Tuæ felicitati committitur, dum hodie in diuui Vitæ venæ; vltim mizerorem temperent cruentæ in Dro iustante ceremoniar, dum mune orbi commoda, libi mola bonorum omnia conciliant. Poere jam tanta lucis dieiq; exortu, & dum tam splendide Annus exornur, Tu nunquam Tuæ Fortunæ occasum expectare. Dixi.

F 9

Gratu-

Gratulatio I V.

Deſta Supremo Exercituum Duci.

Vbi hodie tandem dicendi rudem ponemus Infantiam, dum ipſa Verbi Infantia nos Verbis inſtruit, Illuſti Domine. Lacrymis paulo ante & vagis; hodie (veteriam ſua vox ineſt ſinguli) lingue perorat. Hoc illud cruore lenuat; Kalendas dum conſecrat, non minus noſtram colorat Orationem. Quamquam nec color perorantibus deſſet, ad Tui conſpectum erubescere coactis; nec Orationi ſua deſſent lumina, Tuo illam vultu, quo Patriam vel in turbido ſerenas illuſtrante. Imo nec illa parte ut incem affunderent, quæ in Tua ſtirpe aduſgent orbi primæ magnitudinis ſidera. Ergo a Nataliâ Dei Lætiis cauernâ ad Tux amplitudinis adyto & atrium tot Herodum, ſtylum ac venerationem deſcendimus. Non alius quippe vicinior gradus eſt, quam aſcendere ab Alt ſano ad Conſilios, & ab illo Gigante ad Regni Proceres. Hic potiffimum magna Herodum nomina venerari dicimus, quando & Auguſtum vulnerati hodie Vbi Nomen inuipimus adorare. Quos verò in plauſus eloquentia Tibi melius aſurgit, quam quos Princeps hic Anni mentiumq; dies incidit? Nouum enim-

omniverſo Eloquentiæ Campum aperit renascentis Anni Exordium, & veterem recendi conſuetudinem immutat in omnia &c.

SECTIO III.

Gratulationes Paſchatis.

Eriam plauſus, qui Paſchali amicitia congrauant, hic accipe. Sed primo ſic.

§ I.

Materia & modus huiusmodi Gratulationum.

1. **M**ateria ſumitur potiffimum à Circuſtantiâ noui temporis cum A Iuliane ad Chriſtiani orbis tripudia & plauſus triumphante Chriſto, ſumpto ſubinde iſpetur ex occurrente tunc Sacra Hiſtoriæ contextu, quæ ſcholiſtico more ſonus & acutius quàm in Spirituales tractari debet. Huc ſpectat propenſa Voluntas in eum, cui gratulans conſtat. item diuturnæ ac vernantis benediſtione ac letitiæ augnenta precum hic ſolenne, & alia quæ enimor in propenſio & iocundæ tunc lætitiæ ſuggerit.

Ille potiffimum Circuſtantiâ Tibi conueniens

men offerens. Lux Cœlestium Geniorum plurimum lucis, aromata fragrant & aliquid conferens, Sepulchrum vitale vaudum quid Hylo & Oratum tribuat: A terre motu tripudia in na tace ut: lapide remoto & pectoris arcanabunt: Item laeta Vidoris Ovis, nomen immortalitatis & pacis prelagapareurit.

a Moxus fer.benax ho t med. Orations,
et fix Superior bis rang aph acc. gipsthis
tamen adhuc specialitunc post la lincra om
nia, nec quideam in Aylo Tragma for
mans Ad lalenim tunc et Tropho, jantrum
luctum relega, & omnem (quos ceta mo
ner) deme supereil o nubem: rempon tunc
pare: triumphale quid spiret Oratio, & Pra
nem cruat.

Huc pertinet etiam Allegoria vel verno
tempore accommoda, vel de Sole nostro ex
Oceano dolorum emergente, vel de Phœnice
ex cineribus renascente. Huc stempeclat
vixus Eruditionis ad Protasim.

De hoc die dierum maximo sunt illa ac-
tè dicta: Non tenebrefcit hæc vespèra, sed
lucet. Diem nutrit, non perimit hæc Ma-
ter noctis: quæ vni Soli vespèra fuit, aurora
fit alteri: illuminat etiam nox initio non-
ni in hoc tantum. Addit Inglares: Mundo
dies illuxit maxima, in qua redux Sol noster
auroram lecutus non est, sed præiit. De re-
petun-

petundis accusari metuerat, si quas horas die i
ademerat mor eps, non redderet iam resur-
gens. Dat illi lapsus ipse palmam, ruina VI
Gloriam &c. &c.

§ 11.

Eruditio huius loci.

Aliqua Erudito ad Nobilem Christi ec-
commodata huc non incommode trans-
ferri poterit. Infer addo. Etiam Christi se-
pulchrum vitale est, & vix tam parit reparatq[ue].
Argumento sit animorum serenitas, & erum-
pens ab animo in vultum lætitiæ; vt proinde
non micer sepulchrum Orphæi, quod Pausa-
niæ teste Lusciniæ producit excellentes cantus,
quasi ex Vatis tumulo illa vocis suauitas hau-
retur.

Plane huius loci est, quod Statius occinit:

Secura procul hinc abis mors,
Uxor sine

Hæc vita gentilis est origo,
Quædamque fides.

Cedat luctus atrox, genisq; manent

Prædictis lacryma, dolor, festus

Quidquid fleuerat ante, nunc adoret.

Ad triumphalem Christi lauream hic alludes,
et umpla Romanorum maiores minoresque Ti-
b. non excidant: Ad maiorem triumphum
spectant, Currus aureus albis quadrigis vectus,
tuli veterum Urbium, spolia ante Victorem
prælatæ,

praetata, Porta triumphalis, Pompa laureata,
hircures, ca, i u Ducez, accam. t onesu sta-
res, Capitol, ngrch. s. ex t mlares victuaz.
Nam maut ti u=phus annu de Fonpâ, ni-
nor bis hui ja & lue curu peractus. Tri-
umphi q idem Diuini gloriam, nec argen-
tes ex aqua t hominu tu phaz, tam n ve
ex v b a sol, sic ex i s hoies triumphu ma-
gnitudo deprehendi potest.

Nihil ad eum dicitur, huiusmodi Caesaris
Pompâ, Parthi sive victis Capitolum ascendenti
inter lumina, quadraginta Elephantis, y-
chnos dextra & sinistra gestantibus, & inter
se impantur, ferula præatus illustribus verbis:
Veni, vidi, vici.

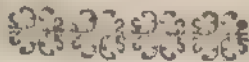
§ I I E.

Gratulationes Paschatis.
Prima.

Cum & DEI Sepulchrum patet hodie,
 pateat & hoc Tibi ubi est animi pectus.
 Non impar verumque facies, illud luce per-
 fusum dicitur, hoc gaudij exundat: h. Coelum
 illud stipatur excubis, istud Amoris satelliti-
 bus. Sepulchrum Verbi fit vacuum & inane,
 pectus affectum adhuc doquendi m. est, quod
 ad lapidem emollit & elcet sepulchralem.

Vici

Vñ, adeo, dum in hunc sicem impet
Sed in die orto, antequam laudetur, cele
scunt. Quasi ad laudibus exire in omni
plaudunt, et amantur, ac mihi se inveni
sternis plaude, id inveniatur necessitas. Ita
plaudunt omnia per se, Victoris Eri
Christo, et semper ex innotat illi et in
trahit et semper Orem et amicum spon
de in eo, suum et primum meum ducis an
mo in in in pho. Tot me vici, benedict
ve ingratas et in aureis luce vinculis capti
vus cogar vivere. Felix omnino captivitas,
qua nec hoc e me velum exemplum. Quod
dum libertatis est insigne sic esse deinceps
Gande hoc etiam eredo in Clientum a
Tib. trophæo, noue uno verus mei pos
triumphator. Adoluo Tuis pedibus me
solum, nec cum lapide revolutos me facit
quod reuoluet Pulchrum mihi si cadere, et
am Deo resurgente. Mea se adurgit felici
tas, dum Tuis gemitus victima suppex acci
do, etiam de me victimam Cælo daturus, et
à vice Principe Tibi et in plures annorum de
cades vita, et nata nocte de vitali Sepulchro
gaudia felicibus augmentis in momenta pa
no lingua propagantur. D.xi.

Grafz

Gratulatio I I.

Redit in præcordia, erumpit in vultum ex-
cussa super tragico mientis DEI Ipe-
tratu unanimorum lætætas MD Exeuntur
terramota inclusus animo dolor & amoto
lapide, certamen e tumulo prorumpit gaudi-
dia Obiuerat, fœcor, & erdos te graua-
tum pectus, sed hoc e tandem va ad as, dom
sepulchralem suauiter emouetur. Nec meū
stodius potest, dom linguam officio admouet
communis lætæ & argumenti, est prodigi-
o terræ motu opus non sit, ne lingua aut
vitalis ferientur, festi is plausibus consecran-
di. Neq; tenuis obstat facundia: nam as-
urgit etiam humi iacens repensq; Eloquen-
tia lu gente post obitum DEO, qui vel emor-
tus Oratorum lingua vitæ inspirat, cœu re-
diuuius vitæ arbiter astringit. Sed neq; ta-
minores plausus instruit mentem Tua, & iam
perennare velim, prodigia hucusq; incolumi-
tas hæc meo pectore ver afflat perpetuum,
& Paschatis amaritati concordes accendit
sol'es. Semper in li festiuum cantus aro-
ma, & quondam veluti pascha e melos inspi-
rat, quoniam Tibi omnia ex voto fluere, quo-
ties Te sospitem inter prospera, inter ad ersa
infracto nea concedenti animo intæci licet.
Vive perenniter felix, solpes diuissime, & to-

tici

ties adhuc rediuiui Nominis triumphis hic
applaudet, quot hodie in com nunes plausas
Vniuersitatis an mi conspirant.

Grati ducta ab Exemplo.

Etiam posthumi Magnorum cineres vim
magis Heroum mentibus inferram post
fata locale ito produnt testimonio MD Pro-
uoco ad Orphe. Varis monumentum & vna
quandam in demortui cineribus relictam su-
auitatem. Equidem quæ iuxta Varis vitale hu-
mori posuere nidum Lucinæ, si Pausaniz cre-
dinus, suauis mollisq; modulatur, quasi ab
extincti exuij genium haurirent iucunda-
tatis. Vbertiorem recludit gaudiorum copia,
extincti nuper, hodie rediuiui Numinis hor-
tense Mausoleum, quod Diuus vacuum ex-
uij, repente gaudij enast Promptuarium. Neq;
Te communis lætæ patitur exortem, imò
& vitæ amantior offert præfagia. Nullæ hi-
larius affarunt animos Principum cunæ, quæ
orbem sepulchrale prodigium. Lapis ille su-
uiter pulsat annos, ac e pectoribus mæroris
imperium propulsat. Quod ad Te meq; acci-
net, veinam Tuis exultantem gaudijs, Tuis
plaudentē successibus diu me liceat interesse!

Gratu-

Gratulatio I V. Per Protas & Apodos.

Ed demum veterum casae ambitio, ut eū
aurea sibi arrogaret seculo, etiam aureos
nata Pallade sonitum in hies, auream se-
metem telis non infecundam local. pro-
d'it. Parum sed cet se possit a perloa-
tis putat, quod Iouis cerebro vna parien-
di. allade n tribu let, n si prodigiosus ē prae-
giant cerebro tetos, Coelum simul aureae
foecundum pliaze reddidit. Peritarum cō-
suetum accipit e Sapientes, qui Platon s na-
re, aureā nubantatos grandine, & pretiosā
mores memorant procella, nempe quod se
veterum extenderant vota edusq; fabulis sunt
pergressi, ac euenisse crediderant quod eueni-
re peroptabant. Euentus resq; ipsa Tib. ac
Reipublice Christianae seruabatur, MD, in
quam post vmbra se pulchralis ostem Oriente
iterum nostro dole, extra fabulam Coelum
aurea gaudiorum detonat tempestate. Placuit
Tibi deinceps n. biliora vel auro secula, & be-
nignorem Te reddent, quam pretiosus ille
fabula imber veteres effecisset. Nam cum
resurgente D E O in notam telatatem fela
par est assurgere, aut facti ab vno m. nam
ite em exortu. Fuenit ta n benignus Pallade
communi subeunte lucem athenae; nec a

Te ra-

Te radios retrahet, aut vmbrae Tuz gloriæ,
tantæ luci tenebras offundi patietur.

Hæc gratulatio facite potest decorqueri ad
Gratulationem Natalis Christi.

Gratulatio V.

Hodie tandem o. bi redditur illa felicitas,
quam terra sua non complexa viscer-
ibus vix fuerat reddere, nisi conuenteretur.
Reddit tam grande de, oltum, & cum ebac
pulsisset tantæ Orlis Fortunæ lapis, iam a no-
tus. Hinc velut remoto aggere erumpit
gaudia, & festiui vocibus omnia complentur.
Sic dies hic Orbem exultat in Paenem, & ad
triumphantis D E I lauream gaudis pectus,
hugam deuout plaudendi officio &c.

Gratulatio dicenda die Pentecost.

Nec Amor elegius hodie, cum Coelum
etiam in p. ut MD, inter a n. l. u-
guarum. Hic etiam quis non sequere exor-
tor eundem? si abt, Verbo Cuius proximo
recepto signavit taciturnitas, hodie no te-
gno exor, quando in illis a Verbo lin-
guis in eam placide Coelum f. n. nat. Nec
cerenass. lenit Peritarum v. n. no. uas exo-
ptum, vna mihi ē Coelesti linguarum pu-
mialuk-

ua suffecerit. Nec enim varias men in Te
amori linguas optaverim, quem & b linguem
odii, & eundem semper hoc in pectore ardere
velim. Imo quia cor Amoris sacratum est, nec
in linguam illum effunderem, nisi tacere cu-
pientem ad dicendum incideret, ignearum
Dumina vs linguarum. Vel ignes hanc Amoris
tempestas & sonora Cetera procella indicat,
quod silentium Amor odit, quin extra cor ful-
gures, & turbine saluberrimo suas late flam-
mas ventiles. Splendet ille in oculis, sonat in
aure suauiter, & in lingua suavis degustatur.
Artic meiore hanc flammam Orbis torridus, &
me pariter aduffit subditis mentibus &
ad Tua obsequia, & ad praemia. Neq; flam-
ma hanc & ardentissimum Tuis indulgendi
laudibus Studium deseruescet, quamdiu Te
mihi Mecanatem hic Del Digitus demon-
strabit.

SECTIO IV.

De Officiosa Gratulatione No- minis seu Natalis.

Viget hodie tum alibi, tum hic Officiosa No-
minis Natalis gratulatio. Quare ne
hicetiam atati nostrae desum, sit.

Materia

§ I.

Materia ac modus huiusmodi Gratulationum.

Materia illarum aliquando eruitur ex
typo ipsius Nominis. Nam etiam ipsum
nomen, tum Oratoris sensibus, tum acuminis
occasionem praebet, ut patet in Alaphoe ad
Noni Maximi, anti de quo hic nonnemot
Cajaphoe non mihi necturam factis ex-
quans, etiam in minutis se maximum exhib-
bit. Sed tanta magnitudine cum angustia
terminis obstat, cui sola Cetera immensitas
par esse, hac sola potuit comprehendere. Ali-
quando ad iudicium qui Tutelatus est, Cetera
et ad iudicium qui repetens plausibus de recur-
su Natalis, de Chentela Tutelatus, ac de alijs
Fortune bonis, non sine appretiatione aliorum
& omine.

Modus tum Circumstantijs immoratur,
Rerum, Temporum, loci, ac Personarum; tum
in unum communem pertractat de vitorum il-
lustrium Natalis; nam etiam Horoscopum ve-
nerari exeat, si Heroem efficit extimium;
tum ex Dignitatibus adiunctis acuti aliquid
eruit, ut videtur dictum Adalberto N; Adal-
berti hactenus in huiusmodi addunt, ut ad
accedam &c. Item Ioanni Neapoli qua Tibi
in No-

in Nomen immigrarunt Gratia, me ad Te
pellunt &c. Denique rem Elymense vel
Sylogio vel Repolitione Oratoria com-
plecti poterit stylo ad hilaritatem & plausus
apposito.

§ I I.

Eruditio ad Nomina pertinens.

Ambinosa quorundam Nomina.

Quis ferat Alexandri arrogantiā, qui se
non Philippi, sed Iouis filium credidit
voluit? Hinc e bello Persico redux impera-
rat, ut sibi honores Divini haberentur. Sed
sensit se mortalem, dum se morti cerneret hic
Iupiter, a ita Iouis filius certe Ieretrii. Am-
pla nomina vocat Ater ille eruditus (Teu-
lanius) opera nominum. Sed & aqua.

Nomina sunt in se pene timenda sona.

ut illud Verocage no. ix, Omix ud nas &c. &c.
Non audiunt hic canentem oleum Teutitanum.

Videtur caelo si quisquam ex deo annos.

Cicero mibi, et longe nomina magna p. o.

Caveat qui q. ne vel hinc, aut uel qui dant, sub
ille hinc.

pralato nomine tantum Insigne.

Congruo pl. ra ambrosio, non na: Atir-
la dei voluit Hagedum D. 1, Tamerlan-
iam D. 1. Antonius Imperator Phil. 1. ph. 1.
Lucius Herzem Legatum, sed aut dux &c.

Anglic

Angl. & Ferreum latus, Appianus felicem, Fla-
vius bulatorem, Ga. etius Pa. thum, Henri-
cus Aucipem, Adriaticus Noctum, Commo-
dos Herculeum, Hano Deum, Maximilianus
liberem, Antiochia Oratorem coquam.

Tum de illi de de & ambitiosa titulorum
Pon. a Rex Bulagentis. Sponius Anna lor-
tis, magiarum Treu. narium D. 1. V. S. omni-
um Dominus, Magister loqui neherum,
Trium Imperatorum Imperator, E. ius, cui
nem n. par, Elephantorum venator, Dom. mas
Orientis. Namque titulus quem sibi Seldanus
attribuit est plane ridiculus dum se appellat
Dominum Paradisi & Praefectum Inferni.

Et amne parvus post fune r. cinis superbit
Cyrus, in e. nas sepulchro hoc legitur:

Cyru ego Rex omnium Regum conatus hic sum?

Fu. chor illa ex ore alieno lais Agamemno-
nis quem Cicero & Horatius Regem Reg. im
vocat, sicut Domitianum Martians appellat
Principem Principum.

Ma. est oris anni & Pyrchus qui mol. ti-
bas se Aquilam vocantibus: Per vos i. d. e.
Aquila tum, v. estis enim armis ceu p. enus lu-
bleuor.

Anagrammata ex nomine.

I Aboriosus hic magis quam ingeniosus di-
ci potest parvus; tamen de hoc citior
aliqua & Herceus, G. Aua-

Anagramma fit primo: Cùm vocis alicuius Retrogrado ordine sonantur elementa v.g. Roma, amor, aurum, artem, et cetera, nemo. Hæc regressio fieri potest et ceteris eisdem verbis immutatis. Sic versus ille Socraticus:

Patrum dicta probò nec scire belligerabo;
ab Heretico sic retro legitur:

Belligerabo Scire nec probò Dicta Patrum
Talis etiam est ille versus de Amphioac:

Petrus una trahit box metris imperiosa;
qui retro sic legitur:

Imperiosa metris box trahit una Petrus.
Anagramma fit idò, literarum ordine quocumque modo immutato. Sic ex nomine Lucianus fit Caluanus. Ex nomine Maria Magdalena fit Anagramma: Grandiama mea. Ex nomine Eucharistia: Chahra IESV. Ex nomine Aloysius sis viola. Ex nomine Versula, Laurus. Ex nomine Ignatius Loyola: Oignus illatus à Deo. Ex nomine Paulus Apostolus: Tu populus lauas. Ex nomine Albertus: Ter albus. Ex nomine Bartholomæus: Ab Sol Beatorum.

Pulcherrimum illud Anagramma ex his vocibus: Pater Henricus Garnettus Pinkie creatus auita. Nam hujus Martyris vultus et sanguine in stramen decedente prodigiosè in eodem stramine affirmatus est.

Non omitto illud Anagramma Epigrammaticè

mate comprehensum ex tota Antiphona Ecclesiastica, Alma Redemptoris &c. Est autem tale:

Ne melius quamvis cursu pernice procelle
Nuit, & irruat spuma, a nauis in via la,
Teg, Tuamq, mitem placato fidere lucam:
Clarum lucus iter curves, cith prora solabit:
Errores Pelagi, retrogam, miserbor egem,
Luge meos portus intra, sum rapa salutis.

Sententiæ huius loci

PRxeat Cassiodorus: Absonum est, inquit ille, portare nomen à moribus alienum, & aliud dici, quam possit in moribus inueniri. Iam & Saluanum audi: Nomen, inquit, sine actu & Officio suo nihil est.

Salubre hoc; illud Senecæ salubrius: Disscite, inquit, omnia præter virtutem mutare nomina.

Mones opportunè & Diuinus Plato: Nomina cum re consentane. Ech Demosthenes prohibeat, Ex nominis significatione de moribus iudicare.

Sed tamen et nominis habenda ratio. Nā, ut ait nonnemo,

Formosa scelus premit omina nomen
Et: Principis nomen, omni est beneficiis.
Nec Tacitus repugnat: Regum, inquit, no-

gat Martem; plebeio non est contenta ibos;
Cleopatraz ferculis atque, dum Margaretas
ut loberit, inq. ulnera, arceat. Vamuis ab
ing. uide tanta mo. itul. Per ose dapes scu-
unt nouam famem. Vitram tamen rane di-
xens Margaretam, quæ in tunulum la, fa-
frangi non potuit. i. egrotata laus in illa per-
nitit, tamen anallon no. lugeat, in D. L.
manibus est.

Pater idem in Allusione ad nomen Casimi-
ri Magni: Vi fatorum ad pramia factorum
vocalus, ex lem. eun. bam. Magnus impleu.
Huc ile decreuit Gigas? Magni do. nati in
magno hoc desijt. Alias quæ Myriades nu-
mera nus eorum, qui d. taxim. in minimos
decreuere. Solenne enim ut summis ci. mi-
nibus, le. maximæ Fortunæ in punctu delinere.

Concludo frat. tione? Metellus ne nomē
Cæcilæ Metellæ interiret; tuum marmore
em extraxit, in qua Echo oēs verbum illū
integrum a quocunq; pr. u. n. tiam reterebat:
Semper honos nomenq; Tui laudisq; manebunt.

S I I I.

Gratulationes Nominis.

Prima.

*Illustissimo ac Reuerendissimo D. D. Ar-
chiep. Sopo Leopold. Ioanni Tarnowsky,
in Natali S. Ioannis Baptista.*

Prodit in lucem Gratia, quæ in Tuum eu-
an. u. h. x. t. nome. y. mentis me. Ant. Res.
Lactiam. v. ont. ra. non capuit, quia hinc
etiam in Vibem redundet, ubi alius inspe-
ret & Ioanni sacer Nata. x. & Tuus. Credo
ali. i. obs. in hoc placet de officio prænere;
nam in p. lo. x. hodie Ioannes est fraterlor.
Simul ac vox illa eximant. s. in. n. u. t. cu. titus
vndiq; ad Gratiā, & nōis præcui. tura. qua-
h. etiam nominis tanti Gratia tanta odiflex
mo. imina. Sed ad nos etiam v. e. is. illius so-
nus iam pertigit. nec surdis cecinit,
quibus Tui nominis in. d. x. i. præcui. a,
etiā tanto minora p. d. i. mas, quanto ma-
ior ille, qui in Te conit, x. p. o. t. e. quo. t. e. n. o.
majr. Enique nos te. u. t. s. i. e. n. t. am, d. o. e.
inter Montana nouo. Grit. a. p. r. o. u. q. u. a. v. e. x. re-
fracta, non ab vtero. t. a. t. u. m. s. t. e. n. i. t. a. t. i. s. p. r. o-
b. i. n. t. d. e. p. e. t. e. r. e. t. s. e. d. a. l. g. u. s. e. t. i. a. m. v. e. r. u. m. s. i.
s. t. e. n. i. b. a. s. Vtrum de m. o. t. o. p. a. r. e. n. t. i. c. a. d. i. o. n. i.
v. o. i. s. a. m. r. e. s. t. a. n. t. e. r. e. t. d. e. i. h. i. s. l. u. c. e. t. a. m. e.
d. e. m. u. m. e. t. e. c. l. i. m. p. e. s. q. u. i. d. e. v. e. l. i. p. s. e. m. u. s.
E. l. c. u. e. n. s. e. s. t. Q. u. e. d. i. t. e. n. t. a. n. o. x. e. t. i. a. m.
s. i. n. t. d. i. c. t. i. g. r. a. t. i. a. q. u. a. n. t. i. a. t. h. o. r. i. s. E. r. y-
m. o. s. e. t. i. e. d. e. l. i. c. i. s. m. o. d. i. s. t. a. m. t. e. m. p. e. r. a. t.
e. t. i. a. m. n. e. l. l. a. d. r. e. & Tui gratia. e. n. p. e-
t. a. t. i. m. n. o. t. a. n. a. b. u. d. e. c. o. n. d. u. t. N. o. t. a. t. i. n.
I. e. q. u. o. e. t. i. a. m. a. d. a. n. s. l. a. c. p. t. e. s. s. n. e. m. o.
m. a. g. i. s. n. o. m. i. n. a. a. u. i. u. s. t. e. s. t. e. r. a. q. u. o. d. l. i. b. i. e. x.
m. e. n. t. o.

merito adhæsit, eò quòd plures in Te quàm tres Gratias circum fers. Merito preinde illi applauditur, nec ipsum plausibus nomen interdicere. Docuit Ioannes pridem animos exultare, in vtero exultus tripudia, ubi solutus. Ad hæc vinculis in libertatis experientiam vitæ est gestens exilire, sed en iterum Ioannes in vinculis: etiam hæc Tibi Tuorum ardor iussit, nisi quod mollius adstringat amor, quam Ioannem sinxerit crudele Regis imperium. Deprecari hæc vincula non potes, si Ioannes, amas vincula, nam cum non solum Te in illa Tuus conijciat Natalis, qui ipse Tibi arctius simul deuinciat ciuicum amicos. Virue, & ut vinculorum ac tanti nominis heredes Tuus Te voluit Tutelaris, ne quæ ipsa stratur quia in vtero cepit gaudia, in Te quàm diutissime refundat.

Grat: Natalis Adalberto N. Z.

Adalberti hæstæ, quas illi non tam pietæ ingenium, quam verus Prusæ appinzit merentes, in stimulos mihi abire, quibus urgeat, ne Tuum Chentis nomen à Lupo Cognomine Ture aut tantiq; cultu nominis fecerit patriæ vel excludi M. D. Quamuis si vel suauiter abstergeat, adhuc mentem ostendit stimulare, & ille, qui me in Tuum

semper

semper impulit, nec impellere desisset obsequia, temel amio in mediis ardor. En igitur destinata cultui Tuo victimæ hæstis Ture artibus conixa ad Tuos Meænatæ pedes accido. Et tamen adhuc sub septemplex hæstæ ictu & mihi licet vivere, et in quod vix indidit eum accipe, quæ vocem in Tua fastiditis omnia, & caroris Tuo nom. n. nataliq; plausus consecratam. Et etiam quoddam ad nomen gentis quod argentea lena exornat, quæquam modico nate et argenteo altari, postquam toto vineat Cælo extat. Nonnis accessit preter, quicquid ademptum est de argento. Ne tamen solum metalli pondus et us pretium expleret, addunt illi pretium Tur quibus & illepi affigis, & Patriam serenat, dotes: auge insuper pondus, illa quam Tibi honorum fides conciliant ædificat. Diu Te nomen hoc iter illustres Patriæ ciues illustret, diu Diu Antistitis nomen Chentela, cuius etiam remio, auspiciatior Remus ad perennat & Floridam & insulas sed olim, deducere Fortunatas.

Indidem sumitur & alterius Gratulationis im, etus dictæ Marechalco Iudiciorum Regni Generalium: Non vnus in Tus venerationem hodie nos impellit finibus. Tondem cæcibus vrgentur ingenia, quor hæstis patuit Adalbertus. Iam illis torquere delict Tutela

G 6

rem

rem Tuum Prussia; Sed nondum nos eisdem
extra vitam. Quia tamen male coacta re-
sponsum ingenia &c.

Gratulatio Natalis 3tia.

*Illustrissimo Vi Stanislao Biemski Ge-
neralium Regni Iuaciorum Marefcalco.*

Sistitur ad Tux celsitudinis Tribunal, illu-
stris ille D. Diem etiam nobis dixit hic
Tuis Mactibus sacer, Tuo nomine serenus di-
es. Cuiuslibet sub Tuo centuriani Labaro, sub
quo sit, enclitica prides in mutata Fortuna. Nec
flaga a tactu, sed debita etiam magnis no-
minibus exoneratio reatum inducit, a quo, quā-
vis inter hunc sublebia possit plurimum
potestas, tamen Theodis Poloniarum arbitri-
ex actus per aquitatis Poloniarum arbitria vix
per eum, quo quātū us in Libe tatis Agno-
cuntur, hinc vincit Libertas non sapit, quā-
vis in viciis tuis ois tuo exemptos vult. Et
non quidem in petente Libi obliuiscit illud
unus; Sed neq; Tu extra vincit a. Omnia in
Te co- perant a tunc nemq; Te hinc vult
non de mactum in aces Tiberianus so- nio
in Libe tatis viciis in nobis. Nobis B. e-
fla vltra non nemo in audaciam p. g. est non
inimicantem, sed in acceh audaciam. p. a-

CLIC

conit emulari. Conspiramus cum Audaci Prin-
cipe in Stanislai non tam sanguinem, quam
amorem; nec gladius Te adoriri libet, sed af-
fectibus. Non ergo, ut ille, sacrilego ausu in
caput irruimus; ad Tuum cor penetrare no-
bis in votis est. Et patet id, dum Lux nobis
aures patere. Nam fati ē per aures se in
cor infundat Oratio si non hoc ipso non ab-
similis Duo indiget eadē victima, quod Luā
per aures modestam cruentan- us. Sed pri-
dem didicit audaciam pati amicum toleran-
tia, Stanislai nomen &c.

Eidem.

Num Cracouienfis Antistes Audacem no-
uerat, plures hodie amplitudinis Tux la-
tus obfistere, sedē atriā. Audaces dixe-
ris, quos vult gale Luo Natali praeconium, ad
impia es iudis praefago nomini excelsit con-
tus, nec enim audacem notam est git nolle
tenacis Tuam aulam iure in conspectu im-
p. e. nempe non irumpat ad tacta, post quā
semel ad aras cruenta in Palatium penetra-
uit? Aque nūc aditus ad templorum patre-
adyra, atq; ad Heroum atriā. Sed Luo id im-
putandum nomen, quod eouk, audaciam no-
ller processit ardor. Etiam Polonae Aquila
conuolant, vbi vel Stanislai reperit corpus,
ve. no-

vel nomen persentiscunt. Néc tacent, quando vel emortuam nouo prodigio excitaret facundi in viuiculi Stanislai cognomen-
tum. &c.

Eodem sic per oëcicas apprecationes acclamatum:

1. *Quam Natalitio stondes sub nomine Famam,
ken ge Te penna vel iuper astra ferat.*
2. *Pontifici dignum, quem pycn eluisti oim,
Hic Tibi sea quondã monitret in astra viã.*
3. *Qui dat & extinctos itemto viuere Manes
Is renocet Pytha vel isbi fla colis.*
4. *Indigetem quã raptuuum trux mucro perem. &
Nomen in hoc seulpat posthuma fama Tuã.*

Gratulatio Nominis dicta Sebastianiano.

ETiam hodie destinatum semel iaculis Sebastiani nomen, telis obnoxium est M.D. Si negant Pharetræ tela, cor subministrat. Sit Tu prouide intra metam es, huius ut heres nomen s, sic virtutis. quot olim iacula, illis constantiã Tuus excepit Tutelatis, tot dem Te recepturi m. crede. Nec alter ad Sebastianum prodire debuit Orator Amor, qui ve nunc quam est sine telis, sic nec animos fecit iuau sine vulneri. Adhuc non minus verbis, quã innoxius hisce telis abundat obstrictum pectus
plures

plures ex eo aberrare à meta infcias deprim. plenis sagittas, quam diligatas numeraueri fasciculus Anarcharis. Sed neq, ingenium sic acuto impendimus characteri, ut nulli nobis ferend. cord bos molles superfluit aculei. Ergo & Tu Dm. ognom nis Tui viua spirantq; enig es telis hapiomdi meta & scopus esto. vtiunq; extra dubia Fortuna ictum es, cercẽ à iaculis, quæ Chentum intencat Amor, immius esse haud potes. Quodh grauius id telum feriet, scias nulla fore is vulnerare tela, quam quæ solido intorquentur ab amore. &c.

Gratulatio Nominis 5. dicta

Martino N.

Alias Tacitus, hodie Tullius esse malim. odit enim dicendi Parsimoniam liberale Martini nomen. Eloquentiam efficit Te gattam, vel dignum illius militare. Prodigium id Tui Tutelatis est, qui non minus corporis quàm Verborum inopiam nouo depellit munere, nouis coloribus cohonestat. quamuis frustra peroranti facundiz colores aliunde motuer, quibus illam depingit ipsa erubescenda neccitas, quod Tuis nihil per meritis possit in pre ens deponere. trahescat igitur Tullius, quod verbuuli non suppetant, vbi dilectus vel maxime sperabatur; cùstortè Tuo

te Tui il impetandum nomen si nam suam
& comitatus te v m noimus) id est ne-
que Tuium redi disti ac disti in clau-
ni yadem ferro, hunc etiam togam ex quo
fi. Si quid tamen ab illo audire libeat, fa-
miliari sibi precandi formulâ, Salutem kluti-
mam Tibi dicit.

Possit impetus Orator us de luci ex equi-
tatu Diui Martini, & sic diceretur:

Fedestri nactus Oratore est, equestre di-
cendi genus à tuo didicimus Tutolari. Ex-
currimus illi eo in officia, Tui nominis luce
ad cursum pulchrent. tam ad Tui non su-
mus virgidi obsequia, quam equo Antistitis
calcar subdere non necesse. Moram quidem
hactenus in eam quam suo nomine iungunt
Amor, soluti ut quid Atticis dignum auribus
adferret; nam, ut cecinit ille:

Res est, solliciti plena timoris, Amor;

Sed exat iam metum, per quam dicit in
hac celebritate plurimum esse momenti. &c.

Gratulatio Nominis Etæ Alexandro N.

Quod nomen olim Oriens expavit, coluit
Macedonia, hoc Tuis aulâ perennis ad-
orat omnibus M. D. Sceptis orbibus; totius
celi-

destinatum Alexandri nomen etiam hinc Re-
gum ubi nescit quidpiam indicat quod Regi-
le amicitia sui cultoris us imponat ac in pice
tributum. Hic late maiestatis reos yta nos
in us vocaret viban tas, si semel in B. h. cu
hoc prænomen, quod Tui cum n. x mus coti-
mune, hoc ipso tamen us in iur. j. qui d. x. l. x
Scler ni cultus illud libet p. it v. d. t. m. n. x
eo huc attinēt, ut quid quid Tibi veneratio et
impenditur us, Tui nominis totum tribus ar-
nihil meritis: Nam parva tanto nomini us
excludis ab animo ornamenta.

Gratulatio Nominis T.

*Illustri Sino Domino Stephano Czarniecki
fatali Suecia bellatori.*

ET Tuum pulcherrimè Te coronat nomen
& recentes pulchrius ornant laurex. Nil
in Te non coronatum, ne nomen quidem.
Adore illud Tuis imperat Natalis, quod ho-
stis fatali sibi ruinâ tones adoravit, & dum
coronam Principi repeteres, lauream porre-
xisti triumphalem. Exhorruit illud Leo Van-
dalicus, & se certum tones fugâ probavit, quo-
ties Te ductore in Polonis Aquilas incidisset.
Nullibi à Tui metu ille securus, in terra fata-
lem l. eotibus clauam Poloni Herculis, in ma-
ri etiam gentilitiam tuam Argo exhorruit.

Triplex

Triplex in Sueciz iusigni Diadema non satis
hoc coronasse nomen, cui merito (vt in Gar-
dirano fieto Herculi) victrices in Baltheo e-
rigerentur colossi, nisi plus ultra excu-
saretur Tux feriat. ab armis ac triumphis de-
bita fortitudo. Sed nescio quo pacto ad laudem
confinia à plausu natalitio aberrauimus: Te-
tu n' ergo ad laureatum vte, hanc nomen relar-
bimur &c. Continuent superi triumphalis
ferri molimina & in totidem annos suā pro-
rogent ætatem, quot nobis ab hoste eripi ve-
tuit. Auge in immensum trophæa, quæ con-
tinuas; ac illum Te hostis nouerit, ac talem
dignus reformidet, quæm hactenus Europa
non sine pulchro inuidiæ morbo fuerat admi-
rata.

Acclamatum eidem Pœticè

*Iure coronatum exserts Dux Lechice, nomen
In Te, quid Nomen tale cornet, habet.
Taurin vs Hercule fuit illi robore claua,
Arcioam domuit sic Tux claua feram.
Et Leo fatalem tulit à Te Gothicus ilium;
Te post Alcida quis neget esse parem?*

Gratulatio dicta In festo Tran-
slationis S. Stanislai à Rhe-
coribus Oratori N. Attente

Adhuc nulla Oratoribus tam iucunda co-
niguit Translatio, quam hodie Tux Co-
gnominis Stanislai. Eo demum Rhetorum
(quibus Atticam inspiras facundiam) casu
genia, vt eorum tropos etiam Apollon sis cō-
secraret Sanctus quidam est Metaphora,
quando non simplici ritu iam colitur Tran-
slatio. Nobis tamen vel maxime inuenit
hæc instanti cultus necessitas, ad quæ om-
nis pertinet Translatio tua; te. Hæc est
Metaphoras dicendo sepds usurpamus, nol-
lam tamen pte hodierna in per siore studio
veneramur. Debemus id & magni Anstax
qu. hodie in Trac. Capitulum, & pte pte
chriorem e terris feci in Cælos Metaphorâ
& Luis de Republica literaria meritis, quæ
sola efficiunt, vt in nostra semel illatus præ-
cordia. in nostros ilapsum semel affectus, ut
ferri semper in eodem mereare. &c.

SECTIO V.

De Gratulatione Dignitatis.

Honores vel gratulamur oblatos, vel omina-
mur offerendos, vel gestos cum laude me-
moramus. Triplex huic mori morem
hic geramus

Materia

Materia & modus scribenda huiusmodi Orationis.

I.

Materia constat cum exaggeratione col-
lati muneris; cum incrementum, quib-
id muneris quæ conseruitur: cum infinitum
ne euentum, vel modum, quo ad id fasti-
lit: cum spe publici boni: cum laude finit-
hæ, quæ in Honorum suau planè consenti-
tum appreciatione ampliorum (si hoc non est
superfluum) munerem in boni publici au-
gmentum, & stuporis operari gloriam.

II.

Modus scribenda huius Gratulationis re-
quiret insuper quædam gestientes stylus in-
spiciende omnia prosequens. Huc facit elo-
quii Comparationis, Prælationis, quod Ma-
gnum vel antecessorum infortium vel
quid coram gestis, laniq; propter
terat. Solus et alii et huiusmodi
Hic et Mater, qui aperit, præparat
glio suo implent. Præterea merita & laudes
viri honorati liberaliter Oratio prosequens
quibus veluti gratias huc postulat. At
huc, habent ea, quæ in fortibus, ta-
mus. Etiam suffragia eligentium, si ex-
latur, de quibus tamen in isto tractatu
licet

litat omnis virtuti manus, & eligentium suf-
fragia inclinantur. Calculis probatur omnis,
adeo, non tunc tulit punctum, quem suo virtus
deducatur calculo. Omen etiam Patriæ felix
deducitur, quod videre licet in Panegyrico
Regi nuper inscripto alijsque.

III.

Item Insignia illius Honoris quem aliquis
capessit, ut Episcopi, Mitra, Annulus, Scipio
Pontificius, ac minus materiam obtulerunt
Auctori Panegyrici qui inscribitur: Solennis
inauguratio in Episcopatum Luceorientem
Nicolaï Præmowski Cancellarij tunc Regni.
Vbi de Scipione Pontificio sic dicitur: Olim
Pastorinus baculus fuit Regalis Sceptri ante-
cedens: Cyro notiora prius causæ, quam
Alæ minera: Insecta ioculariter Dei ma-
nibus arundo, Potestatis Pontificiæ succreuit
in Sceptrum, & fragile ventorum ludibrium
calamus istem Dei Patientis duratus ma-
gis in robustum Scipionem euasit. Idem de
Annulo Pontificio ibidem hæc habet: Restat
Sceptra autem manu, quam Sacer perunxit
huc. Exponit manu capiendæ æterni-
tatis, cui vel ipso annuli circulo prælati, cui
hoc perennitatis pronubo, hoc sponte sub-
erhatus ad aras, destinatus Polycratis annu-
lus. Tuum diem non confugio, quem infelix
facultas fabricat.

IV.

Etiā nouo Regi oblata Regni insignia non leue acumen offerent. De Regali Purpura sunt illa: Amaleis Tu recta seculis Purpuræ dest naris: nec primus fuges in tæbea, qui in Regia Casarūq; serpe solā infedisti. Regum Purpura Regnorum est Aurora, quæ nouæ ortum gloriæ inducit; nam serenantur omnia, dum primum ruber hic Phosphorus. Brit cū & Tu velut nouus ætatis Tux Iulius nouum hostilibus castris infundes Rubiconem, qui barbaro permissus sanguini hostili murice Regæ Tibi Paludamentū n colorabit. Nouam Iyrum Purpuræ fræundam dabit & tabæ hostili sufficit Tyras, & non sine factorū arb trio Auroram possedisse Tyrannam Orientis pteb t, quæ licenti omne est diluui &c.

1 Sed post Purpuram, capesse & Coronam: Per illud & ychreum nauigetur ad hanc auream Chersonesum. 2. Decet tot votorum victiā coronari & laurum paternam immisceri in aurum. 3. Nec abtut Patria, cui nihil in votis potius quam tantum verticem coronare, ne Baulex virtutes Principis non coronatæ incedant. Sertum quidem illis Beata nequit æternitas; sed Aquilonari Principi eati meruit præstium Corona Borealis Aurum meruit cuiam dulce pro Patria ferrum est. 4. Vitam nobis tales securura ætas offe-

rat Co-

rat Coronatos / In alijs non raro præter aurum nihil in ve nice coruscat; Sed tua mentis inuente capacitas & solers in omnem perrem ingenium in Te coronatur. Coronæ aljs gora coronis ac terminus sunt, Tibi primordia, qui nullam in gloriæ gerendis coronam dem patiare. Semper Tibi inter primordia a hærere videris, dum summum gloriæ pertigisti; vix oleastrum Tuo vauus a dicto me reus (quæ magnarum mentium moderatio est) vbi lauteis orbem inumbrasti.

Sed aurum adhuc auro ad jecit Libertas aurea, dum aureum Regni pomum non e taba. In Helpendum horo decerptum offert. Regis hic Autumnus, Principis parato & Pallatis digniores fructus gignere haud nouit. pro v x v. as Autumnus Tuo Augustor, qui hic regi profert bellaria, quibus Tibi gloriæ quidam dulcius condit. Nec alio in spem ætatis aureæ patit opsonio spes publica. Aureas nampe Regum an mas e rationis Sententia, quo com. modius aleret metallo? Quid in Libertas is luce Tibi apponeret hic Autumnus? nec vix pomum est, in quo Tu melior grandiorq; Antonius Regnum edisti nec immaturum, quod tot iam seculis maturuit. Et quātu pleray, pomum Regale tantum est malum aureum, Tu nihilominus meliori spe nosti. ūstiliti speculum, vel d malo aureo totam bonorum

norum auri fodinam expressurus. Refundes
d' torem Pactolum aurique venam aperies,
quod Tibi in Regales manus ingerit hoc au-
ro Tibi oblata perenniter Libertas. Nec e-
n in sterili solo committitur quid Regum
manibus, Midæ prodigia in orbem facie re-
pocaturis.

Manum insuper Tibi aureæ Princeps hinc
aurum ornet, hinc ferrum armet: viroq; hoc
meta. lo ma. estatis reverentia intenditur. Nec
Mercuri; vi. ga sceptrum adæquat regale, quo
melius quam Columnis Herculis orbem ful-
cies, hoc etiam auro non vnam Olynthum
prostraturus cum Phlippo. nec enim fulg' en
aliud lous terreni geritis, quod ita luce sua
oculos æstinet; pereccat, quam quod Sce-
pti aureis emens eut fu gor. Atq; sceptrum
hostis non i. aveat, sed latum extimescat. Scin-
ge nunc Regæ s. dextera, non vnam illi Pa-
sa iam exprobrofiores Punica Cannas min-
cuer intentans. Meminit Chocumum Cam-
piq; illi, quos in solas Polonia laureas, Of-
fmanno in Cupressos re. l. di. fæ. nodos eru-
enta eluantes, & ellula inu. barbari cruce
procella. Implellit ee. t. m. laurearum. Amen
hui. Reg. h. merito, victrix tot Regum dextera
imp. e. h. illi. nonidum Martis vltum Civod-
vltus quadragies septies triumph tot: im-
prellis Audax animi vigorem, Viad. s. l. u. fæ
licitatis

licitatis tesseram, Casimirus insuperabile in-
ter adversa robur, in arduo triumphans, in
turbido fecerunt, in quo etiam aliqui d. Caroli
V. nostra ætas suspexit, dum Sceptis te vito
evoluere; multum Augusti, dum regnaret,
Victor hostium, dum arma caperet, Victor
etiam sui, dum sponte Purguram exueret, nō
facile parem habiturus, nisi Tu successisses,
quem sagellorum manipulo Fraternali Kory-
mbi propago illigavit. Cessit ille, vt maturā
Tua Virtus scepra caperet, digna Su. eris vi-
sa, cui cederet Casimirus vel suæ dispendio For-
tunæ illum coronaturus superstes.

In solem iam euade ac Solium Regum For-
tunatissime: Pateat orb. sita in arduo Tua
par Vniuersi facibus, terrarum imperio de-
stinata indoles. Nil latere magis nescium,
quam ille quem aureæ dotes: principum ac-
cendunt fa. gor. Emine. t. h. æ. flammæ in-
star in publicum erumpunt: nec Cyrum in-
ter coactos, nec Achillem in Scyro latere
sunt. Hoc Tu solo d. nobis Orb q; im-
pera, diu Sol novus in hac auge consistit: tan-
tum hic emines, quantum meruisti, infra Te
hic cernes omnia, quæ Tibi ex am, quæ pro-
pensa Po. onix vota lubecere. Gradus ad so-
lium Tibi instruunt Vota & animi ubertatū,
quæ v. x. illustrior patuit ad regnum via. tunc
Principum nostrorum pedibus. a. l. a. toties

Othomanica Luna & cernices Barbarorum,
Tibi gradus instruunt trium hares. Succedis
in Regnum troica, dum in Solia. Eodem
nove gradu conscenditur partituras. Quodsi
angustiae thronum censam principis mentem
huc id capiont, habes Tuæ gentis pectora, in
quibus latius imperabis. Is vero noster Prin-
ceps, qui sic in animis triumphat. Nullus ci-
vium præcoras thronus angustior solidiorq;
Regibus assurrexit &c.

V.

Vt hæcenus vidisti ad Regum alludi in-
signia, ita & ad reliquorum Procerum insignia
licet aludere. Cujus hoc exemplum accipe
quod est in laude Casimiri Leonis Sapientia &
bene gestis honoribus:

Adoptavit bene memor posteritas, quæ Ti-
bi decora publicis consignasti notis olim Le-
thuanæ Notarius hæud notior tunc ex mune-
re quam ex rebus gestis. Honorarium Scio-
ponem ita gesseras, ac si totius Lithuania
Fortunam is sustineret. Iam nec Romanum
Scipionem, nec Virgam Mercurij vel Prome-
theæ præ tuo Scipione orbis præoptasset: me-
lius hic a Regno impendentis mali procellas
abegerat, quam Hercules clava olim monstra
propulsaret. Honorarius Regis antea mulo
decussit, ut præter fortunam non sequi suler-
res; Nisi hæc, quæ vitream alijs, se lib. gem-
meam

meam perbuisset, minoris annuli gemmâ Ti-
bi consignata. Mente, Casimire Antulos hic
Te æte utati. Inuat tanto potentius, quæ
te solitus est tanti muneris vacuum tam si, læ-
dide obisse. Rarus in hac lucra Rolus, qui
Gemma nunc ita vestire fiat, & apprimere,
ut auream non opprimat. Hæc tamen Deit
ab Oeconomis tantibus totum referre Te
solitus ad Oeconomiam an max, t. m. Relia,
procurasti bona, quam Divina, celsior his ed
dignior tableijs constantius ea detrectas,
non nescius, tantum Honori inesse oneris,
quantum & auro inest ponderis.

§ II.

Reliqua ad modum scribendæ
hujusmodi Gratulationis attineant

PRæterea Principibus maxime in Solenni-
orum Inauguratione & Aciis Triumpha-
les inscribuntur. Talis inscriptio est ula Co-
lossi Vladisao IV erecti:

Collegæ & collega florere's tui melle nun-
quam senescens Virtus. Quorū gestis Mos no-
vatus et tuor Arctonam robescit canitiem
bellante Vladisao, tot po sulantur hares, tot
pu, ut V. Stori Vladislao. Hinc ferat no-
die. Virtus; ne tantiam quæras, caput æterni-
tatis orbem.

Hæc

Nec

Nec illa hic omittam, quæ ad nuperam
Inaugurationem Regiam spectant: Triumphos appara, plautus inste de Polonia Plautus
Imperat Tuus natalibus, Tuus Suffragi
Princeps Canora est Principis tanti gloria
Triumphos item imperat novam de Libertate
trophæum: triumphalia hæc Aquilas vincta
sunt, quæ Reges creant: Iurgis quibus omnis
festivus collucescit, ubique ardeat illum trumpe
phæ: hic rogus: hænicem Principum decet
Æra etiam filium insontem: tam tubas nunc
clangor decet, quam Aquilas. Reboent & fe
stiva tonitrua, & machinæ militares ad huius
Pompæ serenum fulgurent fulminantq; Re
gales Pompas amat hæc tempestas triumphar
lis gaudiorum procella deronat inter hæc ton
itrua: imo venenissimos Regnorum Ioues
hæc decet fulmina, qui si ingens Oratorum
dulce ad nouent tormentum, admoveant &
tormentis. inter his ignis ferentior conrin
get Apparitio Michaelis. Sic appareat, qui
publicam tam theatrium mercede At si mor
les Cælo aiamue triumphales Archireste arc
uum Amora Principem: hæc Te Plautus
hic Arcus decet nunc vel maxime. nimis im
betus, nisi hac tempestate Arcus existerit
um hæc. Opple illis Tibium vires, puer
nus multo plex Arcus feriet. in meta illi col
Principis, & spectatores orbis oculi. Tot Ro
mas

mis airdibis, quot hæc ptebunt Principi Por
te triumphales. Tybrium emiget Vistula,
Vauel: etis Capetorum Si desine aij vel
Luna Principis seise ostret in Arcum Pacis.
Adhuc insuper vas lular ut Flora depingit:
nos solum hæc verna facies decussit Hyacin
thum. vernare vel in Autumno vix decet
ad Lechicorum Principum Florem &c. &c.

Præterea in huiusmodi Orationibus ipsi
Honori de tanto viro gratulamur ut ille ince
pit Orator:

In Publica hac certaq; omnium latitia vna
nos circumstat dubitatio incertos animi, Tu
osné Tibi Honores, an de Te honoribus gra
tulari, conueniat. Quid enim Patrimos Tibi
fasces gratulemur, qui apud Te Honorum he
reditaria in Domo genitum nouitatis nomen
pidem amiserit? An honoribus de Te gratu
lemur, qui honoratioris in publico apparent,
quoties Te adornant. &c. &c.

Insuper Circumstantia Temporis acumi
ni ansam offert. Sic eadæ infra Epiphani
am Honorem consecuto Pœnce acclamatum:
*Quando Tug vulgatur Honor, noua stella veniet,
Assulgent capitis astra vel ipsa Iuxta
Te morio decorabit honor &c.*

Eruditio huc attinens.

I.

Regere quidem aduertit Scetius, quod non
virtutibus ex dignitate, sed ex Virtute has
dignitati honor accedat; nihilominus juxta
Claudianum:

Virtutem actusq; priores

*Commendat repetitus Honor, virtusq; reductis
Quos Fortuna regit.*

Ceterum illud indubitatum & decantatum
esse eiusdem Vatis:

*Ip'a quidem circui pretium sibi, solaq; laetæ
Fortuna secuta nitet, nec fascesbus illis*

Erigitur, paup'q; petit exarefcere vulgi &c.

Diuitijs antiofa suis &c.

*Hanc tamen inuisa blandè vestigat & blith
Ambit Honor.*

Sec tamen illud Symmachi verissimum: Ho-
nor in exordijs laetus, dehinc animos labori
astus ingreditur. Imo (quod Ausonius aduertit)
auctus honore,

Imi die obijcitur; adeoq; juxta Senecam
trepidant multum sublari, quoties despecti
sunt illud lux magnitudinis præceps; & quod
alii: excelsa, illis prærupta sunt.

Taceamus Tacitum? Honor & gloria, in-
quit, pedilequa virtutis est. Equidem, ve-

nonne-

nonne ait, vix possetur coliturq; Regna
aliqua virtus, si sibi in comitatu anc dan-
te n. Fortunam, si perditæ quas non habeat di-
gnitates. Ex Anbroho illi par ambrosæ mo-
nium: Ne sit nomen inane, & crimen im-
mane, honor sublimis, & vita decus. Sed
tamen peiorem saepe facit, quem malum di-
gnitas inuenit.

II.

Multi ex humili emersere.

Fortunæ hic ludentis ingenium expende
minimos saepe ab imo attonentis. Emer-
gunt subito, qui delitescere, & quos nasciturus
Fortuna destruit, etiam in solio effulserunt.
Sic natales terræ non obstant, quominus
quis Solem videat. Nec exemp adelunt Aga-
theclem Nicolorum e ngulo Regem memora;
sed terra & hic memor, illud sibi incipit:
Rex ego Sicani figuro sum, gentile salus.
An & Polonæ fasti Pastum? an non dabunt
Premissum? Prior ille a bobus ad Regni re-
gimen euocatus, & apum melitico n. tentus
dulcem laboris fructum Regnum collegit: Al-
ter prius Aurifex, quam Princeps, aureum si-
bi m. ula incede secudit seculum & Coronâ.
Sed Romam reuise? Occurret Quindius Vi-
ctor ab aratro triumphalis agricola. Ineu-
nabula Tulli Hostili, agreste tugurium acce-

H 4

piti

pit: Tarquiniū Priscū Mercator gennio
Seruius Tuilius e se uo Imperium chi n e
ex taberna macellaria Varro ad Contu ar im
ascendit: viles primo fuerant Deciorum ante
mæ, quæ tantum postea inclaruere: Septim
Roma ab aratro Consulem Mariū vidit p
iam fortunæ.

Sacra etiam hic præstō exempla. Mogun
tia Archipræsulem Viileg sum meminū Pa
tre rhed-rio, cui proinde rota insigne fuit
Roma sæpe alias post Petrum infimos extulit
Certe Xistum coluit inter Pontifices è Cris
spini, alias tenui ore famula.

III.

De Symbolis iam delibo.

Hic imprimis referes sumum cum Lēma
te: Et hic alia perit. Item fucum inter
apes maiorem, sed absq; melle, cum Lem: Non
mole sed virtute. Item molarem lapidentem
mersum natante arundine cum Lem: Leuio
ra natant. Item florem ad Solem conuersum
cum Lem: Vide, ut videar. Item S.mium id
purpura cum Lem: Claro se deformat am
Qu. Item Cochleam vel Domiportam, quæ
caput exerens facili conteritur cui Lemma
addes: Tutus illa later. Quæ symbola facili
hic ad propositam accommodabuntur. Pler
usq; honor non precario nec sorte obtingit
sed

sed impendio meritorum, ut iam merito vi
possint Eduardi, Regis vellere aureo cui Lem
ma ille inscripserat: Pretium non vile labo
rum.

At videris qui Honoris culmen obtines,
ut Pharus altera esse videaris. Hujus Te com
monet illa Cardinalis Lotharingi Symbolica
lampas cum Lem: Lux publica. Non raro
item post auticam in ob e puijs Principum vel
Patriæ obsequijs aratem cum primo Honoris
insignia defertur, & tunc Vincentij Medi
ce. symbolum vsurpans, nempe Vomere cui
adiecta ruygræpne: Longo lytendescit ab vsu.

Quodsi aliquis e parus inijs emerit, op
portune Tibi Ioannem XXII. Pontificem re
uocabo, qui in gemma annuli sculptum ha
buit: Tunc gutta, nunc gemma. Deniq; nō
paucis bene minus publicum gerentibus illud
a commones, et si iam vsu prout cum nempe
Alphonso Arragonij lucernam cum Lemmate:
Alijs seruando. consumor.

IV.

Reliqua Eruditio.

Aprobo Caroli Magni Sententiam cui tan
tum nli Principes in votis fuere, qui Au
gustum Imperio, Periclem iudicio, Alexan
dram bello adæquarent. At quotulusq; cū
Pericle

Pecule sibi oclamet saepius: Attende A Pericles; ciues sunt, liberi sunt, Athenienses sunt quibus imperas.

Nec Chiyppi Dilemma improbo. Rogatus is cur noster Remp. regere: Si male inquit rexero, displicebo Djs: si bene, hominibus. Nempe iuxta malum illud sed verissimum metrum:

Seu sequeris verū, seu damnas pessimè viuis;

Odia Diuorum contrahis, aut hominum.

Augustior adhuc hinc euasit Augustus, quod Imperium adeptus sibi gratularetur cum gradum, ex quo bene faciendi omnibus facultas daretur.

An etiam & Olor oportuna locutus? Tarcatorum imp. Biazetes exprobrabat Tamerlati natalem Pastorium, sed hoc responso retulit: Ne quis ex la. a etiam ouum, vespuras Regum neris? Hinc Tamerlatianes loco innotis tuaten de torque gerebat cum inscriptione: In terra vapor, in nube terror. Saceris rem concludo. Adrianus VI. rogatus quod supplicium hosti imprecaretur, respondit: Pontificatum. Hinc eius Epitaphium tale est: Adrianus VI hic situs est, qui nihil sibi infelicius, quàm quod imperauerit, duxit.

Applau-

§ IV.

Applausus Gratulatorius Dignitatis. I.

Non tantum ad superbas Principum ades peragil moratur Honor: Lucet ille vel inter illustres modestæ umbras, ubi a protanti ambitus effata iunioris, nec assentantis prebentur plausu extollitur, nec maligno humoris obrunditur obruto. Talis celustante nec modestia Te reperit reus ipse ambitus Honor, facit e ad summum gloriæ conuectus idos, si tales ex umbra Soles saepe legeret. Is Tu scilicet semper eras (id quod olim de stilicone auidius)

quererentur si omnes,

Imperium Tibi serò daret;

ut iam nec illius, cuius humeris antè tota Imperij moles incubuit, Atlantis iactura feriat, quando non imper succedis, Cæli eiusdem baculus Alcides; extra dubium iam relinquens Nerox bono Triumphum succedere optimum potuisset. Sunt nempe, e liti pro Vespasianis. Erit cum & Tu amplissimum nec Tux gloriæ theatrum nactus, grandiores nec orbis indignis spectaculo, nec nostræ impare expectationi scens dabis.

Applau-

Applausus I I.

REponit vicem honoribus, quisquis eos é-
meritâ manu capessit. Celsius eos erigit
honorate Virtutis privilegium & Herodim.
dotes in ædua sustollunt. Idem hic, quod ra-
dio in speculum illapso evenit, qui reciproca
crystalli luce suas amplius opes augeat. Quod
vero vsipiam Honori magnificum obtigit, hoc
vltra voti audaciam præstas MO, quem hono-
res non tam ornare quam a Te ornari viden-
tur, tantumq; illis à Tua Persona dignitatis
accedit, quanto Tu dignior. Ut multum sus-
fragijs, sic Tuis plurimum debes meritis, quæ
his gloriæ Fortunæq; insignibus decorantur.
Nempe libentes volentesq; in solio adoramq;
quos in animo pridem ex virtutis calculo co-
ronauimus. Carius in autum subuecta Virtus
emicat: idem illi, quod soli evenit, qui pu-
blico mortuum bono in Auge, subinde col-
locatur. &c. &c.

Applausus I I I.

NOstra etiam coronantur vota, dum in-
que Patriæ emerita coronatur Virtus.
Pars nempe felicitatis est, cum in arduo con-
spicari, in quem eligentium & animi conspi-
runt & calculi. Nec in Te conspirare non
pote.

poterant, vbi fluctuandi periculum votis ab-
sultic Tuo, quæ in comperto est, ad orbis Im-
perium vnice tacta indoles. Ibi suffragantiû
discerpēt studia, vbi ægrè meritorû discernitur
magnitudo. At frustra de pluribus fortiare,
vbi & vni merita suffragantur, & plurium o-
berrant demerita. vnus imperet, vbi nemo
alius mereri sceptrum possit. Aded non solus
in sublime eluctaris, sed omnium de te trahis
iudicia; inter meritorum sacrificium, insu-
per suffragiorum splendido in hoc fastigium
deductus comitatu. Tumeri haud poterat, ne
falces non ex merito posthac gereres, qui nō
sine pulchro gloriæ proventu alienis etiam
fascibus paruiti. Discit quippe acclinis pie-
tate animas regere, si permiserit se vel semel
regi: nilq; bene iugum norunt imponere, qui
iugum ferre didicerunt.

Applausus I V.

RArò quidem Neruæ Trajanus, id est Bo-
no successit Optimus, sèpiusq; Antigonû
retrodere pœnè cogimur Antigono deteriorē
nacti; cum intetere dignior qui succedat, nō
auter exoptetur, ac post hyemem Ver ac æ-
stat: Sed Iu successisti bonis semper Optimq;
ita meritis audire par summus vt eugeres au-
dire

dire non impar optimis. ab hoc videlicet Optimi cognomento in Te Optimatis nomen & gloria leffuxit. Tu quidem tantæ virtutis radius ne te fauz publicæ erumperent, obtentu modestiæ premebas; sed ipsa se luce sua Virtus ab vmbribus vindicat, nec illi aliter quam soli latere contingit. Habet hoc primū debitus Virtuti Honor, quod nihili rectum, nihil occultum esse putatur, priusq; vel intimos recessus recludat, omniaq; arcana Famæ noscenda proponat. Repositum ergo Tux Virtutis præmium, ne sola recte factis ex conscientis merces contingeret; sed habet etiam super theatrum augustius euecta in arduum. Virtus, in quo & plausum ex æquo referret, & ad pulchram æmulationem animos in flammaret. Eras igitur in animis, eras in Virtute committitur Princeps, nec aliud tibi per suffragia delatum, quam quod ante suffragia in omnium votis fueras, vel fuisse certius merebare.

Addo & applausum Gratulatorium Inauguratæ Polonorum Regiæ Ludovicæ Gonzagæ:

Adeste liberi quotquot estis: Matrem Patriæ Coronamur. Cælo accessit Austriaca, vel Sceptro succederet Mantuana. Liberis vocata suffragiis, quia ad Regnum Libertatis nam nascuntur alibi Principes, hic elegantur: & natura Reges inchoat, non abfoluit; imo magnan-

ni sanguinis magna quidem successit, sed maior meritorum. Nec sola euadis ad solium Ludovicæ: orbis de Te iudicia Tecum trahis. Ad regnum quæsitæ es extra Regnum, ut Patriam extra Patriam inuenires. Sed natale est omne virtuti solum, nusquam illa nisi domi suæ coronatur. Sceptum tamen, quo fulcis Patriam, ne fragile suspiceris, quod omni Constantiæ ipsius manu temperatum est idem leve ne crederes, pondus accepit a manibus Vladislai, quas nimium esse graves dicit leuitas perduellum. Scande iam Augusta armaticum Augustal vel per tota subditorum, vel per colla. quamquam ne curiam colla calcare, Victor providet. Latissimus, dum pro soli gradibus Capita suppositi Tyrannorum. Mæcurum Honori Tuo carpe Pomum aureum: aliter enim gloriosa laudis Fames non expletur, nisi depropris ab Honore alimentis. Detur alibi Pomum Regum Pulcherrimæ, hic dignissimæ. Fragile nempe est vehiculum a Regnum venustatis deferre ab animo pulchritudo. Violentum formæ imperium est, adeoq; solius naturæ tenuis dos habetur, nisi augetur æratio meritorum.

Laus d' benegestis Honoribus.

Procul hinc Personatæ in Purpura Simiæ, quibus potior nomen, quam meritorum census. Proiecit in Vos Fortuna Clauum Honoris,

noris, ut ceu ad Maleam frangeret. O splendida luxūs mancipia, pro quibus ipsa etiam purpurea erubescit. Adoro merita, quoties Purpura in stirpe NN. veneror, quam tinxit toties sanguine barbarorum. Sed Tu non t. m. Haeres Purpuræ quam Auctor exui si Ludouice; accersendis honoribus æquè nunquam deditus, ac temper fueras par oblati; In primo Honorum aditu talis, quales se tantum plerique fore pollicentur. nam grandia antecessorum acta paribus illustrans, imo præcedens obiterans; exempla optimorum inuoluit. & ipse inter exempla numerandus. Fortius alios à Te splendide acti muneris gloria ad emulationem excitabit, quam olim Themistoclem Miltiades trophæa.

Concludam ex Plinio, laude Traiani titulos recusantis: Ac mihi intuenti sapientiam Tuam minus mirum videtur, quod mortales illos caducosq; titulos deprecetis aut temperes. Scis enim ubi æterna Principis, ubi non fluxa sit gloria. &c.

CAPVT II.

De Officiosi Salutationibus.

His ut optimè ac abundè sis instructus, quod iulianus præcedens usus admonet, & urbanitas exigit.

§ I.

Materia huiusmodi Orationis.

Hæc primò exigit gessientis animi indicia de aduentu hospitis. Variè id præstare poteris:

Primo sic: Et oculis dulcespectaculum, & animis gaudem gessienti præbe illecebram, MD: per oculos agis in præcordia &c.

2 sic: Nec Sol s post nocturna umbrarum diurnis nec h s tam post diuturna absens tædiaz tædia comitatus absq; noua serenitate animorum contingit.

3 Exemplum accipe ex Salutatione suprà mi Exercituum Ducis, ubi illa est testificatio gaudij: Etiam hinc Te illustri augmento Durem exhibes. quòd Te ubiq; animorum studia, vbi q; satellites hilaritas ac Urbium plausus comitetur, Dux illustri: non minùs exposito trophæorum, non minùs ex adscitio tot Hercorum Dux agnoscens comitatu, quàm ex satellitio gaudiorum. Serenas omnia, quocumq; patet lucis Fortunam motu benefico transtulisti. Tuo cum aduentu mera gaudia, non umbres pluuia quantumvis Cælum depellit, imo sudum serenumq; diem efficit quocumq; Tui vultus ac Purpuræ luce illustrasti. Adeo Imperialis Clausa, quæ Lechicæ Turq; Gentis

Gentis innititur gloria, etiam Coelorum influxibus moderatur /

4 sic: Sensit hæc ipsa tellus impressam sibi Tuis vestigijs voluptatem. Ita quocunque Tuâ infers amplitudinem, & con ortia Teuâ felicitatis, & populorum erabis solata.

3to huc spectat illud Plinii ad Traianum: Tam aqualis ab omnibus exaduentu Tuo lætitia percepta est, quàm omnibus venisti: quæ tamen ipsa cum ingressu Tuo creuit ac prope in singulos gradus adaucta est. Matres voluptas subiit, cum cernerent, cui Principi ciores, cui Imperatori milites earam viscera effundissent. Testis ipse es, quæ in ore omnium lætitiæ: inde resuscitantis vocibus recta, n huius tantis clamoribus satis clausum: quis tunc non è vestigio exiit? nam gaudio quoq; uacogendi vis inest.

2do Ad materiam Salutationis spectat exaggerata laus hospitis, nam ab hospitum magnitudine animorum serenitas intenditur. Scim Salutatione cu vldam dicitur: Vnus quide n plius humanitatis passibus ad nos diuertit, sed tot simul Heroum lumina tecum inters, quot è tua stirpe velut è lanuvium fonte cers Poëtarum fabulam Soles emerlere. Adem hanc tot hiderum efficit coloniam, quæ e Gentilitia Tua Domo sidera Cælo Patrio attulere. Huc & illud spectaret. Opprimus argu-

argumenti magnitudine, & verborum inopes materiz facunditas, laudisq; fieri copia.

Traianum Plinius in inq. eda Romano laudat. Quam desideratus tuus in Vibem ingressus? nam priores machinamenta, & echant, non tam quadrumgo carro & s' b' ne hasequis, sed humeris hominum, quod arceantibus erat, veluti pedum stam anil. Et: Tu à corporis proceritate aq; excellior, & i' p'ib' Principum quendam triumphum exist

3tio Exaggeratur tenuitas loci & eorum, ad quos diuertit hospes, tamen illud diceret: Loca angustia non obstant immensæ mentis capacitati: nam vel illas suâ granditate d'ant, vel illuc digredi nil pensi habent nom' ignari, magnitudinem hospitum à loci magnitudine non capere incrementum. Item diceret: Ad tenues se demittunt animas Principes, Solis ipsius edocti magisterio, qui è Cælo ad ima per radios descehit, nullam inde suæ lucis diminutionem passus.

4to Desiderium aduentus pridem antea imminis conceptum exprimitur, sic nonnemo: Non gratia agris sit eribus rorem nubes, Romæ omni eum Asia, Scipionem Massinissæ Roma submisit, quàm Te nobis Tua humanum præteruecta fastidium humanitas.

5to Sæpius Digressio instituitur ad hospitum illius Maiores, & si quid in illis admirandum aut illustre occurrit, depromitur. De-

Deniq; illud hic dicere poteris cum Plinio: Veniet et go tempoꝛis, quo poster. v. ere, visenda n. tradere n. p. tibus adhuc gentent, quæ recta magnus hoipes impletas, eoa sub porticu olim confeduris, &c. Adde es. Nec nobis vnquam excidet hæc quibus pot. or Tua dignatio: hoc ipsum Tuus signum vestigis iter, & posthuc venerabimur ipsi, & excipiant facti memoriam anni consequentes.

Ferè hæc omnia Puncta Salutationis complectitur illa.

**Salutatio Urbani VIII Pontif. Max: à
Faminiانو Strada in Collegio Romano.**

Ingens hic fulgor tenebris nostris obortus
B. P. perfringeret oculos intuentium, nisi
Maiestatem Tuam vrbauitate cumulatam rō-
perares ipse nobis, ad quos non magis de via,
quam de Maiestate deflexisti. Redis, vt vid. o.
non grauati ad notum Gregor. anz v. p. e. n. x.
stadum, quod a primis annis pama. i. semper
ingenuo decurristi. Iuuat opinor alucaram
inuilere, vbi prima eloque. n. elia, celestia
planè dona elaborasti. Et nunc seruat sedē
honor Tuus, seruabitq; in posteru m: hæc quæ
conferunt recta, hi gradus Tuus signati vestigis
erunt nobis templi ad instar, quod a Gre-
gorio quondam extructum, ab Urbano hodie
confe-

consecratum religiosius colemus, in eoq; celestem vnum p. imaginem & venerabimur ipsi, & excipiant facti memoriam anni consequentes, aut entq; à nobis non sine aliquo inuidia moisu possent quidd hæc aliquando recta lustraueris, hic Maiestatem oris tanquam de celo tranens spectandam nobis submiseris. Se nos humanissime Pontificem, Gregorianos raitos Tua humanitate complebimus, h. ne diem & Christi occurrentis in via discipulis, & Christi Vicarij ad nos de via diuertentis gemina gratulatione felicissimum, noua semper ad posteros prædicatione transmutemus.

§ I I.

**Modus multiplex contexendæ
Salutationis.**

Best, quæ dicta Superiores, satis te instruant,
tamen hic p. ut bono m. o. t. s. tibi mentem
imbuant.

Primus Modus.

Per Allusionem ad Circumstantiam Tem-
poris, eam in plausus & laudes, quoad fieri potest, trahendo. Exemplis id illustro. Sic imp. r. is conformatur salutationi Lucis Exercituum Dominicæ p. m. a. Qu. drag. h. o. z. adornata: Etiam desertum Christi nos dilectos effi-

tos efficit Dux & hostes Illust. In solitudo-
nem hodie recessit Verbum, sed adhuc in Vir-
be nobis verba in tanti venerationem hospiti-
tis supersunt; & famelicante Christo, ciborum
magis abstinentiam amamus, quam Verborum.
Sane in Tuis laudibus plausuq; Tibi hospita-
liter adornando nunquam nobis reituna po-
test contingere Oratio, quorum desideria Tui
conspicū vñ; ad satietatem adimplet. Cū
cumiferis tecum populorum solatia, & post ex-
acta nuper Isalaria nouā hilaritate animos per-
fundis, trophæisq; assuetus, etiam nubes ani-
mi triumphas, eādem Imperiali clauā & ho-
stes a Patria, & maxorem ab animis propul-
sans. Vñ; adeo tam armorum Imperium,
remes quam animorum. Prodit ergo e Sac-
ris cineribus nobis Phoenix cū toties nata
Tuo de conspectu tripudia reuascuntur! Non
sic nempe tota sacro illi cineri voluptas in-
sepulta, vt ei Phœnicis prodigia Tuo cum ad-
uentu non recurrant. Bustum hoc cinera-
rium virale est, quod Sacris temperata imò ex-
tinguita legibus gaud a Te auctore pulcherrimo
in animos reducit. Et quidni reduceret, Te
augusta Tuae Domus decora, quorum in Te
illustre peragere compendium, in hoc maxime in-
ferentes sed neq; Patri minus spondes so-
lati, quia plura nunc consilij Domestici ex Pa-
tris arbitrium illa Te requirit; cuius armis vi-

Antibus

Antibus in Toga decerpit oleas in Sago ne-
cti laureas. Nam vt consilij in Procerum
ceru, illi facies ita nos etā, quā potes polle-
q; beneuolentia complectere.

Etiam illa Saturnio ex eodem Fonte pro-
fluxit, nempe Adiuncto temporis:

Hæc, quæ Tui desiderium pridem accen-
derat flamma hucusq; arsit in animis, Sed
tam tangitur Promonere December, & ardo-
rem beato pia ē temperat euentu, dum vota
fecerit coronat; Aduentui Diuino Tuum
permanens, quo Tux facit pretium tarditati.
Sic & Tu aduentum distuleras vñ; ad Adue-
tum; ne tardius ad nos venires quam DEVS.
nempe tantis hospitibus aliquid cum DEO
commune interuenit, etiam aduentus. Nec
distingere v. am licuit, ex quo factus etiam Vi-
ator DEUS &c.

Secundus Modus.

Sumitur persæpe à circumstantia Natalium
Sac stemmatis; quod item exemplo illu-
stro. Sic in confluxu aliorum Procerum Cra-
comensis Antistes ex Olorinorum Familiaz
Salutatus:

Quo Polonæ conuolârunt Aquilæ, nec O-
lores abesse deceat, Dux & Præui Illust. Re-
gram nempe candidamq; Regni alitem carere
candido

candido vix docuit comitatu suavis in Regnis
harmonia, vbi & clangunt Aquilæ, & concu-
nunt olives, vtraq; ales candidi est omnis,
diæq; candidum meretur lapillum, quo alter-
utra in Vibem involat, si non hoc ipsum al-
tius Poloniam effert gloriam, aut meliori dat
locum augurio, quod cum alibi Aquilis præ-
volant vultures, Cygni & Aquilæ Poloniam
tantum circumvolent. Quare à Regalibus A-
quilis ad Tuam nos convertimus olivem,
vtrumq; eminet: nam & Aquilæ ad solium &
coronam, & olor evolat ad aras & Insulas cel-
siores. Et nonne evolâsse, cui candidum ad-
jecit suffragium natiuis color, & translatus
ab auita voluci in Pontificiam mentem can-
dor? Hinc vrbis illa Lechæarum urbium Prin-
ceps gaudet se tantum Insulis coronasse car-
put, ominata sibi dies candidos sub tantæ fe-
licitatis candidato. Sic acutamine Annuli
ad grandiore annulum, qui Te desponsat
Cræci Ecclesiæ, profecisti? solenne quippe est
annulum antulo catenari. Adeo proptum
Tibi fuerat domi Honorum insignia mereri,
qui olim amorem si purem; in Te traxerat
exerorum, Capuolino ansere Polonum obitu
pescente olivem, vbi suavis facundæ ver-
bur Cyneo cantu aures Lat jteruisti, & ab
Aquæ de Romano Solem in Tuum pectus ac-
mentem (ne tuus terris desisset Zodiacus) tra-
cullisti.

tulisti. Prouerent nos aliud tanti hospitii,
tanti Antistitis laudes, si tam alce nostra sub-
volare possent ingens, quam Tuum olivem
decuisset. Dicendi ergo hinc (loqui enim
diutius esset, anserem inter olores obstrepe-
re) non tamen gaudendi facimus, cum pri-
mum exhibuit nobis per huc ad nos descen-
sam humanitatis memoriam posuit, cum &
vitam.

Tertius Modus.

Cum plura simul Adiuncta Rerum, Locis,
Temporis, Personæ cōacervantur. Talis
est Salutatio Archiepiscopi Gnesni: primatis
Poloniæ Primiq; Principis dicta Leopoli in h-
ne Comitiſſionis, durante adhuc vinculo mi-
litaris Federatorum:

Postremus te nrore, re ac nomine Primas
primusq; venis Princeps Archipraesul Illustr:
Alj tibi præuere Proceres, ne soli tantum
Planetarum Principi minora præire lide-
rederemus, quocunq; Tu ordine magnus vr-
bis hospes iuberis, semper es Primus & rin-
ceps: seu primum ante alia seu vltimum o-
riare sidus, semper Tu Primas; plane ut idem
sidus est seu ma e inter Prima dei crepundia
oriatur Paſſphorus, seu sub quoddam diei ve-
num Hesperus illucelat. Tantum en ves in-
ter Patrios Procerum splendor, vt jam li-

fest maximos sollicitj dies a Tua hospicj ma-
 gnitudo ne dedinare, cur vt Vibrant, eas pa-
 fu deat conficere virtutemq; ita S. em in au-
 ge constituit. Crede n in merum gaudij
 gemulumq; emulatum non recepto n an-
 bus & ex Vaticana Vib. proprio a latere, &
 Te Nato Dom. Legato a - orde. Si non hos-
 iplo aliquid in Te Apostolica cuncte Nutri-
 quod vo ueris curare palare Faciam. Adu-
 ras & Tu nuper e Lucheo Aquilone nati-
 uox is Pelonas Aquilas nexibus soluturas, in-
 se. tus eorum vincula, quibus vna esset in-
 amore libertas; Sed Gordio intricatiorem
 nexum inueneras, contraquem iam pane gla-
 dium vibrabat Romanus Macedonico meior
 priorg; quai tumuis VII Alexander; nexum
 ingrain expulatu difficilem, quamuis in Te
 incidisset, cui post Rotam hic esset soluci di-
 summa calitus potestas Nouerat colonia
 quem tanto praeferet negotio, vt pote qui
 tam facundia consilijs sis, vt etiam in au-
 sebant caput geras, ne gentiliun quidam
 Symbolum abiq; cap te eleuolens. Accinere
 proinde tibi parabat Patria, quod parum gra-
 ta Regali manipulo vincula Tu etiam d. ruper-
 is, nisi iniqua temporum ratio & quadam
 raro um vis obstitisset. Quod vero in super-
 spectandum a te nobis exhibes, & tantus cum
 sis, ad minimus Te usq; inclinas, non est que-

grati animi argumento id reponi queat. Ad
sua nos vocat, Ce frigidus Tox d'gnatio & no-
stra damnare renuitas. Vult, ac tot qualia
Ab. Ab. Patriz o ierariam remo Adalberti Se
conflorū impudū ad Infalas impelle diutius
Fortunatas.

luxta eundem modum scripta est &c.

*Salutatio Episcopi Cracoviensis dicta
1. Nouemb. in Basilica SS. Iohannis
Bapt. & Euzarg.*

Recreas tandem Tuos, quo serenas omnia
contectus, quos ipsa Tui etiam adueniens
fama eminus haurasti, Annistes Illustrissime.
Differte Tibi placuere Urbis gaudia, donec illius
angustias Te desiderio dilatares. Sed differre
non licuit nisi ad Kalendas, & a luce vniuer-
sorum Caelum illustres, & a Tua; ut ardori
desideriorum ille tunc passeret dies, qui pro-
ximè, iaculantes Annos tunc flammæ & sinu
rita Caeli desideria temperantur. Nemo tam
numerose splendido grege exornatus, quā
tu, quem, omnipotens, toto votorum imo &
tot Divorum indoxit frequentia Candore
nempe an auro, coloris a iis tunc menib; scæ-
lestes animæ, qui solis in Gentibus tuo
resplendit orbis, se nunquam tibi aris in-
cedit laudata vestes, quæ tu superum exclu-
dit con-

dit contubernia, nec confortia gratiorum.
 Eum hæc ipsa Bentotam dy a Foo intus
 beāti, rustumq; huius statuta Torcularis exul-
 tat vel in vtero assuetus ad tripudia, per Aquas
 ad eum deflexit hospes in Virgine DEVS
 iam, quantumvis ille nemo maior hæc ad-
 cel or assurgit, cum Tu in Regni Clero de-
 gnuq; Proceribus catus, minueris confortia
 non declinas. Quare cauto, id est, alarum
 diem hunc, qui Te nobis exhibet, lapillo li-
 gnabimus, ill id in votis habuit, ut Tui vol-
 untis solatia, quæ hodie dedisti maxima, non de-
 neget diuturna. Quæ quidem religiosarum
 mentium vota si approbas, non magis a Te pro-
 mo inter Clerum inuicandis (quod Theodorus
 rum est placitum) quam toti huic Ordini, no-
 vum grati animi imprimes characterem.

Quartus Modus.

Potest desumi aliquando ex Circumstantiis
 nominis. haud enim dubium est aliquam
 nomina amplam dicendi offerre materiam.
 Patet id in hac Salutatione Petri N. Non
 minus Petri cuius nobis hodie indicitur, cuius
 & Alexandrinum Antistitem annus reuolu-
 tio, & Te nobis rotadeuebat Cathariz. Ne
 iunius ad Te pertrahant Petri: cula, quibus
 Apollonius, quædam Tyrus, quædam Hel-
 lenum Tibi maximus hospes deuinxisti. Ro-

manæ

manæ fidei sumus, Petrum libentes volentesq;
 colimus, & filij Aquilæ filium columbæ. Si nō
 hoc ipso Te grandiore probas Aquilā, quod
 soli Aquinatico diutius inhaeretas, dum ad
 illius lucem ingenij Tui indolem explorares.
 Romæ iam Petrum inuideri nefas ducimus,
 cum ad Tuum admitteretur conpectum. Ro-
 manæ efficit, quod Petri nomen intudisti &c.

Quintus Modus.

Nunc euentus occurrens, nunc item Di-
 gnitatis fulgor aut iniquæ Honoris dabit
 dicendi imperium. Sic ad quendam dictum:
 Fatalem nuper exhortumus aduentum Coelo
 fac, sed Cometes hic augur latitæ fuit, quā
 liberaliter animos pertundis, Hopes deside-
 ratissime. Orit nempe gaudiū parsimoniam
 Regale Sigismundi nomen &c.

Sextus Modus.

Est vsus Bruditionis in Peroralem & Apodicticam
 tractat, cuius exempla hæc accipe:

Solutatio deducta à symbolo

Rarum in pari fastigio Tux humanitatis
 Specimen ad has diuertentis loci angus-
 tias, magnum illam in Romana Purpura re-
 uocat Barberinum. Sacra ille Musis an Tullio
 cuius viri, Romano limina visibat hos es (ve
 termæ.

ferme à literis non abhorrent, qui digna literis gerunt) cum pro Lyezi foribus hortulorum miris ditandum floribus, (na & hortuli non desunt illi Hortensio) auertit, qui, ut adjectam habebat inscriptionem, *Expeditaret apes*. Datum hoc & Purpurati Patria signibus quæ rutilis omnes condebant condebantq; Apes, datum & hospitibus dignitati, quæ tantam in illo Romæ æ iuuentutis flore sitim ac desideria sui aduentus accenderat. Quod quidem herartum, si hunc quam ex congruo Purpuratæ celestitudini fuerit intercriptum, in comperto est: Illud in eo, si Roma suas teratq; non incongruâ crisi norauerim, quod beneticum se potius præbere vellet, quam accipere illius Hortuli cultores testarentur. Aliud nos testari cogimur, re intra hæc maxima recepto: diuturnæ expectationi, (quam non satis Tullianus ille hortulus suis coloribus adumbrasset) præmium referri potius quam Tux amplitudini parem. Vibanitatis insitit tamis apparatu. Cilicium is est b nefico ad nos deflexu plura viuidi amoris argumenta quam Barberini Apes de appicto Senolæ virid. rio, vel ex insensu liberali pistoris ingenio floribus collegissent. Sic non sterile bonum est tanti Herois è proximo conspectus, qui & oculos nouæ magnarum mentium scenæ intentos recreat, & animis nouam bene præsegiens diuicium

di necessitatem inducit. Viue, vir atrophisme, diu Patriæ, diu inlyte & a sturpi, vior & m. hi, ac luce hac, quam tibi Genus & Virtus getima cleroium prolapsæ tox accendit, diu lacrima Serena.

Alter

*Salutatio deducta ab Exemplo per
Prosi: & Apod:*

Plerumq; magnitudinis hospitum par gaudij respondet magnitudo, adeoque huius mensura est sola venientium dignitas & Fortuna. Ad Numidæ Regem Massinissam proueco. Deos ille ceu intolite auctores Fortunæ gratijs veneratus, dum fatalem illum Carthaginis & Africæ cladibus quàm suo noviore nomine Scipionem ad se cerneret diuertisse. Inclinarat illi animum Rex vibanissimus, cui sua inclinarat se rumb supplex Africa: & in eundem ruerat amplexus, quasi suam tanto in hospite felicitatem stringeret, non facile, si liceret, dimittendam.

In maiores me impellit gratas ea, quæ me circumstac, ac toto se infundit sinu felicitas. Nec enim aut Tu mihi Romano Scipione minor, nec ille, tibi Te maior arroganti videretur, si eam, quam ubiq; circum fers amplitudinem maximam inuidendam in Te aduerteret. Vanum est, quod Massinissam inter hæc

Fortunæangebatur munera, & me angit vehementius, quod eam, quæ mihi tecum mittitur (utinam abiq; Occasu) Fortunam ita pressis tenere manibus nequeam &c. Deniq; potest Allegorice facta res tota deduci, ut patet ex Salutatione dicta in Prologo de Stegmatisbus sub titulo: Campus.

S III:

De Inscriptionibus Arcuum Triumphalium ingressu Principum.

IN Soleanni Principis ingressu eriguntur sepius machinæ theatrales & moles superbae magnificæ extructæ apparatus, vulgò Arcus Triumphales, quibus vel Picturæ Symbolicæ adduntur, vel aliquid rosea aut ligatâ Oratione inscribitur.

Picturæ autem in Arcubus Triumphalibus adhibendæ, præsunt delicta vel ex Alusione ad insignia Principis; insignia, inquam, honoris vel generis, ut patet ex proxime dicto de Barberino Scholas Romanas invasente; vel ab Analogia, seu similitudine rei alicuius cum Persona & munere Principis, cuiusq; adventus.

Sic Christopho II. Regi Belgii ingressu edictis depicta est tot quadragesimæ cum Leniarte. Illustratis omnia Vel cerrè pictura humilior est index ac testis publicæ lætitiæ et

adventu

adventu Principis derivata. Sic Alphonsus Regi urbem ingredienti depicta est Corona laureæ in annulum desinens cum Lem: *Hilaritas Præsertim*.

Hæc servant & alia quædam Symbola.

Primum, Henricus Dux Brundiscentis Ionâ deping. iussit cum Sacra illa inscriptione: *Visitavit nos Oriens ex alto* adum. Carolus Lotharingus lampadi accensa in hasta inuenta, Lemma addidit: *Lux publica Principis ingens*. Item est Marcelus Veneti Ducis, Columba cum ramo olivæ & Lem: *Bona Sacra* qui esset *Is* in nubibus cum Lem: *Quod adferet ista serenum*.

Quodsi in Arcubus Triumphalibus velis aliquid inscribere quâcunq; oratione, Inscripção illa debet continere breuem sed nervosam laudem Principis, vel appreciationem, vel omnia, vel publicæ lætitiæ indicia. Solennis illa fuit Inscripção, quam in Arcu triumphali, qui fuit Imperatori Traiano erectus, Roma apposuit:

Patri Pio, Patri Senatûs, Patri honorum omnium, Patri Patriæ Pio, Iusto, Felici, semper Augusto.

S. P. Q. R.

In Arcu Triumphali Nicææ erecto hæc Inscripção posita in ingressu Neosponsorum:

157

Felici-

Felicibus Pacis suæ Sponsis Serenissimis
Sabaudæ Principibus S. P. Q. N. pro Ianito-
ribus clausis has triumphales aperuit.

Aliquando huiusmodi Inscriptiores pluri-
bus verbis continguntur. Talis illa Vladislao IV.

Ingrederere solpes euite Diuorum sanguis,
Tux Patriz votum & spes, Fortium Clemen-
tissime, Clementium Fortissime, tota Lechici
Nominis Maestas: Ingrederere Vita Civium,
Consiliū Reipublicæ, Senatūs oraculum, Mens
Poloniz. Tecum Tua felicitas heptra capiat,
Tegum Tua Virtus coronetur: Imple factis
fastis æternitatis: addant Tibi Superi tot an-
nos, quot nobis eripi ab hoste vetuisti.

Talis & illa Inscriptio Arcūs Triumphalis
Cardinali Cafari Montio Mediolanum ingre-
dienti:

*Assuevit Victorijs, assuesce & triumphis:
his Casarem, & priuatum esse non licet.*

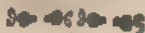
Ad primæ Romæ regimen, per secundā ascende:

*Ad Te iubumia quæq; referuntur, vt iuccrescant
Eminentiā titulum est alijs, Montis etiā natura.*

Si Virtutis præmia non respondent,

*Meritis gloriā crede, non tergite debentis.
Ingrederere igitur, & Insubria Tux etiā inde felicit*

Sciam, quod iterum Cafaris sedes sit.

Erudi-

S I V.

Eruditio hospitalis delibatur.

Longiores hic alij, ego breuior, ne in no-
tionibus videar heluari.

Augustum imprimis mirabere. cui officio-
sum Sane magis ipsemet restante placuit,
quàm sumptuosissimum epulum. Tanta vel in
vno verbo latet suauitas, maxime tum ar-
tana mentis detegit studia, quæ vocabulo ve-
ritatem concepit, & gratiam intendunt.

¶ Iam in Africam Te te ego, Annibale re-
cepto triumphantem. ¶ ecce Annibal Saluta-
tionem post rem cum Romanis bene gestam
ipsi triūpho prætulit.

3 Congest a Salutationibus in hospites etiā
tituli. Sic Leccius Cincinnatus in triumpho,
Vrbis Patronus est salutus. Sic Dentatus
Romam è bello rediit Achilles est appellatq.

4 Execror Alexandri f. Num, qui a nemine
salutari, adorari ab omnibus voluit: Nempe
Iouis se filium credidit crediq; voluit Victor
pratumidus, ignarus imbellem videri anuū,
qui de factu nesciat triumphare.

¶ Quis adhuc non insultet veterum Impe-
ratorum superbix, qui Vrbem non quadr-ju-
go curius, aut albenib. equis sed humeris
hominum succolantibus ingressi sunt? et
hic excipiat suum Principem Plinius de hac
superbia Principū triumphantē. 26 Va-

6 Urbanitas & quem defecit, à saxo etiam in politum emollefcatur. Nam apud Iones m-
vix publicis statuz lapidez figebantur, quæ
aduentantes hospites Græcè salutarent. Non
tamen omino placent hi saxi Oratores, ma-
lim animas per linguam quam saxa per ina-
nem sonitum perorare.

7 Barbari etiã non omninò barbarè: Thra-
cas veteres inteligo, apud quos iramos fere-
bat, vti Principes cum se mutuo salutarent,
ter digito labra compellerent, se tantis ho-
spitibus salutandis in pares sic testati. nempe
præstat appressio labris digito conticescere,
quam non ex merito hospitum blaterare.

8 Et Tyrannis aliquando sapuit, ferumque
exuit ingenium, dum morum comitatem exi-
geret hospitans Sapiëntia. Dionysium vide.
Tyrannus hic Sæculorum sed Sapiëntiæ cultor
ex natus extitit, dum Sapiëntiæ Platonis ad ho-
minis ætatem, ut missis obuiam coronatis na-
uibus, eundem & naui quadrigis exceperit,
etiam ipse sibi obuius. Tantum sapiëntia in
Tyrannos etiam exercet Imperium.

9 Istam aues ad hæc officia olim instruat.
Hinc Sætyricus. Quis expedit pliraco lu-
num cha?

Sed L. iudicio potius illa huc feruit, quæ ad
particulares rerum ac personarum, quæ salu-
tandæ sunt Circumstantias attinet, ut de cir-
cumbus

tutibus Honoribus &c. de quibus aliquid in
Profectionibus dictum.

S. V.

Aliquæ Salutationes.

Superiùs allatis adhuc aliquas superaddo. I. sit

Salutatio Delegatorum Regni Iudicum.

Redistis tandem cum reduce Iustitia, Am-
plissimi Proceres, simulq; loci huius soli-
tudinem & squaiorem Curæ depulstis. To-
ta pænè inter dendena nobis effluxit hyems,
quæ non alius facile torrens restinxisset nisi
totis hac alie & vestra decora influxissent. Vo-
ta Maius tandem coronauit non floribus, sed
Solibus, quibus pretiosa hæc tempestas libe-
raliter quotannis depiuit. nec enim vel The-
midia Polonæ gladio suis fangor, vel hospiti-
bus tantis notus non inest serenitas, cuiq;
superbiam pericula indicio. Hos vel maximè
Sinesæ et Sarmatæ indulgenti palpebra con-
uectur, ad hos & cantacum & ceorum indolem
explorat iustitias, quos primas Regno inue-
nit Batotius, dosidua cœlestis Astræ cū tam
vixisti tu huius corona tanto nobiliore iuda-
stra, quanto ceteris Regna conuincunt. & Co-
rois æquitate ad nunculo dentitæ. Ache-
nienium vos componerem tribuam, quod
lucum

lucem in iudicijs oderat; nisi nocturnam illud tribunal foret, hoc æquarum. Nam alios fore Præides quid vobis vetustas conferat? Zoleucus enim sibi oculum unum, alterum filio pateris ob parricidium Victoris; Sed ne suo an vno omnis oculo causarum momenta perspiceret, cum tamen vobis laus sit integra, quæ illi diminuta Charondam Iudicem prædicarunt Liberj damnavit temeritas; qui dum contra legem progressus cum telis, eadem incubuit, & vitam & iudicia in perevit; sed à Sarmatico tribunal longe abest omnis temeritas. Quod si Læbanus Iudex sine maius, sed iudicia voce corrupti, dum linguæ & affectui nescit temperare. Illustrius est delegatus Regni huius Iudices etiam cum visu manuum Iustitiam retinere, solamq; manib; in foro apprehendere Iustitiam. Atticus Dracō leges tantum sanguinas tulit, et hoc in perniciem & interitum generis humani, non in legum tutelam; Solus illi character sanguinis, vobis mitioris Iustitiæ character Elogium inscribet Immortale. Nam Iudiciū Paridis, (quo melius pro Helena egit quàm pro Iustitia) in Dearum dissidio expertum vindictes lunonitas; Minor vero æquitas interni tribunal meruit, ad Oicum scilicet releganda, ut quæ Cœlum minimo meruisset, cui vos olim inferet vobis inlitus æquitatis amor. De-
niq;

niq; Romanæ fœces etiam in Innocentium ceruicis hebetata, sæpe Iustitiæ, sæpius crudelitatis insignia; nam & scire in ciues innocuos sub Tarquinio, & septimam infamant Marij Purpuram: Vestræ æquitatis gloria veritatis omnem præcipit, quibus omnia è legum præscripto ad balancem Iustitiæ reuocantur. Sed ne dicendi mora ditionis gratiam præfocet, cum non loquendi opportunus sit quàm tacendi artificium, concessimus interim, ipso etiam silentio facundi, ut potè quos Sarmatici Arcopagi laudibus impares ipsa taciturnitas attestatur.

*Salutatio Episcopi Vilmensis Discta à
Sarbicio.*

Si horum omnium, quos circumfusus vides, sperinde hilares animi, atq; conspici vultus essent; videres protecto, Præsul Illustris Te non intra has ædes, sed in nostris cordibus consedisse. Hæc enim condita humanitate Tui oris maiestas, hic Tui virtuti non impar, sed Fortuna maior animas, hic niveus nō ætate magis quam candore animi vultus meruit, ut non magis hodie per animas, quam per Tui aduentus lætitiā animaremur. Occupa igitur hoc animorum Regnum & solium, atq; istam Salutandi Tui alacritatem, quam in
vultibus

velibus legis, nostrorum animorum Vadem prædici q. habeo. Cæterum cum ad sacra mensus lux osculum accedemus, idud cegta, non magis nos labra Tuo annulo, quam animos Tibi consignare.

S VI.

De Salutatione Regis in Comitibus Polonorum.

Ita fert mos Patrius, ut initio Comitiorum Regni à Nuntiis Palatinatum Rex publicè salutetur. In hac Salutatione primo Omnium ordinum lætitia exprimitur de incolumitate Principis; ad quodiuvant hæ Sententiæ: Rege incolumi mens omnibus vna. *Item:* A capite salus corporis dependet. *Item:* Salus Reipublicæ vacillat, quoniam & salus Prine p.s. Iuvaret item illa Eruditio, quòd pro salute Augusti Ritem olim Romani coniecerint in lacum Curtij

atq. in eadem Salutatione laus Principis pertractatur ab eius vigilantia, felicitate, triumphis, & studio boni publici promouendi. Hi vero hæ sententiæ adhiberentur imò: Maximo Imperio maxima cura inest. *Item:* Omnium otu somnos vigilantia Principis detedit, omnium otu villus labor, omnium delicias, illius industria. *Item:* Princeps remissior al quando animum habebit, nunquam solutum.

tum. *Item:* Princeps sibi dictum illud putet ex Claudio

Nec Tua Te moveant, sed publica damna.

Et illud Seneca: hæ Respublica Tua est, & Tu Reip. blicæ. *Item:* Moderatori Reipublicæ vita Civium beata proposita est. *Rarum Seneca:* Principis magnitudo firma stabiisque est, quem omnes tam supra se, quam pro se solvant.

quo Immunitatum & Libertatis tutelam insinuant. Deniq; Ad Regis mandis osculum ad necti petunt. Huius Salutationis Exemplum accipe.

Salutatio Regis in Comitibus, nomine Palatinatum aliorumq; Regni Polonia Districtuum

Quos in hoc Lecheæ Libertatis Comitio Tux Mæstatis solio circumfusus vides, publicæ inter nuntios crede lætitiæ, Regum Serenitæ. Nec aliunde animis ea voluptas insedit, quam inde seceptis oboritur non desitæ sortis fid. cia, in quam certids haud affurgitur, quam si non insuam sanè Imperio, id præcipiat Coronati Principis incolumitas. Etiam hæ Regnorum basis est, nec sohde stabitur illorum felicitas hæc vel leuiter concosâ. veruantur Imperia, dum Cæli munere Bonus Princeps nec satis, nec fortunæ tens ob.

noxius conseruatur. Deniq; alternat Fortuna
vices, cum & Principis vires, nec vnde hoc
Imperij corpus, quod nonnisi mens Regum
animat, non labascit, vbi Capitis pericula ter-
ruere. Non postrema ergo Regni felicitas est
Princeps incolutus, vel si non in Romano
tantum solio Valentem sceptris nouerint qui
vitam simul Civibus, vitam Patriæ inspiciet.
Hinc ut nihil vtriq; huic amplissimo Ordini,
nihil Patriæ in votis potius, quam Salus Prin-
cipis, ita nec vberiorum quidquam aperitica-
tebrarum gaudiorum. Et sanè tot quasi cala-
mitatibus Imperij moles, quæ Tux Maiestatis
humeris tutò incubuit; non imbecilles posui-
tæ laertos, quibus ut se iam erigit, sic sati-
scentibus laboretur, vbi autem locum tam
felici dedere auspicio, etiam de felici Comi-
tiorum exitu non irritum præbent auguriū.
quippe:

(père fidem;

*Rege incolumi mens omnib; fna, si amissu su-
adeoq; hic etiam uoculare licet, quod olim
Roma suo Principi: Salua Resp. b. ex, Saluus
Imperator. Nec difficile saluum libenter ha-
bent subacti, quem ex te & pro se pariter nō-
runt. At Te ruent & Patriæ sceptris domesti-
fica designauit suffragia, eundem Patriæ
Iactem tibi gratulata, quem Ciuem Patriæ
Regem Calatunq; Fortunæ athens Cæli be-
nigno accepimus. nec enim minimo repo-
nendum*

nendum loco, & imperaturum Patriæ Ciuem
dent sidera, cui non melius pondus ac regi-
men terrarum incumbat, quam vltimi æ-
lum, vel Magno lincei dulcis Sarcina Achi-
ses Parens. Hæc demum aras Te Principe re-
floruit, quæ Reges Regno, dum Te parcurit,
& filio parem effudit animam. Nec non au-
spicato celsit, quod in Te Patriæ suffragia cō-
spirant: pacemur, quoniam vix arma, vno
quam peperere. Ita hostem orbemq; vel Re-
gem nomen ad reuerentiam compellit, &
ferum veneratio excutit, vel male tibi præ-
sagus hostilitatis timor armorum otium pefo-
loadet. Pauet Tuum etiam clauum in vna
gna mucronem hostis, quem tibi fatale dū
presensur, hinc ne suis te lacellit armis &
tuatimet, antequam persenscat. adeo laues
Patriæ somnos Tua parit v.g. Janua: pacat-
tum in Tuo labore otium, in Tua fortuna di-
es reperimus fortunatos, nec iam priorum
Principum fati ingemiscimus, quando in Te
redituam eorum marginem & aoplatis for-
tunæ capimus praesagia. Sed ut Patria in tato,
dum imperas, sic & Patriæ libertas, quæ ut
sceptris adoptat Principes, sic Principum be-
nivolentiam experitur, de Te tibi non aliud
polliceri potest, quam quod de Principe, in-
eiusdem libertatis sinu a fasces educato. Da-
bis iam Regali huius benivolentia reuerentia
cum

cum nos ad osculum Regiæ manûs, quæ vñ
hosti minatur exitum, ut Paris legibus nos-
traq; immunitati tutelam appromittit, ad-
miseris &c.

CAPVT III.

De Oratione Valèdi et ia.

Proximus à salutatione locus est Officio-
sæ Salutationi inuicem hæ succedunt;
si hæc Salus Tibi contigit, contigit Vale alibi;
nec Tibi salutans hospitis daretur æpia nisi
alter eidem alibi dixisset vale. Quare & hu-
iusmodi Oratio idea non careat.

§ I.

Primum genus Valèdictionis.

Valèdictione multiplices: alie, in quibus
perigrè abeunt amico vel Mecænati va-
lèdicimus; & in his limo testatur dolorem
aliquem de eorum abscessu, quorum ve nos
exhilarauit conspectus, ita conturbabit absen-
tia. Idò Opprecamur iter felix & reditum fe-
licem. Quæ omnia in subiiciendis Exemplis
prebunt.

Valèdictio abituro Hospiti vel Me-
cænati.

Nec

NEc in te nobis tam solida offulsit fel ci-
tas, quæ non auro merore confusio læ-
datur, M. J. adeo foris vel maxima raro ad-
pium fluxit / Deterit prunæ fecunditas no-
tam instans à Tuo discessu orbis, & antea
loquax coram lætitia suas dolores cogitur par-
tes casto danti solo Tui relicto delirio ali-
ud hinc moris iter. Vix adeo non solum à
minoribus astris Solem hoc discernimus ar-
gumento, quod nube vel occasu interce, sus-
cit. Quinam caliginem pulato veluti post ex-
itum diem impocat orbi. Porro in iustam
erumpere querelam dolor, nisi te teneas lon-
ginquitas non aliter nostris obtutibus subdu-
ceret, ac eundem Planetarum Principem præ-
cepit. nocturni gressus subrebat, breuis lucis
extinctæ iamina exortu crastino pensaturus.
Verum nec erit nobis te sic eripit, ut non to-
tus lætas adhuc in præcordiis, in quibus sta-
bile latet dominum deaxit amor. è late do-
mestico procreporum erumque urget se-
ries, extra tamen a iuniorum penetralia eu ga-
ti nunciat tibi, licet herbatq; Oculorum
hæc iactura est non animorum, dum per via-
rum locor inq; è vortia tanq; sper diuelleris,
quæ caros & ovis diuturnæ nobis speciem
lætæ adumbrat absentis, vixis tunc q; com-
tatu n, ne aljs, n huiusmodi hodie nobis
cuius quamprimum iterum oratio.

Vale-

Valedictio dicta delegatis Regni Iudicibus.

Hic Varij affectus Oratorio effertur ambitu. Imo Orator iacturam felicitatis & gaudij sic exaggerat.

Ergo quæ perenne inuehitis Patriæ serenū, ubi hinc, lucere tandem, sidera Lechini fori, desinetis? Vt nam fixarum indolem stellarum vobis patris a fori indidisset ne hunc extra Zodiacum liceret procedere? In quandam Luminum Patriam, locus hic transiit, videbitur quamdiu in Purpure Vestis luce radiavit, sed ecce, dum in Zodiaci libra felicitatis nostræ pondus expēdimus, tota subito amittitur, vobis iustitæ libram alio transigentibus. Adeo vel terrigenas fœnit October, qui Zodiacum scorpionis signo temeravit, non totum in Carlos effudit virus, etiam in vobis animos idem inspirat, qui idcirco non sine vulnere, quia nec sine dolore.

Secundo Præfugium famæ non intermoritur abeuntibus Orator edicit.

Dies hic lustrum quidem foro, sed non vestris sine n indicit præconijs, quæ ampliores sunt, quam ut terminum pati viderint. Plurima præconavisse gloriæ limites, ultra votum alijs non processit, vobis ipsa Patrij iurisdictionis omne in gloriam transcribit, in quâ vobis

vobis tam longa bonæ fidei Præscriptio, ut laus vincat vultus, alleluia. Imo etiam, cum indicit ber immortalæ, sub quibus nec mori licet esse miseram, nec malo felicem, aquitatis lanceam ita moderantibus ut nullo sceleris, si possit, mali, ne sceler aliena dissimulantes flagitio, faceretis vestra Tertio. Pro, etiam abientes studia idem Orator declarat.

Ex vobis, cum ab animis excessistis, ab oculis non a tali recordatione. Sequemur animorum studio, quo pedum passibus ad immensa famæ Olympia non asperis laud libebit comitatum ubique præbetur noster sareles amor, ubi quæ promptus obsequendi ardor vestrum omnium lacus claudet.

S I I.

Secundum valedictionis genus.

Alex Valedictio fuit, in quibus ipse amicis vel hostes abiturus peregrine amicitia vel hostibus veniat. At hic imo testatur dolorem, cum ex eo, quod ab illis divellatur. 1. Si esset hostes, non vero domesticus, gratias exhibet pro ex libris huius salutis hactenus salutis, pro Valedicens rogat, ut eadem benevolentia & studiose prosequantur abientem, quo presentem sunt dignati.

vale-

Valedictio peregrini abiturus.

Meum vi cariter, urget ipsa negotij mor-
lis & gravissima tot causarum momen-
ta. ergo iam inde tantisper divellitur, non
divulsa hanc citra novum animi vulnus au-
rit, sed met, quem urget dacten is & hinc ex-
it. Herculem non melius Thyra aurea cuncta
na devinxere, quam Tu me amaris & raris
hospitibus tatis pigritiis, ejus & nemini
dilecti fuerit ut facit non infuare tantisper il-
la frui. Nec sola hanc novi doloris ratio, &
tunc d' Achi Meconate, a tam amico pector-
re viroque flexu abrupi major fortasse, quod
me ignatum coges vivere, quia redaribendi
Tux & amicitia gratius nunquam parum. Har-
rum tamque ipsa etiam tenuitas ad quatuor
urget obsequia, officia impellit. sed ne vi-
am, quae urget, paribus morer, post gratia
amicum accipe vale, & ipse quam ducit
me hospes vale.

§ III.

Tertium valedictionis genus.

Estimulū apud Poetas, ut ex Equestri
loria ne inter Reges & Procures seu ad Pala-
tium aut Castellaniū, subicillia adle-
ad conclave Regum accessum e conclave
questus orationis, istem liquoribus more & ur-
banitate Patriā valedicant, ubi imo Regali
benevo-

benivolentia vel beneficentia manus sibi col-
latum cum memorant. Deinde exposito ve-
hementer sub inter Equites maneri conat fac-
tunt latu facere deprecantur, si non omnia exa-
mulum praestiterint. Traxerunt post centur se
etiam in de statu Equestri ordinis studium
nunquā posituros, & Equestri Libertatis amo-
rem. Deniq; valedicunt simulq; precantur vs
idem Equester ordo semper boni pueri Au-
dissimos proferat floreatq;

Corollarium ad Valedictionē.

Solet maximē à Poetis peregre abituris dici
vel scribi carmen Valedictorium, quod vo-
cant Propempticon vel Protrepticon. Vide-
re hanc licet a Propertio statio cultissime scripta
& miris affectibus abundantia. Primum Meno-
luveni navigaturo scribit

*Dix quibus audaces amor est servare carinas,
Sabaz, ventosi mure pericula Ponti,
Sternite molle fretum:
Grande tuo navis, damus, Neptune, profundo
Derisum. juvenis dubio committitur alto
Addeis, atq; animae parte suae aequa nostra
Aspice transferre parat proferre benigna
Sidera Soli Zephyro sit copia caeli
Solus agat puppes.*

Sed hujus carminis artificium ex praedictis Poetis
et alij q; discas, nam ego nunc Poeta non habeo.

CAPVT IV.

De Oratione Eucharistica seu
Gratiarum actione.

Multiplex haec, prout & Materiam vel occasi-
onem. Aliquando agitur gratia Principis
pro collato munere, aut alij Mercatoribus pro
quocunq; beneficentiae argumento: Aliquan-
do bene meritis de Republica vris pro re bene
gesta vel impensis ratione obsequij, vt far-
ditum non ita pridem in Comitibus Regni & Se-
natus Stephano Czarniecio terronum olim Suedi-
cum & Marchionum Aguntur item gratia hon-
oribus adfunus vel aiam celebrem potius
pam inuitatis &c &c.

1. 1.

Eruditio huius loci.

Quod si Sententia, & Romanus mihi
 danda primo te in mentem calamusque
 infundat, et jas illud effi. tam usi vulgatum ve
 re tamen oraculum est: Beneficis pier, q.
 tuatur ceu floribus tandem gratia quod ure
 centis s. Et Beneficem, rateris pro dux est
 futurum. Illud ejdem, sed non ita po. batus
 innotuit. Ex his beneficis captantur singu
 li, qui n. n. n. Item. An. ni q. uandam ar
 tius tenentur beneficium vel. vno accipere d
 quam

posse alios felices reddere. Tamen turpissimum damni genus est, inconsultae donationis. Prodigae largitionis comes est praesentia.

Scire tias concedat actum. Em q: Nul-
lum, inquit, Imperium est tuum, nisi comen-
ditum beneficentia.

Sententijs varia succedat Eruditio.

1. Tres Gracias linx e antiquitas. plures su
2. Metocone requiris & obrines.

2 Immortales Gratiarum hortor consilii Aristoteles: credo ve daceret, benehoy fegra
ne memoriam nunquam mori debere.

3. Constantinum admirare etiam ille-
hinc suo cogimento magis quid monuit
ne eouſq; profuſe liberalitate procederet, il-
lud reſponderit: Malim regnum, quam libe-
ralitatem perdere.

4. Sencio Imperatori nomē abroget possē-
ritas: aliud non ē meritis ejus munificē
quem a se nihil petere cognoverat, sic illi
aggressus dicatur: An me tui vis esse debi-
tū? postula, ne de me conqueras.

5 laudo Titum cui vixit fuit obsequatissimam
consuetudo largiendi.

6. Et Anaxi aus in regno non vinci benefici
is, id demum duxit honestum.

7 Tameu & Perlas recole, qui in ius vocabat
ingratas. hodie rectum hu ad nodi ab mae c

leges gratitudinis laxare. Elegans

Norum illud Aloyfij Cardinalis Symbolum
Sol cum Epigraphe: Non exoratus exorior
Deeres & Tuo Meccenati, hols ingenuum id
ejus manum triumphe, quæ postulantium vota
anteceunt, non, i, recatio dare solita.

A p. e aptum illud, cujus Auctor est Di-
Ter a nunt. Oceanum ille depinxit, et
vastus surges hauritur de super a Sole, tam d
(quod supra inscribat Insensio) Non ex-
haurit r. Dic & Tuo Meccenati: Cuius qui p
Oceanus, quam Tua posset exhausta munific-
centia.

§ II.

Modus hanc Orationem scri-
bendi.

Pres Meccenati trophaum erigere seu Tol-
lus Victori imo beneficia quæ spargunt
tur in commune trophaa sunt. Abi fusi hor-
ris, sed don effusa in arena demum beneficia
cives illa excitant.

Famularis etiam est hic locus communis
de Munificentia, de Principum benevolentia
in Cives, quæ

Non sic exubria nec circumstantia tela

Quam tutatur Amor Civium.

Imò frustra te terrore princeps succinxerit,
charitatis latellus o equus non fuerit: Vnum
enim inexpugnabile munimentum est Amor
Civium.

Civium. Inquit Seneca: Regnare qui vult
laqueum addi; aadam ego, & munitionem regredi a-
nu. Re vè amorem apud populos, metum
apud hostes quærere Tacitus jubet Princeps, em.

Item huc servant Ad. necta illius, cō. gra-
tie aguntur. Iuvat eius laudes non obliet co-
acere, are, quod fecit Plinius in dante et ju-
bat eum aljs magni mō. r. s & cō. natiōis
contemere aut etiam præferre, quod eor m. x-
ha. fessit gloriam, laus munificentia. bene
progressus.

Per item per modum Conquerentis in-
fusa: Orat o & dolentis, juxta illud Eur. quæ
il it potissimum agebat, quod Augusto in-
gratus ugeretur vivere, nempe in par grati-
restituendis. Carminis Eucharistici mace-
tiam darent tres Charites in id munus eno-
carat. Orator vero diceret. Vbi iustitiae
ubi gratia, tres gratia haud Tio. sufficerent.

§ III.

Impetus Oratoris ad gratia-
rum actionem Principi vel Meccenati.

Ubi iustitiae Gratia in Actoris concione
tum est nationem & ex-gerat onem
beneficij non sine tuorum exien ratione me-
catorum; tum encomium Principis seu Me-
ccenatis; tum pollicitationem de memoria be-
necij, nunquam ponenda. K 4 Impet

Impetus Gratiarum actorius I.

IN tuto collocasti beneficia, non in Lethei
vnuquam scopum umbranda. Non degener-
rant, ut me vnuquam Gratiae in Rosas meas
desilientes, simul ac evolutas. Florum id est
Maj senescere nescientis ingenium est, non
Gratiarum, quarum primordia Tibi nunc ex-
hibeo, finem nunquam: aut certe tum demum
cum Gratiarum Horti (quos perennare coe-
pit Aristoteles) desinent esse immortales.

Impetus I I.

Liberalitas jam Eloquentiae indulgendum
est. non decet patre usum linguam agere, ubi
nulla manus infamat palinuria. Mecum
tem enim nactus quis non lubro Maronem
induat? vnam tan en e multo incensae Te-
stis aequi ducendi veniam, ac her e scia iust
homoie, non tepacius in Teferunderentur
logia, quam congrua dimanent. &c.

Impetus I I I.

Munus hoc, quod meritis te meis deferret
autumas, Princeps maxime, verius de-
meritis detulisti. imo et si haec aberissent, adhuc
superat omne meritum tanti Principis quan-
tumlibet exilis favor. Vnam id munus de-
gnatio

quid geram quam obtinuerim? iam credo,
Patra ut in alijs, qui mihi praeiudice lucra co-
gitat sua, sic in me veretur dispendia. At ego
accidens sibi nobis aequae nunquam fide-
dus, ac impare invenio oblatus: nullum
mihi consilium tra meo nam; at nec vtra me-
rita ambitio. Non libenter me grandae-
bus et iam nunc tui s evolverem, non nesci-
us, tantum oneris honoribus inesse, quantum
de auro nescit ponderis. Tā te genit. hā abesse
debet a praemio, quam longe absum a merito;
nam ubi ita eos sequantur praemia, haud quin-
quam gratuito bonus est &c.

Etiam hic illud adnota ex Plinio, qui sic ad
Trajanum: Quin etiam perquam modica Ci-
vium merita Fortunae Tuae viribus in majus ex-
tollis. efficit enim, ut tantum quod ille, Tibi prae-
stasse videatur quantum a te recipit. Quid
illi benignitati preces, nisi ut semper oblige &
obrigens, incertumque facias, verum magis ex-
pediat Civibus Tuis debere Tibi, an p-
dicul- &c. Ut felicitatis est, quantum velis posse,
sic magnitudinis, velie quantum possis.

§ I V.

Gratiarum actio Principi pro collato beneficio.

Cedere venerandus cogor, dum me sic
ctigis, o Princeps. Opprimis me tanta
K f bene-

beneficij Regalis moles, nec subsistere in gradat
quo me cepimus, quos, quia la cumbam. deni
tum jam tandem (quod & hostiles copiae, ne
maius quam didicere) graues Regibus esse
minus, quae tantum etiam pondus beneficij
impulse est. Argumento sit haec, quae plantili
ne Regibus assidit lapideam curia. Sed for
lix, plane, quae me Leatium arguit sub oner
re, quam cum nolum in hi huiusmodi pond
incumberet, quae non me corpore toto rueret
se & toto veruere assurgere loculenter indicat.
Rina haec mea potius puit nae infelicitatis
est, quae jam erudit, simul ac me ad tua Ma
iestatis pedes accidere leniter adigunt. Ne
ruere probum est; Sic enim fortunatio sum
in Vo b a Principis sic plane sum publicus tibi
tole Gius. Etiam tibi ad solium gradus edo
per sed torum colla quae vtro se subiungunt
tibi, quod aliud adhuc imperet beneficium.
P. capis; tam & munera pulchrum in anti
mus exerceat in perum dulce vero imperium
vbi anor tanorq, Principis tot us quam Prin
ceps imperat, nec aliud nisi perentem danti
meminam, & grati p etoris pignus. Cui quid
dem in perum libens volensq; incitem despon
do, tibi si non ex gatur tuo rare, debitum
est, quod Regalis munificentiae velut prami
um requiritur cura imperium eodine ipsa cog
beneficij magnitudo. Ipla gratiam in leges p
rurgent;

turgent, est tantum Regalis beneuolentiae pi
gnus nullis suis in sit rep mere p. autudo. Sed
quia n. & dicitur p. a. b. a. m. e. t. i. s. nec Re
gipulchris in solis, quia n. i. u. m. corde
sedem dengeret; ad ve. maxime & in meom
cur, Princeps maxime & l. l. j. s. e. l. l. p. o. t. b. i.
alias me mancipatum, h. die plen. h. a. t. b. i.
a. t. x. s. i. t. b. i. t. o. r. e. g. a. b. i. s. p. e. r. e. t. a. d. p. e. r. v. l. a.
peritos h. e. obia o. t. u. n. o. m. i. s. a. u. t. b. e. n. e. f. i. c. i. j.
occupat.

I I.

Gratiarum actio Regi pro collato Du cis Exercituum Munere.

S. m. p. l. ac m. h. i. armorum regimen benefica in
S. t. r. e. C. i. u. e. s. c. o. r. t. u. l. e. m. a. i. e. s. t. a. s. , m. e. i. p. s. u. m.
in Noua coniect Vincula, Regum Cementi. f.
f. o. e. Prima haec tibi o. i. m. a. s. i. o. n. a. c. a. l. u. m. d. e.
t. a. t. t. e. D. u. c. e. p. u. s. T. e. c. a. p. t. i. u. o. S. i. t. h. o. c. e. t. i. a. m.
T. u. e. b. e. n. e. f. i. c. i. t. a. e. v. e. l. p. r. a. c. o. n. i. u. m. v. e. i. p. r. a. m. i. u. m.
quod Duce m habes in Vinculis: nec enim
aliud est Nouum hoc beneficij Regalis pignus,
quam aurea, quae me solo velut cap. t. u. m. a. d.
s. t. g. e. r. e. c. a. p. t. e. n. a. M. a. n. i. p. a. s. l. i. b. i. a. t. e. r.
m. u. n. i. q. u. o. s. s. i. P. r. i. n. c. e. p. s. M. a. x. i. m. e. d. e. m. i. x. i. s. t. i.
C. l. a. u. s. i. m. p. e. r. i. a. l. i. s. n. o. n. t. a. m. m. e. i. e. s. t. i. n. i. g. n. e. m. u.
n. e. r. i. s. q. u. a. m. a. n. t. i. u. s. y. m. b. o. l. u. m. T. u. e. t. e. m. p. e. r. m. i.
n. u. t. u. r. g. l. o. r. i. a. e. I. b. i. d. e. m. e. t. r. o. p. h. a. u. m. e. r. g. i. s.
d. u. m. C. l. a. u. s. i. m. d. e. x. t. r. e. i. n. f. e. r. i. s. : a. d. e. q. p. r. i. m. i. s.
K 6

Castro-

Castrorum fascibus mihi oblati, noua Tibi
laurea puluauit. Augebo de me laureas, quā-
diu hac inhinc Regio me throno Superstite ad-
iudnet. Sed nec aia, in quorum Spem mens
praeclara Principis assurgit, de hostibus Tibi
exutare trophaea deseclo, ne vno duntaxat
modo Principi as exoluam. Et animum Tui
hoc obligasti, & manum, quae sub Regalibus
auspicijs Caelo aspirante cella tibi subiecit
barbarorum. Harebit insuper memori semel
impressa menti gratiae amplitudo, tanto di-
gor Principe quod supra merita; tanto gra-
tior, quanto has infra vites, nec enim aut ne-
citus quidquam arrogo, aut de Viribus mihi
h audior; nisi quod iacentem animum Tuus
Princeps iuncte felicitas & hosti facalis dex-
tra erigit, quae Sacro etiam contractu Vireu-
tis quidpiam clauae nunc & manus Ducum co-
ries impetisti. Iure ita per tot Heroum hazulas
nec Alia dæ impa es manus, nec illis in laureas
sterili prouentu effundit; Sed non alia ad-
vis illi feribis, quā in Virtute sibi a Te indita
quae tempore quicquid pauperis, efficit ut in
laurum euefcat.

I I I.

Gratiarum actio Regi, pro Collata
dignitate

E Tiam mihi bonifico Majestatis affulge
radii

radio? etiam in imo fixentem gradu repu-
te sic erigis? nimirum sic Regale ingenium
votis etiam antecurrit, & meritis, reuotum ne
beneficii Nomen amittat vel deterat, si quid
prece vel meritum pretio comparetur. Id
demum Principi immortalitate merito im-
pendij genus est dignius, surgere seementem
aurum, Vnde nulla illi seges nisi gloriae pro-
ueniat; & ad Heroum famora Regalibus ve-
gere beneheci, ne virtus torceat, si non hisce
calcaribus exerceat. Nescio tamen, an vlla
munus basilicum refundere queat industria,
quae vtra votorum audaciam vix assurgit, lo-
lo mentis in omnem circumactae partem im-
pendio, solā aeternitas tantā aula Principem
coronare. hoc tamen est natuum solis radi-
um veste amplius minore faculā & emoriente
ly hulo serenare, ve aurum, aris peniculo
inaurare. Quanto magis me omnis propemo-
dum facultas erit non voluntas destituit ali-
quid morandi, quo Regalis in me beneuolen-
tiae reserant extra ingi et peccatis notam pro-
sequat. piget me in, tamui viuere eo quod non
auter Patritiae fortis insignia meritis, quam-
quam Iu cennisti. Sic etiam iia Commem-
tata, quae vix arano ad aqua iia, sicut pax de
oculum aciem effigunt, autē ab h mori-
bus p. tio in motum intromittunt quippe in-
de Principes Deorum quidam referunt, qui
bus e.

his etiam minoribus liceat v'climis, cum de-
his etiam mabe Nam quæ mihi merita iter
ad hoc fastidium p'ntere, ne dicam ad ho-
neram Principis mentem? cogit me inter
has Comparationes. Nemo enim scire tam ex-
citum Conscientia rectorum, quam tanta
Regis mentis moderatio &c.

Denique et ex Rhinorum Normam capere, quo
nemo iniquitius ege gratias, postquam à
Trajano Magistratu Romano est amotus.
Legere hec quam liberalem ab illo huius Prin-
cipis per egyptum extorserit gratitudinem quid-
quid laudam congerere in Trajanum potuit,
fere congruit; Nec fortasse ita Trajanus ge-
stis inclamit quam calamo & benevolentia
sui Oratoris. sic & illum Musa vetat mori, aut
potius fusa. Sed eloquentiam facile prouocat
libertas adeoque verissimum illud. Sint Me-
cænes, non uerunt Flacce Marones, nec
Tulij.

CAPVT V.

De Oratione Dedicatoria.

Sæpius contingit ut liberi, vel quodcumque mu-
nus literarium, ut sunt etiam Theses Tacolo-
gicæ aut Philosophicæ alicui dediceantur seu in-
scribantur; quare hoc loco agendum de hoc
dicandi dicendique genere.

Materia

§ I.

Materia modusque huius Dedi- cationis.

ORator hoc loco partim tenuitatem mu-
neris exaggerat, partim motiva exponit,
quæ ad dedicandum id eum impulere, quæ
quidem rationes cum laudibus Personæ, cuius
Dedicatio, sine conjunctione. Aliquando parro-
cinium ac tutela quædam libro rei que oblata
quaritur, cuius sub auspicijs lucem videat.
At quando si dicatur liber, quorum id maxi-
me interest, vel ad quos materialiter pertinet
suo jure. Acumen ejusdem Dedicacionis de-
sumitur à pluribus Personarum rei que offeren-
de adiunctis, ut patebit ex afferendis mox
Exemplis.

Dedicatio Thesium Logicarum DEI
Homini Mariamini Annæ utroque id
est, in Gratia Conceptæ.

ET Legimus Tuis subsistit pedibus patien-
tere postquam is noctis Principi Lunæ per-
missis, Augusta Vniuersi Princeps. Amicum
tenebis utique nomen est, nec alibi pul-
chius, quam à proximo tibi que circumfuso
suo creatur. Si Luna est, quod calcaveris,
etiam affusa pedibus Logicæ quum accendes
Penulium. Quamquam lucem non ambis
Logica,

Logica, ne nomen amitteret, cui caliginem immisit latere fecit, sed tam illustri plantæ, & hoc illi satis est ad gloriam. Laudet ad Augustos & cilia pedes a ciliis sciret se totulasy & ab est, a Tibi spiritus vobis, lux pietatis oblectantur facit. Quod tamen Organi sui concentus Tuo deditur Conceptui, Rationali est, Conceptus amat. eos si digne, Tuo rectorem non nouit: hic illa vel nax me digressus du gite (Deo) Conceptus placet! Minor quidem illa est, quia n ve Te extra vterū Maiorem imo minimam colat; sed tantula etiam quidam submitteret Tibi ingenia, quæ Caput coteris? Primos ingenij fructus non ab iues, est malum Adæ, hoc est, prima mortis belaria non libaris. Certe Distinctio sua iure ad Te pertinet, cuius primum in vtero exortum a reliquis Grana sic distinctit, &c.

§ I I.

Dedicationis Impetus & acumen persap-
Dex Stermate deducitur; quod duobus
Exemplis illustro.

Primum accipe in Dedicatione Theſſu Log-
georum Episcopo Craconensi ex stemmate
Olorum:

Etiam Tuas aures ambijt Aristotelis orga-
num Dux & Antistes illustris. Am cum
nouerat concentibus Olorem, quos suuiof
condit

condit se temperat Sapientiz Harmonia. Si
tamen huc suauitate carcat, eodem traher gra-
tam ab Olore. Sed quia concentus hic præ-
latis est, nec Lacribus tantum præmior
Symphoniaci modulos ineuntur; equidem
nemo faustiori alite arenam ingressis, quam
cui Olor accinit & nativa pennarum Ceru-
si, candida Philosophicæ laureæ spondet au-
guria. Celsius illius pennis elustata Logi-
felicitas emulabit &c. Nec audacæ dampari
poterit, quæ obscuritatis suæ confusa solem
querit Patris in Tuo illustrissimo circulo atq;
fugientem, quem non tam Zodiaci signo, quæ
in Cygno reperit. Si nith lomous audacæ
notam illi pateris inspergi, satis illa ad pennis
est, suas ad insitam Tuo muneri tituliq; lu-
cem umbras luculentius prodi. Quamuis &
Audacem tolerare noueris, quem æmula An-
tilum Stanislaus dignatur & digna hoc Culmi-
ne, his infulis Virtus insigniuit &c.

Secundum est in Dedicatione Ihesum Log-
georum eundem & Proceribus, cujus insignis
Labarum seu Vexillum Reclathicum:

Nec altiores Scientiæ sub Tuo militare vex-
illo abauunt. Illustri sine Domine, nempe
ingeniorum duellus assuerit vt ad velitationē
literariam, sic ad vexilla inardescunt. Placet
illis hoc triumphale signum, trophæi de ad-
uersantium ingenijs omen pulcherrimum. et
am mi-

am mihi, si quod vspiam, hoc omnino signa-
est ad placum. certamen aggredior, sed tu
hoc iugum vincam securus Victoris, qui ex-
lucente hoc Victoriarum symbolo ingenium
committit. Metuntur lauræ, ubi hic Mani-
pulus præferat, non irrita tecum Victoræ
et abens prælagia. Tuæ signa sub auspicijs,
quæ sub signis ærenam ingreditur Tibi acce-
ptam relaturus, si quam in hoc certamine in-
te et Cam, o lauream decerpere. Neque
hæc aspernaberis, qui omnes pridem literas
attulisti. Hoc in literas studium Te Logicæ
fuit te caligine inuoluenti velut amicum huius
inducit facile quippe flamma, etiam quæ
in corde altur, erumpit. Quoniam Logica
egit ad Tuæ humanitatis ælyta errare non
potuit quæ erroribus inimica, rectissima est
Actuum directrix, & ad Tui venerationem no-
mine tota, quanta est, retinet. An tamen
recte las decet controuersi s. Te, quæ non
Paridem vltum meli rem ipse, arbitrium
requirit. Recte libet suis interbet acti-
bus, si ejus placita si minus / tueri a, pro-
balis ac ubi eodem Tuæ huius beneuolentia
æternus, recte libet omnia videbitur conclu-
dit.

§ III.

EX munere & stemmate desumptam aliam
affero

affero Dedicationem Thesum Logicarum lu-
dici legum Deiegat, ejus stemmate ex;

Ream Tibi an biris istis Logicam, & pro-
fanis vna Scientijs est, sacras autem ambu-
manus: Ancillam scientijs assuetam, & eorum
se iussit confluere; achi eo quod claret scien-
ent. arum tibi etiam illa, etiam, etiam, etiam, etiam
tu a aris; vel quod claret scien-
accedere possit. Veniam tamen in-
et, quæ tibi, etiam, etiam, etiam, etiam, etiam
in-
& vestigia lami publicæ impressa, ad Tuæ
ares benumit & exaltat. neq. etiam vel per
Sola radios, n. u. ad sciem ner est, vel per
lex Tuæ cea Lami terrestriis vestigia, nisi ad
Te. Sed nec aiam illi metam vel terminum
Tuæ indu arunt Sagittæ, quibus Cælum pro-
ducta est, repote in Cælum semper erec-
tetras volatu prætergred, id deum Sagittæ
tum ingenium est; ve iam illi duntaxat miræ
facit. Te i. clero tantum emmere, cui mi-
rum sit Sagittæ alius evolare. In hujus ergo
ce t. lami, turpis finem se recipit Rationalis
Scientia, ut vbi sapientia simul & Honor per-
petuam tibi metatur stationem, ibi & illa pul-
chritas conuulcat. Auribus illam, oculis ejus
placita dignabere, qui mentem etiam Scientijs
dedicasti.

In simili argumento est illa Dedicationem
à munere & stemmate desumpta: Etiam

Etiā ego ad Tux amplissimi tribunal
concor, nota tunc iudicij formā, Patrocinio
expectatur, quam pūdeat honorandam. Alie-
na in me impugnet ingratia, vixit ad auri
Tui gaudij aciem retinens: Satis mihi ab
his, Tandem, a quo sat semper latere manuce-
t. Vel hinc dū cordis tibi ubi uoluerit curat,
est contra peridos gladius Macedon eo insigni-
es, qui dū soluendis etiam Regni litibus a thi-
letur. A toles vero non minus mihi lucis at-
tere confido: Splendent illi in Pontificum In-
fulis & Aulis Principum, natiuum earundem
iubar intendente perpetuo per Radia hono-
rum cursu, terrena metes gloriæ excessuro & co-

§ IV.

Duis etiam fit subinde Dedicatione & tunc
partim propensa in eorum cultum vo-
luntas, partim laus eorundem exprimitur, cū
aliqua Allusione ad mater am ibi, vixit, re-
dicandæ. Sit exempli loco Dedicatione huius
Philosophicatum Ecclesiæ Triumphantis, Ro-
publicæ beatorum:

Arrogant credi possem, qui Mecanates ex-
tra Cælum non quæro. Sed nemo arroganti-
quid Cælum colat. Major arrogantia nota
in te, tū in Cæo cursu metam desigere. Sed
pro ar haud vereor: arrogantiam talenti totā
coronæ æternitatis. Ibi sit Philologus & mea
retini-

terminus, ubi rerum omnium Finis. Pulchrum
est Triumphantem etiam hec elia augere laure-
us, & tū etiam Capitolio ingeniorum spolia in-
ferre. Nec Scenam maiorem vel plautū am-
bio, quam teste impo ruente in Suppetias Cæ-
lo d fendere. Facete summi iunq; Coelites,
quibus ita has Theses consecratum eo, vixit
non vestro cultui Sacrum esse vultis.

§ V.

Aliquando fit Dedicatione tantum per tiru-
los vel acutas Definitiones conglobatas.
Diphx hujus accipe Exemplum. Primum est:
Dedicatione huius Logicarum Beatæ Virginis:

Tibi

DEO plena Thesis

VERBI baula conclusio,

Itationis Theandrica Inuentrix,

Demonstratio DEI potissima

Vnicuique Causæ Predicabile,

DEO conueniens,

Extra Arborē Conspanguuntis Scientiæ Boni &

Stultitiæ sine speculatiui DEI, (Mali;

Effusivæ Practicæ in us Hominum,

Quæ prima Orbis Salute in bonas orni conclusit,

Nova ratione fundandi nuda ad Altissimum,

Ancillam Scientiarum Logicam

Domini Ancilla:

Sapientiæ Clauem

Cæli quoque Dicat consecratque.

Alterum Exemplum accipe in simili materia,
quod est tale:

Ita Mecanates,

Potior mihi Mecanates D.D.P.S

Cui, e n, si Mater Augusta

Scientiarum tradidi

huc gentis Sapientia alitrici Et Auctori

huius Scientia tantum rudi,

Quam alij ex Arbore Scientia hauimus;

(At, e Sapere, desipere est)

Vt tunc Instruita,

Omne contrivito Capite,

Nunc de Capite meo ingenij triumphanti

Primum tribulo, ipse lauream,

Duas addiditq, N.N.

§ VI.

Fructus Dedicatoria.

Munus ex latrone leuabit exultare vel
boni, non boni, quod a: Pretium muneris
boni ab adfectu, non a se facimus; Vel cum
Sacerdotibus

Peruoratorat munere se D.D.P.S

Peruoratorat munere se D.D.P.S

Peruoratorat munere se D.D.P.S

Peruoratorat munere se D.D.P.S

Vel etiam, si quis, quod illi a: Tibi, e
munus, non a: Tibi, e
si quis, quod illi a: Tibi, e
catando.

Tamen = = = Acceperissemper

Munera sunt auctor quae praestant facit.

ita Orid: Nec mirum: nam nata eundem

Multiplicat domi, grauias auctoris honorem

re Ma: si item res dati dantis habet.

Moner ad hoc Lanius: Et tr. buendum esse

plurimum, a quo plurimum ulgimur.

si d n e, ius, loatur Seneca: Valentior

fortuna est voluntas. Imo iuxta Plutarchum;

Re, ius est accipere, itur, & magna largiri.

Datum s. i. a. n. t. a. t. u. m. D. i. o. r. u. m. G. r. e. g. o. r. i. j.

& A. g. u. s. t. i. N. i. l. o. f. f. e. r. t. a. t. n. j. u. n. t. e. D. O. d. i.

t. u. s. s. i. a. v. o. l. u. n. t. a. t. e. A. d. h. u. c. E. i. c. j. P. u. t. e. a. n. j.

testudinem in ymbolu n. a. s. s. i. m. e. c. u. m. l. e. m.

S. a. b. p. a. r. u. o. t. e. d. m. e. o. Q. u. o. q. u. i. d. n. i. m. u. n. e. r. i. s.

tenuitas exculabatur.

Vitem auream Darius ab Aristobulo: pla-

tanum auream a Berhynio, dono accepit. Sic

Peria s. i. a. u. r. e. a. t. a. n. t. u. m. m. u. n. e. r. a. p. l. a. c. a. e. t. e.

Alter per barbaris sapit o. b. s. cui vel exde

ab ingenio munus ante aurum est. Imo & al-

teri Persae, ne npe. t. r. a. t. a. x. e. r. i. p. o. g. i. l. l. u. s. a. u. r. a.

frater unce oblatas non sine p. r. i. m. i. o. r. e. g. a. l. i.

transit.

At v. e. o. A. u. g. u. s. t. u. s. C. a. p. i. t. o. l. i. n. o. l. o. u. i. 16. m. i. l. l. i. a.

Peria s. i. a. u. r. e. a. t. a. n. t. u. m. m. u. n. e. r. a. p. l. a. c. a. e. t. e.

Peria s. i. a. u. r. e. a. t. a. n. t. u. m. m. u. n. e. r. a. p. l. a. c. a. e. t. e.

Peria s. i. a. u. r. e. a. t. a. n. t. u. m. m. u. n. e. r. a. p. l. a. c. a. e. t. e.

Peria s. i. a. u. r. e. a. t. a. n. t. u. m. m. u. n. e. r. a. p. l. a. c. a. e. t. e.

Peria s. i. a. u. r. e. a. t. a. n. t. u. m. m. u. n. e. r. a. p. l. a. c. a. e. t. e.

Peria s. i. a. u. r. e. a. t. a. n. t. u. m. m. u. n. e. r. a. p. l. a. c. a. e. t. e.

CASUT

CAPVT VI.

De Oratione Funebri, & Parentalibus.

Non solæ Orationū huiusmodi ideo, sed quid-
quid ad pompam exequalem Splendidum
ab ingenio deprimi solet, huc pertinet.

§ I.

De Inscriptionibus Sepulchra-
libus.

Hæ sunt vel in lapide Sepulchra, vel in
lamina tumbe affigi solita vel labaro de
templi fornice appenso. Gaudent acuta styli
breuitate & æruosa. Scribuntur solitæ veili-
gatâ Oratione, ita vt nomen, Cognomen, ge-
nus, status ac dignitas, ætates singulæ, v. riu-
tes & facti vel cæuentus insigniores, scientiæ,
merita, & breuis totius vitæ summa decurra-
tur, additæ ad calcem inscriptionis hinc vitæ,
ætate defuncti, & Anno Christi currente, quæ
omnia non tam Historico quam Elogij stylo
describenda.

Institutum inscriptionis variabatur multis mor-
dis, ne semper videretur illud ponatur. Hic si-
gnus est. Aliquando ergo sic incipies: *Tegit*
hic laus, Viator, quem non vna Tibi Historia
reteget Lucam N, cuius venerabere cineres

si mores

si mores & cetera cognoveris.

Aliquando sic incipit: *Brevi es populorum*
Amores hic lapis testatur: premit ille man-
gnæ anime exuvias.

Aliquando sic, *heu quantula iura capis Ste-*
phanum N. &c.

Aliquando sic incipit: *Hinc illa tandem*
ad saxum est fortuna Alexandri N.

Aliquando sic: *Alexander N. emerit vic-*
tus æterna præmia hoc sub lapide præstola-
tur.

Aliquando sic: *Luctus postero mortuum,*
quem vix credidisti extulisse mortalem.

Aliquando sic: *Dare lacrymæ mortuo, qui*
vivo debuisti obsequia Alexandro N.

Aliquando sic: *Acche cives & lacryæ*
qui mortuos sepelitis ad gaudia semel iugæ
ad ætymas transiitis, non oportet & c.
terrimis flagitij, non sit turba portu vna. C.
dit illa cadentem, quo toties iterata.

Aliquando sic: *Certe ne Alexandrum N. d.*
saxo mutare, quo capitis Heronis totius in-
minus quæ non in arce repereris, hic in arce
mundi vocat, qui & c. vltim repleat animâ, &
æternæ Famâ.

Aliquando sic incipies: *Solare est & b. i. ius*
marciem Gratianum Puloni, quâdo ipse præ-
ficas agere non possunt cetera, itæ, Lugeant
oculi damna sua, si aliena diuulcare neque-
unt.

unde dolent sibi obijci argumenta fur-
 etiam, unde se sperare cetera t gaudioru.
Pellic Tanto suavi ornes delectat adesse
 Præcæ vitæ; omnes regnare in vi-
 omnes deplendentur in mortuo q. am a re-
 nil in laudandū in mo re, capis in vita in-
 videntur. Præcæ vitæ omnia in la-
 cellare obitum potest.

In fine descriptionis Tempus mortis acutū
 perfringi potest. sic de quodam sub Majore
 mortuus ē Familia Roseorum. Docuit etiam
 Rulū Majum fatalem esse. Et de alio sub
 Autumnum exinctū, Cetero jam maturus cō-
 sidit in Autumno.

Inscriptionum sepulchralium exempla pas-
 sim habentur at qua tamen hic accipe.

Inscriptio sepulchralis 1.

Perillustri Domino Stanislao N.

Etiam in hoc marmore perennet fama Per-
 illustri Domini, ætatem satigit, quam
 rarissimū circumtulit merita, quæ optimi
 Prima illi ætas ingenium acutū; maturior in-
 hostes Patriæ furiam. Bonas annorum decas
 des in armis exegit & trophæis; Patriæ in-
 pendens, quod lictis ademerat. Nam Stephe-
 no Batonio tunc Rege stipendiarius, bellicis
 excursibus in victorias ivit. h's potius quam
 equorum cursu orbem peragrans ubique tre-

mons, bellandi vincendiq; artes docuit cū di-
 scere videtur: plurium gentium linguas
 mortuus, quas optime calluerat nec fortius
 in hostem agere noverat, quam pati a
 Turcas mente liberā q. ad ænno captivus.
 Rediit e vincula mentis sorte vltus, in latius
 beneficijs auctus, quæ meruerat. Per bina de-
 inde connubia in primum. Familiarum gloriā
 in fl. xit, non melius tunc spartam privatam
 domi quam publicam foris adorans. Landā
 meritis & sento gravis, eodem sem, ex vigore
 ad canos virtutem produxit meritis in Patriā
 immortalis, æno ætatis q. Eius gloriæ super-
 stes filius N. saxū hoc ætati p. Annotæ Paren-
 tis gloriā locuturū posuit Anno Do: &c.

2. Inscriptio sepulchralis.

Castellano Podlachia.

Ingemisce, posthuma ætas. Castellano Po-
 dlachia mors inspicit hoc in lapide, non
 plus ultra. Genos i. e. sarracus, quod an bis
 ab illis Parentes, quos fel. cissimi in ve-
 rent. sed natalium fortunam virtutem adhuc
 anxie satijs; ne præterlanga nem illis in-
 eo nihil credere. candorem vix inquit i. ? ex
 bellicæ statu colige. æterni tatis neospon-
 errone non amb. se connubia. Nec publica
 ce caruit tanta virtus. Equestris ordinis
 i. Fragia primo meruit quæ illi publicū num

possunt ex Adjunctis defuncti, vel funeris; sed etiam ex alijs plerisque, quæ in compositione symbolice trahi possunt. Exempli hauri modi Emblematum jam offero.

Emblema primum in Funere Ferdinandi III.

Pingebantur infra Ducales miræ Ducestuum Imperialium indicia. Superius depictæ sunt quinque Regales coronæ Regni Ungariæ, Bohemæ, Croatia, Dalmatiæ, & auoniz indicet supra has in 3tio ordine depicta est Coronæ Imperialis; denique in nubibus una splendida cum Lem: Manet ultima Cælo. Cui pictus hi versus sunt subjeti.

Hactenus angusta radiasti splendidus auro.

Nil quo Te melius terminet coronæ, hæret.

Ergo nobis dant astræ jubar manetultima Cæli.

Dilectæ coronæ Tuus, quæ redimitur apex,

Lam Tui & Empyreum deseri: rademane Cæli.

O quantum casu iudice Læxer oras!

Emblema secundum in funere ejusdem.

Pingebatur mors, in tabula monumenti pomiculo aliquid depingens: pone illam addita Genii Astræ, Maris, Bohemæ, Ungariæ & proprijs insignibus, & cum interrogatione ad panam in scholaram studiosi. depicta est cælestem directæ: Cujus est hæc imago: a mortuo Responsum loco inscriptionis: Gaudeas, Deinde & sic veluti pumna loco Inscriptionis inde additū est mortuum.

Immortales lineæ Parca manns

Affusa pridem ducere, auro Tui,

Austria, colore Principem, damnas ferox;

Hæc est imago Cæli & uor lam Tui;

Hæc mox alind Parca pictura gerat!

Emblema tertium in funere ejusdem.

Pingebatur Aquila Imperialis soli occupato iuncta cum Lemmate: Non luceat ut ante: additi versus.

Hactenus Imperium Te tota Titane mitabat,

Vrgat in occasus hoc Libitina decus

Hinc folio de. edis bonas: Non luceat, ut ante,

Non Augusta Aquila lux micat illa Tui!

Clarior e lumine Titan, quia Chr. fere surgit,

Terre negant soles amplius astræ duos.

Emblema in funere Vladislai IV.

Pingebatur Fœcis sagellonius à moris vel manu è nubibus extensa dissolutus cum Lem: Melior Fortuna ligabit.

Regalem quid d'paratid fœbere scirpum?

Parca, Ladislai Principis astra nocent?

Terge fœm temerare manus Fortuna ligabit

Hæc melior fœcem, quam religare cupis.

Levis illud, sed tamen idoneum proposito

Emblema in funere studiosi. depicta est cæ-

lestem directæ: Cujus est hæc imago: a mortuo

Responsum loco inscriptionis: Gaudeas, Deinde

& sic veluti pumna loco Inscriptionis

inde additū est mortuum.

Emor

Lq

dicebat

d'ebat: P'ntis a f'le's h'ic v'os'que.
Callidus finis qua uat' e' sp'it' latet.
Hic bita finem mors dedit atq' Tui.
 § 1.

Symbolum

Plorareque h'ic a' f'le's h'ic v'os'que.
 qu' e' a' f'le's h'ic v'os'que.

§ 1.

1. Plorareque h'ic a' f'le's h'ic v'os'que.
 Perirequeque vel e' h'ic f'le's h'ic v'os'que.
 2. Plorareque h'ic a' f'le's h'ic v'os'que.
 Ante h'ic f'le's h'ic v'os'que.
 3. Plorareque h'ic a' f'le's h'ic v'os'que.
 Qu' e' a' f'le's h'ic v'os'que.

4. Plorareque h'ic a' f'le's h'ic v'os'que.
 adirens cum Lemmate: f'le's h'ic v'os'que.

5. Plorareque h'ic a' f'le's h'ic v'os'que.
 edurur, edit, h'ic homo f'le's h'ic v'os'que.

6. Plorareque h'ic a' f'le's h'ic v'os'que.
 corona, f'le's h'ic v'os'que.

Lex Pluribus

Primum h'ic a' f'le's h'ic v'os'que.
 Lemmate: f'le's h'ic v'os'que.

2. Plorareque h'ic a' f'le's h'ic v'os'que.
 h'ic homo f'le's h'ic v'os'que.

Lemmate: Nil prater umbra.

3. Plorareque h'ic a' f'le's h'ic v'os'que.
 h'ic homo f'le's h'ic v'os'que.

4. Plorareque h'ic a' f'le's h'ic v'os'que.
 h'ic homo f'le's h'ic v'os'que.

Lex Pluribus

1. Plorareque h'ic a' f'le's h'ic v'os'que.
 h'ic homo f'le's h'ic v'os'que.

2. Plorareque h'ic a' f'le's h'ic v'os'que.
 h'ic homo f'le's h'ic v'os'que.

3. Plorareque h'ic a' f'le's h'ic v'os'que.
 h'ic homo f'le's h'ic v'os'que.

4. Plorareque h'ic a' f'le's h'ic v'os'que.
 h'ic homo f'le's h'ic v'os'que.

5. Plorareque h'ic a' f'le's h'ic v'os'que.
 h'ic homo f'le's h'ic v'os'que.

6. Plorareque h'ic a' f'le's h'ic v'os'que.
 h'ic homo f'le's h'ic v'os'que.

7. Plorareque h'ic a' f'le's h'ic v'os'que.
 h'ic homo f'le's h'ic v'os'que.

8. Plorareque h'ic a' f'le's h'ic v'os'que.
 h'ic homo f'le's h'ic v'os'que.

9. Plorareque h'ic a' f'le's h'ic v'os'que.
 h'ic homo f'le's h'ic v'os'que.

9 'gnis sub cinere cum Lem: sepelitur, ut vivat.

10 Horologij rota diverso oppositoque motu volui sonare cum Lem: Metam properamus ad unam.

11 Calamus anseris cum Lem: Mortuus loquor.

12 Bulla in mari, cum Lem: Etbrevis & levis est, sic vita hominum.

13 Minor umbra minorum pro jectis, quam alibi jectis grandior, cum Lem: Minor umbra minoris. sic & grandior luctus, ubi grandior Heroum jactura!

In funere Principis pingeretur Atlas sub Caelo cernuus cum Lemniaco. Princeps auxilii onus.

Tribus adhuc symbolis rem concludamus. Primum est Clementi VIII. initio Pontificatus obitum Horologium cum inscriptione: *Tempus, et prima, nunquam ultima. Inania vana!* Secundum Philippi II. Regis Galiarum qui Lunæ crescent in nubibus illud adscripsi, *Quæ vixit, crescebam.*

Tertium Julij Ducis Luneburgensis, qui faciem depinxit cum cruce jam Lemniacæ. Itaque servando consumor, quod applicabis bene merito de patria & meritis immortalis.

Punehres Sententia.

(præcinit.

Præcinit primum, seu est locum. Bilbilis nus olos

Nulla fuit a meo potest excludere cum mors

Pone t, in medio tunc jardina est.

Pharoliceus valet lucem illud pu. Amomibz

i au di forteque cadendam est.

Idud vero summatibus:

Summatibus negatum. Stare dim.

Idud vero utriusque metati:

Mela senum ac juvenum densantur funera.

Oraculum est quod a lenia audis:

Illi mors gravis incubat.

Qui notus nimis omnibus,

Ignotus moritur sibi.

Et Felices sequera mors, miseros fugiat

De tibi & suum Lechia Horatium. Barbicurg

ia est, cui auscultat:

1 Quem susaptum gemere cives

Hic diu vixit -

2 Semel advehemur,

Quam navigamus semper in Insulam

Sen lata magna aquora stranimus

Reges carimus, seu quiritas

Exiguus habimur phasela

cinu aquas omnes

3 Et urna, qua nos colligit, omnium.

Mensura rerum est.

Potest alij promiscue succedant, imprimis te.

n. a: Nemo inquit, erravit ad scoul huius.
Quia cum ad v. tem eduxit, ad monitum desti-
natus. Ut fabula est, hoc & vita, non quibus
d. u. sed quam bene d. & sic, interest.

Notre Jean l'ad Tul 3; Mais nob's quasi
Tantale saxon n'importe. Mais, opamun-
queinque ex acie oppignorat.

Mors est terribilis, quodam omnia cum vi-
ta exiguatur, tamen ipsa, quorum laus extolli
non potest.

in illud ad tota: semper acerba &
in tota: pora eorum, qui in morte eal qui
e fecerunt, aut perant. & la illo illud: vñ
per: cum hoc a mortu m munit est, m e-
quidit. Et ignava questu & M s o m-
n u o, & vñ apud posteros vel g o i d
e m u r.

Quia vero innocentem saluissimū puerū: Cui
vires, quā frutimur, brevis sit, inestotian
Hic, quā nō tamē longam esse, dicitur.

§ V.

Reliqua Erud no funktis

Adeste Principes, & Principi occidentis i-
mum & orientis, ubi pax sit, sit etiam
Regi autem datus Mo. hucus is dicit: Nihil
est & quoniam est, ubi ut erit etiam in unum
sulle.

U. rana adhauc Lacone vocem aud', quod e-

inimam agens dicat: Non me mouet quod morior, sed quod non habeo in me neminem.

Invidio quod non ad eorum utilitatem per rationem, sed
per quod sic complere est animam aut
quicquam aliud, nec aliquando moribus
sed his.

[illegible]

Ca. Ist er fähig zu sein, daß er sich selbst
verleugert, und sich selbst zu verleugern
beim vord.

... de laequeam Examindam in bel-
la luecun ex ut g eis phru recrea-
m, q a le No c vetter Epanindas na-
tatur, qu hic moritur

inquit et noli tibi Epaminondas in
agere, tibi ex his aliquid magis curam duci
est. Non enim Non moror, inquit, nam A-
lexandrum, in quo vivam relinquo

La fin de l'at. B. est un peu plus illuminé
R. est un peu plus illuminé, et la fin de l'at. B. est un peu plus illuminé
exp. de l'at. B. est un peu plus illuminé, et la fin de l'at. B. est un peu plus illuminé

Salvo avarias, o motor, mesmo a 1.500.

Atkinson & Co.,

Gravida 2, n. 4, nasc. oroscuro ad P. n. p. n.
Mace-

Macedonem de ratione vitam diutius prona-
gandi credo r' ipso in illi Vita quadrigas,
sed constantem non vacavit, cuius gladio ad
caput quadrigā insculptu obtuncatus sic
quadriga alios in capitolium atrollunt, alios
præcipitant in tumulum

§ V I.

Epistolæ ad Funus Invitatoriæ.

Constant he doloris testificatione è morte
defuncti nem denuntiatione diei, qui tu-
neri destinatur: denique ad leniendum dolo-
rem & Christianæ pietatis offi. um invitatio-
ne. Literarum huiusmodi exemplar accipe.

Literæ Invitatoriæ ad Funus Parentis.

Lætiore sæpius Tibi deferor: nunc, quod
ipse dolor exarat, stylus hic doloris est,
qui vix calamo suum indulget hæc exarandi
munus, dum totum cor obtinet. Hoc tamen
vulnus detego, quod pectori obitus mei Pa-
rentis infixit. Succubui celo, quod primus
Aprilis dies in me tam sereno intorsit. Illius
ille (sed nō ut alias) nostræ domui, nostræ spes/
in lacrynas totus abeo, nec aliud magis fuit
è calamo sacramentum. Sed Tu lenies luctū,
si joveris lugentem, dum iusta & plane r' a
et a extinctis Parentis peritiam. In ultimam
Aprilis iustā hæc d' stili iustas ob causas; sed
ultimam Aprilis tantum, non luctū. Aderis
& Tu

& Tu & Pompæ augebis funehrem, nec Chris-
tianæ pietatis extors esse vales. Quod ne ve-
lis, preces cum lacrymis hic includo.

Alia Invitatoriæ ad idem Funus.

sq; adeo nulla sub sole sibi constâr grūdiz:
lacrymæ illa præeunt aut comitantur.
In me jam post alios capies experimentum
quod dies betternus ded t, dum Pare tē meâ
tu hi pot'orem vita sustul t. Auget dolorem
totus non ūs orbitis; nec suavi quidquam
præstet. Non est illud nimius dolor, & tibi ni-
miu n' indiget: tior alium aut tempus haud
venit, nisi in a nicorum pectora d' viso lügen-
ti officio n' f' addatur. Nec aliud spero dum
hæc intelliges de Parente meo semper Tuo,
a b q; (quod si a n) in paucis primisq; caro,
de tuolum te ueritantum il acrymari & pri-
mo huc. Nu t o, in quintam Aprilis con mu-
pen con amicos luctum indi n, quem a c-
ali r' o n' x destinavi. Te hospitem & fune-
ris comitem apponior.

§ V I I.

In Funere in maturi Adolescentis O-
ratori; Imperus Funehres
In tali Oratore maxime iste Quis ille regnas,
qui de mortis inlemeris ætati etiam huius
tæntæ conqueritur, & quod -- *man*
Spee sumida crepudis brevis.

Spee

*Offendunt hanc terra tantum fano nec ultra,
Effe finem.*

*Aliter idem de quodam: Antequam felicitatem
suam noſſet, exemptus eſt.*

*Atque Poſſet per Proſopopœiā induci mor-
tuus loquens.*

Inferni portum, ſpes & Fortuna ſalete

Vel aliud:

*Attingimus, certumque ſenſus jacta anchora portū,
410: Poſſet & ſymbolice deping. Morolo-
gium ex floribus; indeſ horam indicaret in
a no defuncti adoleſcentuli cum Lethe: et
Necat vel à floribus hora!*

*Vel pu geretur Hemerocalis vicula que
uno die vivit, & ſingularum ævum canis
ediſit cum Lethe: Non dix, ſed bene!*

*Vel Hortus vivens, quem ingreſſa tres Par-
es ſecum à Roſis neſtans cum Lemnate
Coronemus nov Roſis.*

S V I I I.

Alij Impetis Funebres enim non ſas-

PIETAS

Doloris conſeſſatio.

Poteſt vel ſic fieri: Unam vivo potiſſe o-
culis noſtris obverſanti N quam exincto
Pancypum texeremus, id eſt breviffimam
mortalitatis illecebram, & peritura cum voce
ſolatia lacrymarum! Sed in lætæ partem
migrat

*migravit dolor, qui exclamare cogit: Obre-
ves populorum amores!*

*Vel aliter: Quod nobis lacrymarum ſecū-
dius quam verbumſpirat Dolor, hoc in-
ter Parentales lugubris pompæ Cerimonias
eloquimur. Non tam eloquentiæ, quam do-
loris ductu rari plorationi, quam orationi ſi-
milior in luctum deſinit, cadit in lacrymas
oratio. Nimirum fruſtra ad limpidos Orato-
rum fontes ſe poſſe ſperet evadere, cujus ſe-
mel inter lacrymas fluctuare cœpit eloquentia.
Maxime perorandum, ubi cor & lingua ſe-
mel occupat Orator dolor.*

*Vel aliter: Tantus eſt æſtium poſt fata ſi-
modicus cinis, N. ut ſola lugendo illi ſuffici-
at æternitas. Nec enim brevius lugeri merui-
ſſe, cum quo perennia tot decoratumulantur
hinc tantæ animæ cladem perennia vix eluât
doloris lacrymarum. Et magnæ quippe mo-
les parentum ruinam, & magnæ mentes abobitu
non imparem luctum trahunt; ut nulla adeo
ſeculorum decade plorandi neceſſitas fini-
ri debeat, quâ nulloſterioris animæ ſtragis in-
ducit. Nec modis, nec terminis eget in dolor,
quo maximæ ſimulac optimis parentatur.
Tenebris animæ poſthumum illud ſit dede-
tus, ut ei vel nullis lacrymarum, vel hauris
tantum ex obliſito fonte aquis licetut tam
cito deſectis, quam primum eruperint.*

Ad

1mo Maror & luctus animam indicatur ad
ejusdem lenientiam, ex hospitum complura-
tione & luctu in plures diviso.

2do Spes de defuncto & erepsa solatia pra-
parce dispersa ejus laude attinguntur.

3um Invitatus gratia exhibetur pro supre-
mo officio illi exhibito.

4to Hospites ad epulum funebre invitantur.

Oratio in Funere Ducis exercituum.

Vincere tandem & vivere desisti Dux invictus
&c. Unicus tibi hostis mors superare aspera
quem contemnere tibi tantum licuit, non pro-
fugere. Nemo ab hac unquam bellator lau-
rean exorsit cui perire est sternere clausi.

Ducem, ac Tarquino colla paverum, nec
Ducem illa scernit à gregario, nec Achil-
à Therite, nec magnanimum ab imbelli. Ex-

scut di, lozem pectura gravitas, Patria ejus
ov has vix ferendis. Amisit hæc Treja He-
ctorem, quo hæcenus stetit inconcussa

ejus dextram palmarum feracem ac tot pra-
je exercituum hostis Imper exhorruit Marte
ignorat, qui hic ne virum vellet, in quo militem

tare vult omnia, genus & ingenium, vultus &
manus: non vobis nullo exercitus & multat
rum legum collata vires compendio virtutis &

debantur Amisit & curia Cavem publicis in-
tentum comedis, nec consilio magis & timore

quâ, quàm manu viribusque strenuum.

ille in turbidie Comitiorum fluctibus ma-
faciam attulit sui unico interventu. Quâ cu-

itate inter Purpuratorum sententias audiri
solitas, qui non ita captivas aures tenuit, ut

de loqui deheret, timeretur? Amisit & Do-
mus ejus Patria illustre sui non minus ornamē-

tiū, ut merito de satis illius fas sit conque-
ritur, quæ et Heroas in tantâ lugendi necessitate

impulerit sed tamen solatia nobis non de-
mittit omnia, qui dedit temper maxima, non

ut, ut mortis solatia cessit, ut immortalis
esse deheret. timeri illi poterat. &c.

Oratio in Funere Philosophi d. Cta.

Pro jam philosophari in terris apertius haud
licet se hæc post illos. Præmissas con-

statu hæc et terreo mortalitatis seipositi
bi demum obtingit? Etiamne inter Præci-

os literarias sic vires præciditur? o fatum
humani, ut his nullum sit contra mortis

plus ingenuum, oppugnare ubi illa corpis
minus & non. Agnoscent & illa suum ali-

quid in Pri- et ubi forma cadaveris passim
utur, ut et in maxime tractatus, hæc ar-

que forma in formis, Corruptio illi in-
stans anima separatæ: Demonstrat-

eadem val a potior quam sepulchri, nulla
harer quâ intra unam conclusio, in-

quâ, quàm manu viribusque strenuum. Quod
autem illatio. Etiam Te aggressa nuper est,

Et antequam de illa quidquam disceres, for-
mam tibi indidit cadavericam. Quam hanc ut
te alius didicisti experimento citius Perire
nem formæ, & de Duratione scientiam ex
timate prævenisti; in ea Continuum
de continui non comprehenditur. Philo-
sophia morte metitatio est, sed tibi mors
philosophia. Huiusmodi scholasticum solatur ydola
tatem quod Lux virtutis Ideam imperitiam
in animis reliquisti &c.

Idem lecti sunt es metro comprehens
sunt additi.

IMUS.

Oculus ante dem viridis sub terra iuventa.
Flores ab Ausonio, non redire, plagas
Oculus, ut nō, dum, exit super unum,
Imbre superfluo, decubere Rosa,
Sicut, Ausonio, tepore delectus ab Ausonio
Culo maturum te probas esse caput.

2DUS.

Quando flagras teris ardua tellus Lyca
i ventem Physica imbuit usque modus,
Mors tua auro purpureo tentare duello
Ac argum nūc imitasse nobis
Hinc a Germano in testam sol infert,
Vixisti debes prosumus Ergo mori,
Sed in te occidis, Ausonio, rudy, ma di
Vixisti munus, vixisti Ergo diu.

Ergo

3TUS.

Ergo erat in fatu Lechitis tibi vivere soles,
Atque sub Ausonio climata aze mori?
Non vixit petijt Sacras affusus ad aras,
Tunc simul vixit flamma longa Tuae.
Effera sed Latia venis Mors necia lingue
Nec ut effugas aure hibij preces (sic
Non sapit hoc Monstrum, in forma concludere ne-
Non nisi concidens putre cadaver huius.

4TUS

Que lux Palladii recreare solebat alumnos,
Hac eadem tristi funere corda foris.
Namque scholæ toties repetito finire letam
Audet Mors obitu contemnerare diem
Perge iuventa lous temet recreare diebus,
Que lous est simul est Mortis & illa dies.

CAPVT VII.

De Oratione Genethliaca.

Genethliacæ etiam veteribus erat plena
Ghilaritatis gratia. Hinc Exordium
Orationis Genethliacæ, quæ in Magnam In-
fantum natalibus in ritu est, sumitur a testi-
ficatione gaudij & Gratulatione tum familia de
Infante, tum e conuerso. Confirmatio cau-
sa lætitiæ exaggerat, nimirum operam apud
ceteros æternitatem nominis & familiaris diu-

M

lumi-

turritatem. Conclusio continet omina de Incitante, Appreciationes & vota publica pro eodem.

A Circumstantijs loci & temporis aliquando hæc ornatur oratio. Hinc non sterilem materiam Oratoribus dedit Sig. simundus (1) natus in carcere. Sic ille natus die Sæcro Divus Primo & belliciano. Sic & de Caligula Cæsar filio nato in castris lussit hystroffies. in portu ille castris vitam hausit, nondum puer, jam miles; prius gladium vidit, quam matrem. Sed ut Maiore natus, ut Bacchus vixit, horrior incitantem quam adultus Præposteram habuit ætatem tantum ut Imperium raperet, sui ortus memos. Sic & Claudianus:

Reptasse perjeuta puer, Regumq; feroces

Exordia tibi ludus etatis Ec.

Adjunctum temporis dedit materiam acutè dicend. de Ludovico XII. sub tubilexum nato. Sancti illam principis anima non alius potuit quam Sanctior annus concipere. Fuit ille plane subdeus mundo, cui tantam faceret indulgentiam DEVS.

Speciant huc & prodigia in quorundam natalibus. ut in eisdem Ludovici elogio dicitur: Mostre argumentum natura conum hædis accendit in Cygno & terram festos egreditur motus. Iussit Regi concepto quidam coarctamentum fieret sibi tam male confusus mundus. Nam fuit

fuit ab armato sibi metuere, etiam nondum ventum trepidant. Dabit impetum eidem orationi aliqua.

Huc Spectant Eruditio.

Fuit prodigiosa quorundam infantia. Nam Seleucus impressam sibi naturæ opificio anchoram gessit nec sperem de te plenam boni ominis excludit. Zoroastrem Bactrianorum Regem vaganti & communibus humano generi lacrymis risum substituisse vix natum miramur. Curius Dentatus nomen a dentibus tulit, cum quibus natus. In ore vindictæ dormientis, & Platonis adhuc infantis apes nelinebantur. Visa circa Seruq. Tuli caput flamma Regis lucis illi præsegiunt fuit. Par dem Patens eius Hecuba seu faciem intra viscera accensam sensit Trux ut q; exitialem. Mater Augustum enixa, visa est sibi solem genuisse. At Mater enclyconem huius visa est in vtero tulisse, idum Periclem.

Herculi prædicta videtur sua magnitudo, cum vix duobus noctibus in lucem ab vtero prodire posset, quali in tanto Heroe producendo plus solito natura laborasset.

Themutoch sapius præceptum dixit: Tunihil mediocriter eius, sed omnino vel magni Patria lumen vel magis pestis.

Etiā munera in natali dari solita. Hinc Marti.

M 1

Pipe

Ut possas, Clyte, munus exiti g.

Vna nascitur oculus in pueris

Vipera nonne non adit, p. u. *culm pino, p.*
 700. Sed maius omnis id Symbolum; mei. *oludum hystanti, cum e sacro fonte riu Conliti-*
 ris illud nempe Luna citharus cum Lemna *no lenatur; resqua vlturpantur, quæ in-*
 te. *Cresce in bene.* Sic Matrona quædam *Gratulatione Natalis & Nominis, de quibus*
 parui vouebat.

Oratio Genethliaca.

In Natali illustris alciuii infantis.

Alges hodie oculorum gloriam tunc iam
 fortunæ auctus insignibus MD, dum Calnegyrio proponitur, ideo sic incipit.
 munere nouum tibi Parens accedit cognom
 mentu. Perennatoræ id fam. lxx omen eluivam hauserat Gaumitas. Vitale hoc Rumen
 cui par contigit felicitas. Eorum no. tant. met. non minus agit in animam, quam in pal-
 modo votorum eius tu felicitatis capax videbis. pedram, & abiuere natum & burnectare. Quis
 re, venihil in te, si alterum te desuere pot. tamen Calimiri laudem audeat aquis commit-
 semus. Responde iam communis Patris. *tu agitare? labili elemento laus cæd nimirum abo-*
 Doms voto euentus tanto fungamur ac & olletur: Fluxo est ingenio aqua; nescit famæ
 riz herede tibi concessio, in quem cum la. gultimortuati consueat quæ enim stabilem
 ne parens tuæ mentis capacitatem transi. *gultimortuati consueat quæ enim stabilem*
 su. Quæ iam in hoc litantis viru vident. *perci? Mare Roma Cocrem & Clauam in Ty-*
 lineæ (ad quod etiam Nazarium de h. ijs. Conber. adnotarat: haussit hæ etiam gloriam,
 statum omniunum accepimus) quibus tu. *li melius olam in talis pietas aduindæ. sed*
 virtutum ei. ges includi poss. Habet enim tamen Calimiri laus aqua; etiam in nptis pe-
 nobilitas (sæguis, adiunctam plerunq; nou. *inabit nam sacer ille tons nihil ingis co-*
 lratem mentis, estq; ingeri ad virtutem. R. n. *quæ n fidem, & fluida quantumuis indole, res-*
 lus, maiorum virtut. Tu iam infam nobi. *thædem fluxam. Debet tam constantem inge-*
 mo, inter tot Fortunæ pignora in pub. *nam etiam Constantie, quæ fontē nunc bali-*
 educit

educit Incem, è cantillo nunc primum siere
 an nouum sitis succedere & matareice lo em.
 In Oratione Lustrica h. a. ubi ad nomen
 oludum hystanti, cum e sacro fonte riu Conliti-
 no lenatur; resqua vlturpantur, quæ in-
 Gratulatione Natalis & Nominis, de quibus
 supra.

Affero Lustricum Blegium Casimiro Leoni
 Sapicha m. m. rum, quem e Sacro fonte Vla-
 d stas & Con lantia Regina Polonæ suscep-
 rat quia tamen hoc Biogium in tenebr. Pa-
 etiam inde lacrymas dolor hauriet, unde
 non minus agit in animam, quam in pal-
 natum & burnectare. Quis
 laudem audeat aquis commit-
 labili elemento laus cæd nimirum abo-
 Mare Roma Cocrem & Clauam in Ty-
 haussit hæ etiam gloriam,
 in talis pietas aduindæ. sed
 inabit nam sacer ille tons nihil ingis co-
 quæ n fidem, & fluida quantumuis indole, res-
 thædem fluxam. Debet tam constantem inge-
 nam etiam Constantie, quæ fontē nunc bali-
 Mj hie

licè cōfidentē. Nunquān Pontificalia Sacra-
au, uſt uſ uel brata. cum dum Caſignum
fonte illo euaret Vladislaus & Conſtantia. Au-
gustinus id, Caſignum, quod te he ſorum Au-
ſtracorum falſa obliſſent, nūc ex Regni
coronauit, cui te eudo patem te ſe ſic Com-
ſit ut a, Vlad ſtas appo hant. quendſer uſ
Do nū ſi amicus ſi ſi Caſignum nomen, ut
puden ea in ſup ſtas ſi ſi ſi a robore lau-
dem potius ſi ſi ſi, q̄a nū ſi &c. &c.

CAPVT VIII.

De Oratione Nuptiali.

T Riplices hęc Orationes in usu. Primo quę
sunt vel a Sponsis, vel a Paralympis ad
Parentes Sponsę vel Tutores, Penitus, id est
sunt Orationes Oblatoris munerum, quę
Orationes quibus traditur Sponsa nomine Pa-
rentum vel Gratulatoris Nuptiarum,

signes sunt Orationes huiusmodi apud
Wassebe gium, quas Legati Vladislai V p
Cecilia Renata Regina Polonae ad Ferdinand
um III. Imp. Romanum dixerunt, quas in
studio Auctore vide.

Habere huiusmodi Orationes & Orator Po-
tius alijis patrum

Eruditionem quæ huc pertinet copiosè tradidit

didit Radau in suo Oratore extemporaneo. Et-
iam Polyanthes plurimas habet. De Annu-
lis selectam habet Eruditionem syluester Pe-
tra-Sancta in Symbolis.

*Inscriptiones Arcuum Triumphalium
in Nuptijs Principum.*

Flunt merito vel Prosa, plantum aliquem
continent ve uenit ac p'alogunt. Itus
de Neosphi. his Potest ystem inuau appre-
cario tum familia, tum Paria. h'uper re-
nglychicis & symbolis idem Arcus epingi
posunt, quoz idem Orator Extemporaneus sub-
ministrat.

In Nuptijs Cæcilie Renatz At Græcorum Regi-
tæ Poloniæ inscriptæ Arcus triumphalis carmine:
Prima Inscriptio

*Affisam, Regina, Tibi circum spue turbam,
Quas feris, gaude vix reperire diam.
Plevis amor tuus tibi conficiat Urbe laterna,
Quo tibi clauis magis semina, aperta foret.*
zda.

*Has aperit, Regina, tibi Parthia Faluas,
Lata patenti Domina manna, corda magis.*

Caecilie Renate Duci Austriae, Imperatricis
Domus fidei filii Poloniarum Reginae, con-
iugi fortunatissimo. S. P. Q. V.

Vladislao IV. Moschouitico, Turcico, Scythico, pro, felici, victori, terrore Orientis, Occidentis spei, Conjugi Fortunatissimo S. P. Q. V.

6ta.

Diui Diuzq; Poloniz & Austriz Indigetes, Ceterum Reuerentiam Austriacam, Poloniz Suecizq; Regiam illi Regi, d. u. regno, diu hinc vbi superfluentem Velutis, impetretis. Ita vouemus.

S. P. Q. V.

6ta.

Diui Diuzq; Poloniz Suecizq; Praefides ac tutelares Vladislao IV. Poloniz Sueciaq; Regi fauentes & secundi bello & pace adeste. Diu Ceterum eius Virtutem terris commodet, dum Orientem laureis, Occidentem olea præcingat. Ita velitis, oretis, ad vorum S. P. Q. V.

PARS ALTERA

Suadæ Ciuilis.

Ad hanc referuntur Orationes senæ ac graues contradistinctæ Officij obis actis hæctenus. Tæcæ sunt, dum quis legatione ad Principes orbis fungitur, vel dum in Senatu perorat lausq; dicit sententiam, seu dum in Curia vel foro causam agit.

SUCLIO

SECTIO I.

Suadæ Ciuilis in Legationibus.

Legatus seu Orator Principis aut Reipublicæ ad orbis Principes saepe est in vi. Ad imitationem illi parit non tantum splendor et imitatus aut cultus equestris, sed etiam eloquentia et ita Ciuis prudentiæ ac decori terminos consistens: Eloquentiam eius hæc conseruiunt

Primo. Pro ratione Principis à quo & ad quem; Oratio conformanda, ita vt nec minus demisse agas, si a maiori Principe legationem obeas; nec abjectè, si ab æquali; nec non demissius, si à minori. Legatus enim est os & lingua Principis, proinde sermo, quoad res exigit, suo Principi accommodandus

Ado. Iriam materia legationis conformanda est legati Oratio, hinc nec cur de agendum, si quid Principis aut Reipublicæ nomine postules, nec timide, si bellum inticas, aut pacis optionem offeras, nec non demisse, si obsequium Principis v.g. Romano contineas deferas, nec non neuose, si graue quid suadeas vel dissuadeas, nec non inuolue, si solatiuin afflicto, Principis nomine offeras.

3tio Legati Oratio his fore constet. Imprimis inlinuatur à quo de Legatio: mox in-

M j

Calet.

Et a legationis proponuntur: deinde rationes actionis pro supplicis, aliquid ad hac Eruditionis offeram.

1to Eruditio Legato parat paritq; tum Eloquentia quoque res lausumq; grandium non tam Schola quam quoniam Politecorum maritimas tum acumen graue a Sententiarum pondere desumptum, tum exacta rerum Circumstantiarum ad rem legationis spectantium circumscriptio & insinuatio: tum apta rerum imitatio pro re nata: tum si Legatus praeferat notitiam rerum ad Principis iulius & Regis gloriam statumq; pertinentium, deniq; si agnoscere & ad perloquendum peridonea modo & ad hunc plausibilibus dicat

2to Legatus etiam extra Regni fines, non tamen ultra Decori limites abeat; & quia Regis Regis, Orator est, illius arbitria in imperijs, iura in oraculis, desideria in opere, consilia ponat in eventis.

3to Iuuat esse instructum Sententij & Eruditione ad puncta legationis pertinente non tantum politica seu quae proxime rem & regna illa concernit, sed etiam scholastica. Et quoniam Legationis materia vel est Delatio Obedientiae summo Pontifici, vel Postulatio

affinitatis vel Gratulatio aliqua aut Gratiarum actio pro supplicis, aliquid ad hac Eruditionis offeram.

Eruditio

Ad legationem de bello, pace, vel in ducis aut supplicis.

Sententias vero oracula fundit tum mare adhaerum Iunus: Major inquit, ex co h s an illis dolor, quam leticia, hostibus; tum Iacitus: Vbi bellum ingruit, ut p n ocentes ac nox iuxta cadunt. tum uerionus in Augusto dicente: Maxima comoda non mi iusto si stantes distamine similes aureo hamo piscantibus, cuius abrupti damnum nui a piscium captura pensari possit: tum Auditor Horology triumpum, non lunc, inquit, nui c be lo vtues, nisi qui v tam parui, Conscientiam minoris estimant. Idem ait: Pluris estimanda est Aiani anima, quam Romani vita. Traianus 9 Istum bellum pace iussit esse. Curtius Fabius Aduersus inferentia damnum iusta ultio est Dio Belandorificimus, ne semper ballandus sit Seneca Pacem reduci Belle Victori expedit, victo necesse est

Curtius Iamã bella constant.

Lamprid. Laborem in Victoria nemo sentit

Sallust. In Victoria vel ignauis gloriari licet.

Iuuen. Maior quibusdam fama ius est, quam Viriui. M 6 Graua-

libus prætulit, qui eum videre noloq; maxi-
 re vel et, visus & orbis oculus in se conuer-
 titur qui non à Lyberum felicitate beavit cum
 archus fluxit si let. Me, vltra Tyram ac Bo-
 rhenem primum. De hoc tali ac tanto Prin-
 cipe Tibi P. B. non in cunis sed in ipso glo-
 riæ ac rerum gestarum fastigio, non famâ, sed
 aspectu ne famâ, nate non quod in hoc am-
 plissimo orbis theatro asseram, haud reperio.
 Nam enim olim sapientissimè tuo iudicio o-
 mnes eius penetraſti ac recensuisti virtutes,
 easq; vti probè cognitas, quæ liberæ gentis lee-
 pera moderentur, dignas iudicaſti. Huc ergo
 potius mea defleſcit Oratio, ut quos qualesq;
 populos Apostolicæ sedis supplices Rex noster
 secum offerat, declararem. Quidcunq; gentiū
 præmerito regit, quàm latè à Carpatiis monti-
 bus ad mare Caspium, à glaciali Oceano ad Pō-
 tum Euxinum pater Europa, totum id genu fle-
 ſcente Vladislao ante thronum Tuum proſter-
 nitur P. B. Omnes enim illæ gentes aut liberis
 suffragijs eum sibi Regem dixerunt, aut herē-
 ditatio iure illi subduntur, aut deniq; armis
 subactæ Dominum recognoscunt &c. &c. Po-
 lonia ergo ad Tuos primò procumbit, illam
 cervicem nullius unquam iugum ferre solitam,
 manus liberæ excellenti indolem & ad Imper-
 iam natam Regis sui exemplo maiorum insti-
 tuto Tibi subducit &c. Arripe hanc Tuam dex-

teram

teram Pont. Opt. Max. quâ nescio quo turbu-
 ne motum ac pœne ruentem in orbem retines,
 lumini hujus sæculi bono destinatus, & sacrâ
 benedictione prosequere, tam sacri pignoris
 pios conatus. &c.

Habes insuper plures Legatorum Orationes
 apud Curritur inter quas la eminet Oratio
 Scytharum ad Alexandrum quæ plena gravissi-
 mis Sententijs, est autem hæc.

Si D J habuim tuum corporis parem auidi-
 tari animi etiam voluissent, orbis te non caperet
 alterâ manu Orientem, alterâ Occidentem
 contingeres, & hoc affecutus scire velles, ubi
 tanti munitis filiorum canderetur. Sic quoq;
 concupiscis, quæ non capis. Ab Europa petis
 Asiam, ex Asia transis in Europam; si huma-
 nitatis genus si peraveris, cum sylvis & flumini-
 bus teriq; gesturus ocelum. Quid tu? igno-
 ras magnas arbores diu crescere, vâ hærere
 extirpat? amens est, qui fructus earum inspicat,
 a titudinem non meretur. Vide ne dum ad ta-
 stigium peruenire contendas, cum ipsis quos
 conprehendens, decidas. Teu quoq; in arma-
 tum aliquando autem he pabulor, & ferrum
 rubigo consumit: nihil tam humanum est, cui
 periculum non sitotiam abinualdo. Quid no-
 bis tecum est nunquam terram tuam attingi-
 mus: nec feruere vili possumus, nec regitare
 deuderamus. At tibi quid diuinijs & teris tot

opus

est, quæ Te effugire cogunt? primus non uir fortitate parati sumus ut quo plura habes acutusque non habes uiperes. Sed ut magis fortior sis quam quodquam, tamen alienigenam dum tuum nemo uult pati. Transi in de sanam, scitis quam late patet, non quæ tamen & ythas consequeris. pauperes nostra velocior erit, quam tuus exercitus qui prædam tot nationum, uelut rursus cum procul abesse eos credes, uid. bis in tu scilicet eadem uoluntate & sequimur & fugimus. Proinde fortunam tuam pressis manibus tene; lubrica est, nec inuisa teneri potest: impone telicet: tunc frenos, facilius illam reges. Denique si Deus es, tribuere mortalibus beneficia debet, non sua eripere; si autem homo es, id quod es, semper esse te cogita. Stultum est eorum meminisse propter quæ tui obliuiscaris quibus bellum non intuleris, uelut amicis uti poteris: nam & firmissima inter pares amicitia est, & videntur pares, qui non fecerunt inter se vicium periculum. &c.

SECTIO II.

Suada Civilis in Senatu.

Pullcher hic Floquentie Campus est, & grauius Sententiarum conflictus, quam ex animi

animi Sententia Proceres ad Reipublicæ consilia adhibere protulerunt seu de stipendiis militibus ac uetigilibus, seu de bello uel pace, si uel quibus Rec. publica negotij disceptaret. In huiusmodi orationibus sensus autem decernatur non si e rationum momentum sententiam fulcris, nec tunc argumetorum contrariæ partis prædicatione & libidine solutione; uel inuento linguarum inuentione modis Reipublicæ de quibus agitur, occurrenti uel succurrendi ratio &c. luit insuper modice insperla Brudizio præsertim domesticæ & à maiorum exemplis deducta auctoritas. Item grauior Sententiæ, quæ tuam rem concernant.

Vide suasionem belli contra Romanos grauiissimam apud Tacitum in uita Agricolarum, ubi peroratur neruose & sublimiter. ibi inuenies gemmas illas: Omne ignotum pro magno est. Romani ubi solitudinem faciunt, pacem appellant. Metus ac terrores sunt infima vincula charitatis: Nostri illi discordijs clari, uitia hostium in gloriam sui exercitus uertunt &c. Virtus ac ferocia subditorum ingrata sunt imperantibus: Vanus auri fulgor & argenti, quod nec tangit nec vulnerat &c.

Sententiæ in Senatu dicendæ plurimas habes Ideas in Argenide Barclay, & quidem in utraque partem. Sic libro primo unus ex Consulibus

glarijs Quæstionem illam exigit: An successio Principis in Imperium naturalis, an vero per Electionem sit? Porro, Sic libro tertio aliter Senator laudent siue impugnat munitionum, arcium, & praediorum ingenium numerum in Regio. Sic libro quarto duplex Sententia praetertur de illa quaestione Politica: An miles stipendiatus semper sit habendus alendusq; in Regno, vbi vtrinq; pars grauisimis propugnatur rationibus. Leobulo & Dimalbio, quas offerre non vacat.

Inuenit legule Politica Lipsij, item Monita & Exemplar Politica eiusdem.

SECTIO III.

De Eloquentia Militari Ducis.

Inter virtutes Ducis praeter Onesandrum etiam Iulij Eloquentiam reponunt. hinc enim, & principia in exercitum commoda deriuantur. siquidem Imperatoris Oratione electi milites ardua quoq; intrepidè exsuperant, nec ita animum apli tubarum claritates animos ad pugnam acunt & irritant, ut hostes ad virtutem & gloriam Ducis Oratio, vigorem, mentis ad objecta pericula erigat, imo & metu cōterritos ac paucos cunctas corstare corroborat adhortatione. Hinc perspicax ille cæcus vatum

Patens

Patens Homerus Eloquentiam in Ducibus taciteper commendat, cum Menelaum suum vatem, Nestoris filium medicum, vixit vix & grauiter celebrat.

Nota est, vatum Eloquentiam Duci conuenire. Cuius enim aut Matrem, non vero illud dicendi genus ex Schoa & Rhetorom si sculis diligat, debet potius esse vehemens, incitatum, grauib; instructione Sententijs & quod non nil ad arte & sumorum victorum limato iudicio, vsu Reipublicæ, & quotidianā discessorum consuetudine capiat expolitionis. Et quoniam ut plurimum Dux hortatur milites ad strenue dimicandum, aut bellum vltimus prosequendum, & etiam alia non desunt ad quos illos vergeat argumenta desumet Dux.

Vel a rebus feliciter gestis ac toties fuso hoste. Sic Alexander. Magnitudinem, inquit, rerum quas gestimus intuentibus nobis, Commilitonibus mirum est, desiderium quietis & satietatem gloriæ occurrere. Testis est: aduersus multitudinem inuicti Macedonum roboris Granicus amnis & Cilicia Persarum cruore inundata, & Arbela, cuius campi deuictorum à nobis ossibus frati sunt. Sero hostium Legiones numerare coepisti, postquam solitudine in Asia fecissis vincendo. Eandē vincendi facilitatem sic mouet: Vix armis opus futurum imperium Macedonum hostes nō sustinet,

quinet, tota acies suo panore fluctans vibronibus prope l. potest. Spectant a nem hostem auro argentoq; tu gentem, in qua plus praeae, quam periculi sit. Victoria non ornamentorum decore sed virtute paratur.

Item ab eventu & spe gratiae praedaeq; ingentis dixi mihi aem adhortetur. Scidem Alexander: Non Persis tantum sed omnibus regum gentibus imponemus. Macedonum, Bactra & Indi erunt. Minima sunt, quae nunc tuemini, sed omnia Victoria referantur: Spolia vobis totus offert Oriens.

Item a loci opportunitate vel à necessitate inevitabili bellandi eo quod fugae opportunitas praclusa. Sic Darius ad milites ait: Jam non de gloria sed de salute, & quod Saluti praepositis de libertate pugnandum est. Hic dies Imperium, quo nullum amplius videt aetas, aut constiterit aut finiet. Eo venum est, unde pulsus ne fugae quidem locus superfit: omnia tam diuturno exhausta bello possunt tergum sunt, non incens tuos vides, non ei res habent tenae. Audete modo vincere, famam q; ut cum similibus contra fortis viros seculum contemnite. tenetitas est, quam ad hoc pro vincere in vobis, quae ubi primum impetum effudit, velut quaedam animalia amisso aculeo torpet.

Item ab e usione seu extremis. Ne periculi addet animos militum. Sic Alexander. Multa quidem

quidem ab India incolis industria praestantur quae v. s. terrae, sed non est improuisa vobis nec enim varitas. nunquam ad liquidum tanta, reducit. Omni fugiens ex Asia si nos fabulae debellare potuissent.

Exemplum a huiusmodi Ora ionum Ducis ad Milites habet in Lucano, habet in Curtio ingens, parum plerisque Caesariis congehit in librum XIII. suae Eloquentiae.

Hic non omnia a militare consilium quod Titus Manlius Lux Romanus cum suis misit ante bellum Latium.

Titus Manlius.

Bellum nobis, quiritis, gerendum est cum hoste, qui nec bellum, nec pacem pati solet. Samites iam compelescimus, adhuc nos Latinorum arrogantia elicit certamen. Scilicet non satis ad Regium lacum Latini haustum sanguinis, adhuc etiamnum furentibus militione sanguinis opus est. nec euer eandem, quae sibi corripit cor flaget notam Latinorum hideri, non si lacus tuorum testes itragium tuo crude colorabit. Omen belli ne querite in vestra manu est. Quae quam omnis ad instar mihi est ipsum Latini nostris temper oppressum armis. Iouem Capitonum corona temel oravit aurea, nunquam Romanos acies sine laura dimisit. Meminit mons Aigidus, ut illos quindus Dictator ab aratro, ne quid a ru-

Rica

fieri operis imitatione cessaret, victis more pecuniam sub iugum misit, sed itaq; ad boues triumphalis agraria. Exderum illis religio non tangit, sed adest fœderum vindex apiter, quæ Tullus cum A ban s Latinorum patribus, & Lucius Tarquinus pepigit cum Latinis. Audistis coeli procellam maximo furore efflari. Adeo hic terra ne exulsiit nam Hæstrus latifolius, eximium raritudo, spælium? Bene habet, Ut possit moueri, bene ne est creste Nuntius es Magnæ iupiter: Dīs duc b. a. sic strates, agnos deo, ut Legatum Latij lubita. Cuius stolo atrox.

Com. 1. N. his ipem ille oppugnat metus, quam non virtus, sed casus parit. Habet quidem Roma, a quibus Latium vinci possit; sed vereor, ne laeam nobis infingit aut laqueum, ut non tam ordinemq; confusio. Hostem enim habemus, quem a Romano nec virtus nec animus discernunt. seu ordinem bellique rationem, seu viros species utriusq; Romanos; I. non verum, utres, non Trium, non Veritatem, non Antepitulum a nostro distinxeris, a quo; si condidit, ne Romanæ sternatur acies, ut putabimus cadere Latinos.

Com. 2. Ille quidem illo abioluit metu edictum consulare, quocumq; consilio sed Manlius talis, ut ea confusio tolleretur? Sui autem iudicis ac præter consilium imperium pugnam

gnam inhibuit, ne error facile cladem induceret hostia erit, in iugæ Romanas Aquilæ inuolare Consul iussit.

Com. 3. Et quia solum Consulem is non cadit error, quasi acies Ducis variis oculis distinguant hostem a Romano?

Com. 4. Errori talem patet qui toridem oculos, quos exoloratores habet. Scandum ergo edictum Consulem, si stare Patriam, hostem cadere velimus, Sic stetit hæcenus, stabitq; imperium.

Manlius. Pares Latinorum animos noui, arma paria; Sed adhuc habet Romana virtus, quo se a Latino discernat. &c.

Sed tandem Ciuisis suadæ finis esto, nec alius, quam qui rerum omnium est
FINIS Vltimus.

SYLLABVS

Prologorum & partium Libelli.

Prologo Prima De litera

Prologo 2. De exorditione & acumine usitato Suada Ciuis

Prologo 3. De modis scribende orationis Suada Ciuis inopell

Prologo 4

Profusio 4. Tradit eruditionem Suada Ciuili subseruientem.

Hic erudite Stemmata decurruntur.

Item bona triplex Animi, Corporis, & fortuna.

Pars Prima Suade Ciuilis.

Caput 1. De officiis Gratulationibus Festarum in Orbe Christiano celebriorum ubi.

De Gratulationibus Natalis Christi & Epiphaniae

De Gratulationibus Noui Anni.

De Gratulationibus Paschatis

De Gratulationibus Numinis seu Natalis altissimi Herois.

De Gratulatione Dignitatis.

Caput 2. De Officiis Salutationibus.

Caput 3. De Oratore Val-d. Gloria.

Caput 4. De Oratore Oratorum auctoritas.

Caput 5. De Oratore Predicatorum.

Caput 6. De Oratore Funebris.

Caput 7. De Oratore Genethliaci.

Caput 8. De Oratore Nuptiali.

Pars 2 Suada Ciuilis

Seccio 1. De Legationibus.

Seccio 2. De Suada Ciuili in Senatu

Seccio 3. De eloquentia Ducum militum.

A. M. D. G. B. V. I. C. H.

Errata sic corrige

Pag. 17. prauitas, lege granitas

Pag. 19. tragices, lege, tragicas

Pag. 22. truncus, dele comma.

Pag. 27. lacta, l. lacte.

Pag. 34. ingemescit. l. ingemiscit.

Pag. 39. vide de hac, l. vide

Pag. 48. manserit molossi, l. manserit instar molossi.

Pag. 52. emeritus, l. emeritis.

Pag. 66. metamastationem, l. Luna statione.

Pag. 91. cincinnare, l. componere.

ibidem. conuenticibus, l. conuiuantibus

Pag. 94. celebr, l. celebri.

Pag. 95. ascendenria, l. ascendentia.

ibid. descensus, l. descensus.

Pag. 101. Etiam, l. Etiam

Pag. 111. Applausus l. ad plausus

ibid. nec ipse non sine, dele, Non.

Pag. 116. Threycia. l. Threycia. Pelion ossa, l. Pelion ossa.

ibid. radiantes, l. rutilantes.

Pag. 117. Syriosa, l. Tyriosa.

Pag. 118. guttura, l. gutture.

Pag. 120. obsuerit tam illustri, l. absuerit tam illustre.

Pag. 114. aliquot l. aliquod.

Pag. 129. Euer, l. fruer.

- p. 131. incidit. l. indit.
 p. 137. amicorum, l. amorum.
 p. 144. dict. voluit. add. sese.
 p. 144. Convenire dicebam suis. lege Conventiss
 suis dicebam.
 p. 161. suam, l. tuam
 p. 167. plerique, l. plerisque.
 ibidem speculum, l. saculum.
 p. 169. stringe, l. stringet. exprobrosores, l. & pro
 brosores.
 p. 170. Adoptavit, l. adnotavit.
 p. 173. depingit, l. depingat.
 p. 174. inquit, l. inquit.
 p. 183. successit, l. successo
 p. 185. grandem, l. grandem. ibid. augmento, l.
 argumento.
 p. 186. pius, l. pius. 187. erat, l. erat.
 p. 188. Faminiano, l. Faminiano. eloqua, l. elo
 quentia.
 p. 189. lustraveris l. lustraveris. od, l. ad.
 ibid. Superiores, l. Superiores 5
 p. 198. congruo, l. congruo.
 p. 201. adferet ista serenum. Qua, superfluit.
 p. 203. salutantibus, l. salutantibus. Leccius, l.
 Decius.
 p. 206. uno omnis, l. uno minus. minimo, legē
 minimo.
 p. 212. salutationi, l. valedictioni.
 p. 213. partes cadere, l. cadere.
 p. 216. Hierusalem, l. Hierusalem.

- p. 217. Pipinio statio l. Papinio Statio.
 ibidem proferre, l. proferre.
 p. 218. Multiplex, l. multiplex.
 p. 235. precos, l. precor
 p. 241. Mariani, l. Matri.
 p. 247. plausu, l. plausum.
 p. 249. domi, l. domi.
 p. 253. adorant, l. adornant.
 p. 254. flagicia, l. flagitia.
 ibid. exteriorum, l. exteriorum.
 p. 256. Casaru, l. Casaru. p. 257. Augusta, l. Aug
 guste.
 p. 258. Generosus l. generosus.
 p. 266. deploantur, l. deplorantur.
 p. 268. offendant, l. offendens.
 p. 273. & l. qui eadem, l. eidem.
 p. 280. totum, l. lotum.
 p. 281. eruditione l. eruditione.
 p. 283. iuncta, l. puncta.
 p. 287. culta, l. cultu.
 p. 296. Ille quidem. l. Ille.

